

പഞ്ചമണികൃതികൾ.

രണ്ടാം ഭാഗം.

പഞ്ചമണിമഠം നമ്പൂതിരിപ്പാട്.

വെണ്മണി കൃതികൾ.

രണ്ടാം ഭാഗം.

(ഭാഷാനാടകങ്ങളും ഭാഷാശാസ്ത്രം)

ഉടമസ്ഥൻ,

വെണ്മണി നേതൃൻപരമേശ്വരൻ നമ്പൂതിരിപ്പാട്.

പകർപ്പവകാശം ഉടമസ്ഥൻ.

1119.

(ബോംപതിപ്പ്)

കോപ്പി 500.)

(വില 1—8—0)

ഉടമസ്ഥന്റെ മുദ്രയില്ലാത്ത പുസ്തകങ്ങൾ വ്യാജനികുതങ്ങളാകുന്നു.

അ ന ക്ര മ ണി ക്.

നമ്പ്ര	ഭാഷാനാടകങ്ങൾ.	ഭാഗം.
1.	അതിമോഹം	1-26
2.	പ്രജ്ഞപാണ്ഡവം	27-63
3.	പുരന്ദരാഭരണം	64-80
4.	വീര്യവീര്യോദയം	81-119
	ഭാഗം.	
5.	കാമതിലകം	120-204

കന്നകുളം പഞ്ചാംഗം പ്രസ്സിൽ അച്ചടിച്ചതു.

ശ്രീ പ്രസ്താവന.

“ശങ്കാഹീനം ശശങ്കാമലതരയശസാ

കേരളോല്പന്നഭാഷാ..

വൻകാട്ടിൽസഞ്ചരിക്കും, സിതമണി ധരണീ

ദേവഹയ്യക്ഷവയ്”നായ, ആ വെണ്ണണി
മഹൻ (കദംബൻ) നന്മൂതിരിപ്പാട് ഏന്റെ വലിയ
പ്പൻ (അപ്പന്റെ ജ്യേഷ്ഠൻ) ആയിരുന്നു.

ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ ജനനം 1019-ാമാണ്ട് മേടം
6-ാംനാളായിരുന്നു. ഈ വന്ദ്യകവിയുടെ കൃതികൾ, കി
ട്ടിയേടത്തോളം തേടിപ്പിടിച്ചു—നാലുഭാഗങ്ങൾ (വാല്മീ
കീ) ആയി പുതിയരീതിയിൽ അച്ചടിച്ച് പ്രസിദ്ധീ
കരിച്ചിട്ട് അധികം നാളുകളായി. അതിൽ “നാടക
ങ്ങളും ഭാഗ്യം” കൂട്ടിച്ചേർത്ത രണ്ടാംഭാഗം തീരെ കടു
ങ്ങുകയും ആവശ്യക്കാർ വലിച്ചു വരികയും ചെയ്തതിനാ
ലാണ്; കടലാസ്സുവില മുതലായ ഏല്പാ ചിലവുകളും
ഏറ്റവും വലിച്ചിട്ടുള്ള ഇക്കാലത്ത് ഇതിന്റെ പുതിയ
പതിപ്പ് അടിയ്ക്കുവാൻ കരുണിയത്.

പുറമെ: ഈ മാതാശയന്റെ “ശതാമൃഷ്ടത്തി”
 ആഘോഷിക്കുന്നതിനായി കേരളത്തിലെ സാഹിത്യകാ-
 രന്മാരും മറ്റും കത്തുചേർന്ന് ഒരു സമിതി രൂപീകരിക്കു-
 കയും ശതവാഷികദിനമായ ഈ 1119 മേടം 9-ാംനു-
 ചെള്ളാരപ്പിള്ളിയിൽ ചെച്ച്, സാഹിത്യസമ്മേളനവും
 മറ്റും നടത്തുവാൻ തീരുമാനിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ള ഈ
 സന്ദർഭത്തിൽ, ആ പദ്ധതികളുടെ ഈ കൃതി പുറത്തി-
 രക്കുവാൻ സംഗതി പുന്നതിൽ ഇയ്യുള്ള പൻ ഒരു വിധ-
 ത്തിൽ കൃതകൃത്യനായിരിക്കുന്നു.

ചാലേ, ചാലിച്ച ഗോപിക്കുറി, ചളി
 പുലിയനോതിരം, നൂപുരം പൊ-
 ന്നേച, സ്തോലപ്പൊളിക്കോണക, മണി-
 കഴലിൽ പീലി, പൂമാലികാഭി;
 കാലേ മൈചേത്തുമാറ, ത്തിണയിലൊ-
 റിടയക്കുട്ടിയോടൊത്തു പൂത്താ-
 കോലും കൈക്കൊണ്ടുകോലും കുതുക-
 മൊടമരും കോലമാലംബനം മേ.

എന്ന്

മുദ്രാധ്യക്ഷൻ, } പൊന്നിനേരൻ വാമനപാ
 10—8—1119. } നമ്പൂതിരിപ്പാട് ഉടമസ്ഥൻ.

അതിമോഹം.

നാടകം.

മൃഡേമൃശേനുമൃഡൻമുടിയിലുമചലം
തന്നിലുംമന്നിലുംഭു-
ഷ്പ്രസൃഗേഗംഗേസമുദ്രത്തിലുമഥവിഹരി
ച്ചിപ്പൊഴോസപ്പലോകേ
ചാടി,കൊള്ളാംചരിത്രംതവഗതികൾകീഴ്
പ്പെട്ടതെന്നംബതൻനൽ
ക്രീഡാമാസ്യപുഷ്പഞ്ചിരിയതുചിരമെ
ന്നാത്തിയെത്തിത്തിട്ടേ.

അത്രതന്നെയുമല്ല,

ഉന്നീടുംപൊന്നുനിപ്പൊരുക്കമതുക്കൊ
ണ്ടുള്ളൊരാത്താങ്ങലോടും
ചിന്നീടുംകേശമോടുംതൊടുകുറിവിലസും
ഫാലപട്ടാഭയോടും
മിന്നീടുംപന്തടിച്ചുങ്ങനെമൃഡമനതാ
രിട്ടിളക്കിസ്സമീപേ
ചെന്നാടുംമായുതൻപൊൻകുളുതനുകരളിൽ
കണ്ടുഞാൻകൈതൊഴുന്നേൻ.

(നാമ്പുന്തത്തിൽ സൂത്രധാരൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.

സു — വാഞ്ചരാനുകൂലമൊരുവൈഭവരീതികൊണ്ടു
താഞ്ചാലവേരമണപഞ്ചകനെന്തിണക്കി
ചാഞ്ചല്യമാറഥരമിപ്പൊരുമിച്ചിരുന്ന
വാഞ്ചാലിതൻപട്ടതകൾക്കുപണിഞ്ഞിടുന്നേൻ.

അത്രതന്നെയുമല്ല —

കട്ടിക്കരംഗമിഴിയാമുതൻറ ചട്ട
പൊട്ടിക്കുരുത്തികുമാക്കുളർകൊക്കുണ്ടും
മുട്ടിക്കടിക്കുമൊരുക്കുംഭിമുഖത്തൊടുള്ള
കട്ടിക്കുഞ്ഞൻ കുതുകമോടിതകുവിടുന്നേൻ.

എന്നുമാത്രമല്ല —

ഭൂഗുണഭംഗാരാമൻ
ഭഗവദമനൻജിതോഗ്രഭൂരാമൻ
കുശലംജഗദഭിരാമൻ
കുശലചരണകൻതരദൈര്യരാമൻ

(മുൻഭാഗത്തു നോക്കിട്ട്)

അന്ധാത്തീവിളികൊണ്ടിടുന്നതിരുവൈ
രാണിക്കുളത്തുണ്ടഴും
ശംഭുഗ്രീതിരുവുസ്വപന്നിഖിലവുങ്കാ
ഞ്ചാൻനികാമാഗ്രഹം
ജംഭിപ്പുത്തിയൊരിജനങ്ങിടതി
ങ്ങിടുന്നരംഗത്തിലെൻ
വമ്പിച്ചീടിനവിദ്യയുംചിലതിന്ന
ക്കാട്ടില്ലകിട്ടീടണം

വിചിത്രം വിചിത്രം വിചിത്രം വിചിത്രം വിചിത്രം
വിചിത്രം വിചിത്രം വിചിത്രം വിചിത്രം വിചിത്രം
വിചിത്രം വിചിത്രം വിചിത്രം വിചിത്രം വിചിത്രം
വിചിത്രം വിചിത്രം വിചിത്രം വിചിത്രം വിചിത്രം 7

(അറിയിപ്പായിലേക്കു നോക്കിട്ട്)

ഹേ, ഹേ, വേഗത്തിലിവിടെ വരൂ.

നടി—(വന്നിട്ട്) ഇവിടെ എന്തിനാണിപ്പോൾ എന്നെ
വിളിച്ചത്?

സൂത്ര—അസാരം പ്രയോജനമുണ്ടായിട്ടുതന്നെ.

നടി—അതെന്താണ്?

സൂത്ര—പറയാം.

മത്സരിച്ചതുവന്നാശു മത്സ്യനേർമ്മിഴിമൽപ്രിയേ
അസ്സലായിതുകണ്ടാലുമിസ്സദസ്സിന്റെവൈഭവം
ചിതമോടിവിടെക്കാലോ ചിതമോടൊരനാടകം
അതിമോഹാഖ്യമാടേണമതിമോഹനമാണത്.

അതിന്നു ആട്ടക്കാരോടു പറഞ്ഞു അവരെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു
വരുവാനാണ് വിളിച്ചത്.

നടി—അതു വേണ്ടോവേണ്ട — നന്നായാലും ചീത്തയാ
യാലും ജനങ്ങൾ ദോഷം മാത്രം തിരഞ്ഞെടുത്ത്
ശകാരികൾ, പരിഹാസികൾ, നമുക്കു അദ്ധ്വാനം മാത്രം
ശേഷിക്കും. 'പ്രായേണ സമ്പ്രതിജനാഃ പരിഹാസ
ശീലാഃ' എന്ന് കേട്ടിട്ടില്ലേ?

സൂത്ര—അതുമ്മ—എങ്കിലും നമുക്കു വിചാരിച്ചു കലധ
ർമ്മമായ വിദ്യയെ ഉപേക്ഷിപ്പാൻ പാടുണ്ടോ? എ

നായലും ശരി, നമുക്കിവിടെ ഒരു പ്രയോഗിച്ചുനോ
ക്കണം.

ചൈതന്യത്തോടുകൂടുന്നമനസ്സായ

തിന്നിപ്രജാപാലനം

ചെയ്യാലും ശരിരാജ്യരക്ഷവഷളം

കുന്ദതന്നിങ്ങിനെ

കാതീടും ചിലരായതോത്തുകലധ

മാതമപ്രജാരക്ഷതാ

നേതുംകൈവിടമോസദുരക്ഷമുദിനീ

രാജാവുരാജാവമോ!

10

അത്രതന്നെയുമല്ല.

നന്നായാൽനന്നിതെന്നുംപുനരതൊരിടമ

ട്ടാകിലോമട്ടിലായും

നന്നായിലെന്നുവന്നാലിതുബഹുവഷളം

യെന്നമെന്നംനിതാന്തം

അന്നന്നോതീടമുൾപ്പമലരതിലൊരസി

ദ്ധാന്തമില്ലാത്തലോകം

നന്നായാൽഭാഗ്യമെന്നമുടയകലമൊ

ധർമ്മമിഹമല്ലേ.

11

എന്നുമാത്രമല്ല,

ദുഷ്ടകാരിതടകാവുകിലുംമരണമുണ്ടും

മർദ്ദകാരിതടകാവുകിലുംമരണമുണ്ടും

ഇക്കണ്ടിടന്നസമുദ്ധിതകളാണുവന്നു

കണ്ടവസ്തുതവദിക്കമതാണുസാരം

12

നടി—അങ്ങനെ പറഞ്ഞതു നല്ല കാര്യം തന്നെയാണ് എങ്കിലും ഞാൻ എന്റെ മുമ്പതകൊണ്ടു ഒന്നു ചോദിപ്പാൻ ഭാവിക്കുന്നു. ദേവഷ്യപ്പെടുമോ?

സൂത്ര—കഷ്ടം-കഷ്ടം! നിന്നോടു ഞാൻ ഒരു കാലത്തും ദേവഷ്യപ്പെടുമോ. എന്തെങ്കിലും ചോദിക്കാം.

നടി—ശാകുന്തളം, ഉത്തരദാമചരിതം, മാലതീമാധവം ഇങ്ങിനെ വിശേഷപ്പെട്ട നാടകങ്ങൾ കണ്ടിട്ടും കേട്ടിട്ടും ആടീട്ടും ഉണ്ട്. ആ കൂട്ടത്തിൽ ഈ 'അന്തിമോഘം' എന്നൊരു നാടകമുണ്ടെന്നു ഈ വയസ്സിനിടെ കുറേ ഇതുവരേയും കേട്ടിട്ടില്ല. ചെവിക്കു പുത്തരിയാണ്. ആദ്യെ കുട്ടു നന്നോ-ആരുണ്ടാക്കിയതാണ്?

സൂത്ര—അല്ല, റീ കേട്ടിട്ടില്ലെ അതുതന്നെ തന്നെ.

നടി—ഞാൻ കേട്ടിട്ടില്ല. ഒന്നു പറഞ്ഞു കേട്ടാൽ കൊള്ളാം.

സൂത്ര—എന്നാൽ ഞാൻ പറയാം, കേട്ടാലും.

കല്പനകൊച്ചുണ്ണിഭൂപൻകവിമണിചരമാ

ബ്ബീശപരൻതീഞ്ഞാരോമൽ

കല്യാണീനാടകംചോലൊരുസരസകൃതി

കുണ്ടുമാളല്ലതെന്ന്

ചൊല്ലേറുംകാവുരാജ്ഞീതനയരതിൽമിട്ട

കാവ്യനാമമാടഭൂപൻ

ചൊല്ലാൽ ശൗയ്യംപിടിച്ചാസ്സിതമണിമണിയാ

യോത്തു താൻതീർത്തതാണ്.

നടി—എതു സിതമണി?

സൂത്ര—ഒ, അതു സംശയിപ്പാനുള്ളതുതന്നെ.

അച്ഛൻനമ്പൂതിരിപ്പാടല്ലച്ഛിന്നപ്രാണനായികേ!

സ്വച്ഛന്ദനയൻതീർത്താർച്ഛന്നകൃതിയാണത്.

നടി—അല്ലാ, മഹൻ നമ്പൂതിരിപ്പാട്ടിലേക്കു കവിത
സാമർത്ഥ്യമുണ്ടോ?

സൂത്ര—ആശ്ചര്യം തന്നെ. നീയതു കേട്ടിട്ടില്ലേ?

നടി—ഞാനതു കേട്ടിട്ടില്ല.

സൂത്ര—എന്നാൽ അദ്ദേഹം അസാരനായ ഒരു കവിയല്ല. ശുചിരത്നം കവികളാൽ ബഹുമാനപ്പെട്ട കൊടുക്കപ്പെട്ട വാരത്തനാമധ്യേഷ്ഠാർക്കുടിയ കവിരത്നമാണ്. അതിനി മേഖിലെങ്കിലും അറിഞ്ഞിരിക്കട്ടെ. എന്തോ കഥ, അദ്ദേഹത്തിനു എത്ര മാമാകവികൾ ബഹുമാനിച്ച് സട്ടിഫിക്കററ് കൊടുത്തിരിക്കുന്നു!

നടി—അതുവോ—ആരൊക്കെയാണ്?

സൂത്ര—അയ്യോ, അതൊക്കെ ഇപ്പോൾ പറയാൻ കഴിയോ? ഏതാനും ആളുകളെ പറയാം.

*

*

*

*

നടി—അമ്പമ്പാ അദ്ദേഹം ഇത്ര കേമനാണല്ലേ! എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതകളൊന്നും ഏറെപുറത്തേക്കു കേൾക്കുന്നില്ലല്ലോ. അതെന്താണങ്ങിനെ?

സൂത്ര—രാമരാമ! അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതയല്ലാതെ വേറിട്ടു കരാളടയെങ്കിലും ഇപ്പോൾ അത്ര നടപ്പുണ്ടോ?

നടി—അങ്ങിനെയാണല്ലോ, അദ്ദേഹം എന്തൊക്കെയാണാക്കിട്ടുണ്ട്?

സൂത്ര—അതൊക്കെ ഇപ്പോൾ പറയാൻ എന്നാൽ പ്രയാസം തന്നെ. ചിലതു പറയാം.

നടി—എന്നാൽ കേൾക്കട്ടെ.

സൂത്ര—കീരപ്പെൺമുദവാണികീചകവധം

പുരപ്രബന്ധംരസം

പൂരികണൊരുഭൂതിഭൂഷചരിതം

ഭാണാദിശോണാധരേ

കാരോന്നീവകതീർത്തുവിട്ടചനിലെ

ഗ്ലോകാളിലോകാന്തരം

തോറുംചെന്ന്ണയുന്നിതീച്ചെവികളിൽ

ചെല്ലുന്നതില്ലെന്നതോ.

15

നടി—കാമോ! അതൊക്കെ ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ട്. എന്നുതന്നെയല്ല, ആ വകയിലുള്ള ഗ്ലോകങ്ങൾ കട്ടമുക്കാലും തോന്നും എന്നുതന്നെ പറയാം. അതൊക്കെ അങ്ങനെയൊക്കെ മഹാൻ നമ്പൂതിരിപ്പാട്ടിലെ കൃതിയാണോ?

സൂത്ര—അതെ..

നടി—എന്നാൽ ഈ നാടകം വളരെ വിശേഷമായിരിക്കുമല്ലോ.

നാടകമതിലതിമോഹം

നാടകമിതുസൂരികൾക്കൊരതിമോഹം

ആടിക്കാണമതിനുണ്ടെ

നാടലകന്നോതിയെങ്കിലതുതന്നെ.

16

- പാകിതുഭഗവൽകഥയോ
 പരിചൊടുകാരുസ്ഥതാദി പൻകഥയോ. 17
- സൂത്ര— ഭാര്യേഭഗവൽകഥയെ
 ന്നാര്യേതോന്നില്ലുകേൾക്കിചെന്നാലും
 കാര്യമതാണൊടുവിചിതിൻ
 വീര്യമതാമതമമാക്കിലത്രയും 18
- അഹംഭാവജ്ഞൈകേളിഹപരവനാക്ഷംസ്ഥിതിമറ
 ന്നഹംഭാവംപുഷ്പംപിശുനതദുരന്തംദുരപരം
 അഹംകാരംദുഷ്ടാകുപടമതിമോഹങ്ങളിവയ
 നപഹംകാജ്ഞാനല്ലറിവുഷ്ടദയേചക്ഷമിതയേ.
 നടി—കല്യാണീവരനാടകത്തൊടെതിരായ്
 നിമ്മിച്ചതാണിനിതാ
 കല്യൗൗഹിളചിന്തേമായകവിര
 തന്ത്രനായതന്ത്രോപാൻ
 ഉല്യാസത്തൊടിവണ്ണമോതിയതുപോ
 ലിക്കാവ്യവൃപാക്കില
 ഞെല്ലാംകേരളഭാഷയോപറകുനൽ
 ചൊല്ലായഗീറ്റാനമോ? 20
- സൂത്ര—ഇതുപ്രിയേ!കേരളഭാഷയാണെ
 ന്തിന്നുഭാഷരസികകുശേഷം
 ഇതോപയോജാക്ഷിമണേ!ധരിക്കാ
 രതോപയോഗംസരസപ്രയോഗം 21
- നടി—കല്യാണിനാടകമഹോചിലർമെച്ചമെന്നും
 കല്യാണശിലചിലരോബുദ്ധിശ്രമെന്നും

ചൊല്ലുന്നതുണ്ടതിനിടക്കൊരുകളിയില്ല
ചൊല്ലുന്നവക്തുകണക്കിതു ചാകയില്ലേ 22
സൂത്രം—എന്നാലുമസ്തു ചിലർവാഴ്ത്തിടുമപ്രകാരം
നിന്ദിക്കമത്ര ചിലർഭിന്നരുമിഹിലോകഃ
എന്നല്ലയോകവിശിഖാമണികാളിദാസൻ
ചൊന്നോരുവാക്കതിതിനാക്കവികാതലാക്കി.

നടി—ശരിതന്നെ. എന്നാൽ താമസിക്കാതെ ആട്ടക്കോ
രെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വരുവാൻ ഞാൻ പോകട്ടെ.

സൂത്രം—അങ്ങിനെയൊട്ടെ (നടി പോയി)

സൂത്രം—(മുൻഭാഗത്തു നോക്കിട്ടു) കാ! വാഗന്തം വന്നു.

മഞ്ജുശ്രീമലർമണ്ഡനങ്ങളഴകിൽ

പൂണ്ടിട്ടുപൂന്തോട്ടമായ്

രഞ്ജിച്ചിങ്ങുവസന്തലക്ഷ്മിവിളയാ-

ടീടുന്നുവിതാമയം

കുഞ്ഞികോമരുമന്നൊത്തുകുസുമം

സ്രുതീകൈടുത്തിപ്പൊഴീ-

ക്കുഞ്ഞിക്കുട്ടിയെഴുന്നപോലെവിപുലം

മോദംവിളങ്ങുന്നുതേ.

24

(എന്നു പോയി)

പ്രസ്താവന കഴിഞ്ഞു.

(അനന്തരം കിടക്കയിൽ ഇരുന്നുകൊണ്ടു കഞ്ഞി
കോമരം കഞ്ഞിക്കുട്ടിയും പ്രവേശിക്കുന്നു)

കഞ്ഞിക്കുട്ടി—അല്ലാ, നേരം ഉദിച്ചു.

കഞ്ഞിക്കോമര—ഏ, ഇത്രവേഗം നേരം ഇത്രയായോ?

കഞ്ഞി—ഉവ്വു, ഇതാ ഇപ്പോൾ—

സോമൻപോയ്ക്കന്തസൂര്യപ്രഭാതം നോക്കുമ്പോൾ

ഭോജിനിപ്പെണ്ണുമായി

കോമരകീഡിച്ചുപോയിടിനൊകലഥപോ

യപ്പൊളാപ്പെണ്ണാണി

ശ്രീമത്സന്ധ്യക്കണൻ പ്ലിതുവരെയുമണ

ത്താനവൻവന്നവരക്ക

ജാമെയിൽതൻകരംരാഗമൊഴുകിലണ

ക്കണമെല്ലെന്നിദാനീം

25

അത്രതന്നെയുമല്ല.

അകാരംകൊണ്ടുഹോനമുണ്ടുമുഖമൊട്ടുപോ

രിട്ടുപോരായുയോടും

രാകാരമേന്ദുപോയോരളവുകുമുടിനി

പ്രേയസിക്കായതിന്നാൽ

ശോകാരംഭംതുടങ്ങിപ്പെരുക്കിമിഴിയട

ച്ചുങ്ങുരോടിപ്പതിപ്പോൾ

കാകാരാവല്ലുലത്താൽചെവിയിലിതത

ക്കണവല്ലാതെവന്ന്

26

എന്നുമാത്രമല്ല—

ഉണ്ടാമരായാഖ്യജായക്കഴലിതുപൊഴുതെ

ന്നോത്തുകത്തിട്ടുരാഗം

കൊണ്ടാശ്ലേഷംതുടങ്ങീരവികമലിനിയെ
 കൈതവത്താൽകരത്താൽ
 കൊണ്ടാടിക്കേൾക്കധർമ്മാധിപനടെഗുരുവാം
 പോലവൻപോയികാലം
 കണ്ടാലുംകാലമെന്നോപാവതുകയറീ
 കപ്പലിൽതന്നെകള്ളൻ.

27

അതുതന്നെയുമല്ല,

ഗർഭപ്രാചിക്ഷപരിഗൃതിയതിനതിനാൽ
 ഭാരമായ്പൂണ്ണമായി
 ടുപ്പോറിൻനോവുകൊണ്ടാക്കിളിരവകവട
 ത്താൽകരഞ്ഞുംപിരിഞ്ഞും
 ഇപ്പോൾബാലാക്കനെപ്പൊരിതുചടുവളയാ
 യങ്ങുമുങ്ങുന്നകാണുകി
 നമ്പ് ഭാഗത്തുള്ളചാരപ്രളയമതിലമോ
 തള്ളയുംപിള്ളതാനും

28

അതുതന്നെയുമല്ല—

ഇപ്പോൾനാമിഷ്ടമോത്തിവിധമിണപിരിയാ
 തെന്തിരിപ്പാണിതക്കൻ
 ക്ഷിപ്രംവന്നങ്ങുദിച്ചാൻകളിമുതലഴകായ്
 നിത്യകൃത്യംകഴിച്ച്
 സതദൃക്യാസർവ്വലോകേശ്വരവദനതിചെ
 യേണ്ടതാണെന്നുചെയ്യാം
 താല്പര്യംതോന്നിടുന്നില്ലതിനതികറിനം
 പാക്കിലെൻപാപശക്തി

29

കോമര— സത്താമിസ്സമയസ്ഥിതിപ്രകൃതമൊ
നോന്തഞ്ചൊടിചൊന്നതും
പുത്താരികലിനിക്കുദിച്ചതുമാര
ച്ചാണിന്നതത്വതുളതം

കുഞ്ഞി— വൃതാസംവരമോനിനക്കിലിതിനെ
നതത്വതുളതംനമ്മൾതൻ
ചിത്താഭാജനമൊന്നു ചിന്തപലമ
ഒട്ടന്നായിവന്നിടുമോ

30

(എന്നു കുഞ്ഞിക്കോമർ മുറുകാനുണ്ടാക്കി കൊടുക്കുന്നു)

കോമര— (മുറുക്കിന്റെ രസാനുഭവം നടിക്കുന്നു.)

കുഞ്ഞി— ഇവിടുണെന്നൊന്നൊന്നും അരുളിച്ചെയ്യാതിര
ക്കുന്നതാപോ! എലയമരത്തു നന്നായില്ലെന്നുണ്ടോ?

കോമര— മുറുക്കു ഒന്നാന്തരമായി. അതിന്റെ രസമനു
ഭവിച്ചുണ്ടിനെ മിണ്ടാതിരുന്നു എന്നേയുള്ളൂ.

കുഞ്ഞി— വല്ല അററകുറവുമുണ്ടെങ്കിൽ അരുളിച്ചെയ്
ണേ.

കോമര— എയ്, കുററകുറവുമില്ല— അഥവാ വല്ലതുമു
ണ്ടെങ്കിൽ നമുക്കതു തോന്നുകയുമില്ല—

കുഴപ്പമുള്ളകാഞ്ഞിരമതിന്നിലന്റുതേച്ചു
കെല്ലോടനീതരികിലും തരളാക്ഷിയാളേ!
കുല്പദമത്തളിരൊടുംതവചുണ്ടിനോടു
മൊപ്പംനമുക്കുതുമ്മോമധുരംമനോജ്ഞ!

31

കുഞ്ഞി—ഇവിടെക്കു മുഖസ്തുതി അരുളിച്ചെയ്യാൻ നല്ല
ശീലമുണ്ടു്.

കോമര—ശിവശിവ, ഇതു മുഖസ്തുതിയോ?

കുഞ്ഞി—(വിചാരം) ഞാനും കന്നു മുറുകട്ടേ—

(കണ്ണാടിയെടുത്തു നോക്കിക്കൊണ്ടു്)

ചോപ്പൊക്കെപ്പോയ ചുണ്ടും ചുമലിലണികഴൽ
കൈതുമലേന്ദുചിഹ്ന

ക്കോപ്പംകണ്ണസ്തനാദ്യങ്ങളിലരമെഴുത
ല്ലായ്മയുന്മെയ്കഴപ്പും

താല്പയ്ക്രീഡചിന്തിച്ചുടയപുളകവും
തേടുമീമോടികൊണ്ടും

തോല്പിപ്പാൻപോരുമോമത്സരസമുഖികളെ
പ്പോലുമിപ്പോളുമോത്താൻ

32

(മുറുക്കി കണ്ണാടി നോക്കീട്ടു്)

മാലേയംമാഞ്ഞകൊക്കത്തടമലസമിഴി

ക്കോണതാംബൂലഗർഭ

പ്രാലേയാംതുപ്രസന്നാനനമിളകിവിഴം

ചില്ലിനിർമ്മാല്യമാല്യം

ഹാലേചിന്നംവിയപ്പാക്കുറുനിരകളലി

ഞ്ഞൊട്ടുപൊട്ടുന്നപൊട്ടി

ക്കാലേജാത്യങ്ങളിത്യാദികളെഴുമിഹമ

തുല്യമാരില്ലലോകേ

33

അത്രതന്നെയല്ല—

താജ്ഞാതാതെതല്ലിക്കുവിളിലുരസുമാ

ത്തക്കതൻകാന്തിതട്ടം

തോളംതുളുളുന്നനാസാമണിയു മൊരുപത

ക്കുപെട്ടുപൊന്നുനൂലും

കോളപ്താതേകിഴിഞ്ഞുളുളുതുക്കിലുമതിൻ

മോടിചേരുന്നൊരെന്നെ

ക്കാളംകണ്ടാൽഗുണത്തോടൊരുവളുരഗലോ

കത്തിലുംനാസ്കിതന്നെ

54

എന്നുമാത്രമല്ല—

സമ്പത്താൽസാരസത്തിൻമകളുമതിഗുണം

തിങ്ങുമീയംഗലക്ഷ്മീ

സമ്പത്താൽസാരസാസ്രാന്തക ഗുഹിണിയുമെൻ

വാണിയാൽവാണിതാനും

അമ്പിൽപ്പൂബാണലീലക്കടയപടുതയാൽ

മാരദാരങ്ങളുംതോ

ററമ്പിപ്പോമെന്നോടേതാണൊരുവരുകിടവിരി

ഞ്ചപ്രഭാവപ്രവചോ

35

അമ്പായെൻയെഴുവനത്തളുലിനവധിയതി

പൂഞ്ചമാസങ്ങൾകൊണ്ടി

ട്ടെൻപ്രായക്കാരിലെന്നല്ലുബലകളിലട

മോക്കിലിസ്സൽഗുണത്താൽ

മുമ്പായിങ്ങാൻനിമിത്തംഭവിസകലപുമാ

നാരിലുംമാരനെയു

ന്നമ്പായിലോട്ടതായിചൊരിയിനിയവ

ക്ഷമ്പിലെൻപിമ്പിലായി

36

കോമര—(വിചാരം)ഇവൾ കരയേറെ വിശേഷം തന്നെയാണ്. എല്ലാംകൊണ്ടും ഇത്ര ഗുണമുണ്ടായിട്ടു മറ്റൊരാളുടേയും കാണാനില്ല.

കാരോരോഗുണമുള്ളപായമടവാ

രണ്ടായ്തരാംപാരിലീ

യാരോമൽത്തരണിക്കുപാക്കിലതുപോ

ലല്ലിന്നുകില്ലെന്നിയേ

കാരോന്നോത്തുഗണിക്കകിൽഗണികയാ

യാൽവേണ്ടസത്തൊക്കെയും

നോരാടുണ്ടുരുട്ടുഭാഗ്യമിവളെ

ക്കഷ്ടിച്ചുകിട്ടുന്നതും

37

(അനന്തരം വേലു പ്രവേശിക്കുന്നു)

കോമര—ആരാണത്, വേലുവോ?

വേലു—എറാൻ, അതെ.

കോമര—പോവാൻ വൈകി, അല്ലേ. വഴി രണ്ടു നാഴികയുണ്ട്. അസഹ്യത നീ താഴത്തിരങ്ങി ചെന്നു പുറത്തു വല്ലവരും ഉണ്ടോ എന്നു നോക്കി വേഗം വാ.

വേലു—എറാൻ, (എന്നുപോയി)

കുഞ്ഞി— (വ്യസനഭാവത്തോടുകൂടി) ഇനി എന്നാണോ വോ കാണുവാൻ സംഗതിവരുന്നത്?

കോമര—(വിചാരം)ഇവൾക്കു എന്റെ നേരെ വളരെ സ്നേഹമുണ്ടെന്നു ഞാൻ വിചാരിച്ചതു ഒട്ടും തെറ്റിട്ടി

പ്ല. എന്റെ വേർപാടികൾ ഇവർക്കു നന്നെ വ, സനമുണ്ടെന്നു മുഖത്തുതന്നെ പ്രകാശിക്കുന്നുണ്ട്. (പ്രകാശം) ഇനിക്കും പിരിഞ്ഞുപോവാൻ നന്നെ ദണ്ഡുണ്ട്. നിങ്ങളുടെ മഠത്തിൽ വെച്ചുണ്ടു ഇവിടെത്തന്നെ ചുറ്റിപ്പറ്റിക്കൂടിയെങ്കിലോ.

കുഞ്ഞി—എന്നാൽ വളരെ നന്നായിരുന്നു. പക്ഷേ, മഠത്തിലെ കിണറ്റിൽ ഒരു പൂച്ച വീണു ചത്തിട്ടു പൂണ്ഡ്രാഹം കഴിച്ചിട്ടില്ല.

കോമര—എന്നാൽ ഈ പാർവ്വതിക്കാവിലോ രാമൻരൂക്ഷാകാവിലോ ചെന്നു കൂടിയോ?

കുഞ്ഞി—അയ്യോ, അതു വെട്ടുപ്പാണോ? ഇവിടുത്തെ അപസ്ഥകു അങ്ങിനെ പാടുണ്ടോ. എന്നുതന്നെയല്ല, ആളുകൾ അറിഞ്ഞു സംസാരമാവിലേ?

കോമര—അതു ശരിയാണ്. വേർപിരിഞ്ഞു പോവാനുള്ള മടികൊണ്ടിങ്ങിനെ പറഞ്ഞു എന്നു ഉള്ളു. ഞാൻ കോവിലകത്തേക്കു തന്നെ പോകുന്നു. അസ്തമിച്ചു കമ്പതു മണിക്കു വരാം.

കുഞ്ഞി—അതുവേണ്ടാ. ഇനിക്കു നാളായിരിക്കുന്നു. രാത്രി ബുദ്ധിമുട്ടി എഴുന്നള്ളുമ്പോൾ പുറത്താണെങ്കിൽ ദുഃഖമല്ലേ? അതുകൊണ്ടു ഇനി അഞ്ചാറു ദിവസം കഴിഞ്ഞിട്ടു മതി.

കോമര—എന്നാലങ്ങിനെയാട്ടേ. (എന്നാലിംഗനം ചെയ്തിട്ടു, വിചാരം)

ഇഷ്ടമെഴുന്നിവളൊടുവേർ
 പെട്ടീടാതെന്നമൊത്തുവിഹരിപ്പാൻ
 കഷ്ടമതലയിലെഴ
 ത്തിട്ടില്ലല്ലോചിരിഞ്ചനവിരേകീ 38
 മംഗളയായിട്ടമിവളിൽ
 തിങ്ങിതങ്ങുകൊണ്ടുകൊണ്ടാടി
 ഇങ്ങിനെയെഴുവനഴകിനൊ 39
 ടെങ്ങിനെയുള്ളിച്ചയോടുതടവിയരോ
 അഴകിഴകുന്നിവളാമി
 പ്പഴകവിയേയെഴുവനാഖ്യമലവെള്ളം
 കഴകുന്നുണ്ടതിൽമാനുഷ 40
 മിഴികരിമീനങ്ങളുണ്ടുഴകുന്നു
 വമ്പൊടൊരാറമടിച്ചിവരും
 മുന്പതിൽനേരിട്ടുതെത്തിത്താലും
 സമ്പ്രതിനില്ക്കില്ലിവളോ
 ടമ്പുംചോരത്തിളപ്പിതമ്പമ്പോ 41
 മുന്നൊൻതൊട്ടനാൾതൊട്ടിവരുംമലവലുതാ
 യോപമാനക്രമംമാ
 സന്നംപാത്താൽമണിച്ചുതണിമലർമുകുളം
 പമ്പരംപത്തുവിനെ
 മിന്നംപൊന്നുകുലപ്പൊകുലശമരിയൊര
 നത്തലക്കുന്നുസാക്ഷാൽ
 പൊന്നുംകന്നേവമായിന്നലെയിനിയുമിതെ
 ത്രക്കുവലുക്കുമാവോ! 42

(പ്രകാശം) ഞാൻ ഡിന്നോടൊന്നു ചോദിക്കട്ടേ.

കുഞ്ഞി—എന്തെങ്കിലും ചോദിക്കാമല്ലോ. ഈ വിശ്വാസത്തിന്റെ അവസ്ഥക്കു അങ്ങിനെയല്ലേ വേണ്ടത്.

കോമര— വിധിതാൻ ഭാരതിയോടും

വിധുലക്ഷ്മിയോടും പുരാരിശിവയോടും

വിധിയോടു യോജിച്ചെഴുമാ

വിധുമിഹത്താൻ നിന്നൊടിന്നു ചേർന്നില്ലേ 48

കുഞ്ഞി— (പുഞ്ചരിയോടുകൂടി) അതിനെന്താണു സംശയം. നമ്മുടെ ദേഹം രണ്ടാണെന്നു മാത്രമല്ലേയുള്ളൂ.

കോമര—അങ്ങിനെ പറയൂ - നമ്മൾ തമ്മിലുള്ള ഈ യോജിപ്പിന്റെ അവസ്ഥക്കു നാം തന്നെ ചേണം നിനക്കു സംബന്ധം. അതു നിനക്കു സമ്മതമാണോ?

കുഞ്ഞി—അല്ല, ഇവിടുന്നില്ലാതെ സംബന്ധമല്ലേ-അടിയനങ്ങിനെയൊന്നു വിചാരിച്ചിരുന്നെന്ന്.

കോമര—സംബന്ധം തന്നെയാണെന്നു വെച്ചോടൂ-എങ്കിലും തറവാട്ടുകാരാകും അറിയാതെ കണ്ടല്ലേ ഇപ്പോൾ എന്റെ വരവ്.

കുഞ്ഞി—അതല്ലെന്ന്, അമ്മയും ചേച്ചിയും മറ്റും അറിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

കോമര—അതുകൊണ്ടായില്ലല്ലോ, മറക്കു വേണ്ട- നിങ്ങൾക്കൊക്കെ സമ്മതമാണെങ്കിൽ ഉടനെ തന്നെ കഴിച്ചു കളയാം.

കുഞ്ഞി—ഇവിടുനങ്ങിനെയുറപ്പാൽ വളരെ സന്തോഷം. അടിയൻ ഇവിടുത്തെ തന്നെ വിശ്വസിച്ചിരിക്കുന്നു.

കോമര—അങ്ങിനെ തന്നെ, നാം ഉറച്ചു. വേഗത്തിൽ
അതിനു ശ്രമിച്ചുകൊള്ളാം.

വേലു—(പ്രവേശിച്ചിട്ടു) ചോട്ടിലാരേയും കാണാനില്ല.
എഴുന്നള്ളത്തിനു നല്ല തരമാണ്.

കോമര—എന്നാൽ നീയീസാമാനങ്ങളെല്ലാം എടുക്ക.

വേലു—(സാമനങ്ങൾ എടുക്കുന്നു)

കോമര—(വിചാരം)

വിണ്ണോർനാഥന്റെ വീടിന്നൊരവിലവിടിയാ

താക്കിടംഡീക്കൊടിന്നീ

വണ്ണംശോഭിക്കുമിപ്പൊമ്പണിയായിലൊളി

ച്ചിപ്പൊൾത്തൊനിപ്രകാരം

കണ്ണിന്നാനന്ദസാരാമൃതലഹരിയതായ്

മിന്നമിത്തനപിയാളെ

ത്തിണ്ണപ്രാപിച്ചതോത്താലൊരസുകൃതവിശേ

ഷോഭയംമേദൂരംമേ

44

പൊന്നോളംശോഭയുള്ളിപ്പതുതനതരളാ

വാംഗശൃംഗാരമാസം

കന്നോളംപൊന്നൊക്കൊത്തടമധരമിളം

ചില്ലിനൽപ്പല്ലിതെല്ലാം

ഇന്നോളംപാത്തുപാത്താസൂരകടകനലേ

ററുള്ളടൻവെത്തുവെന്തീ

യെന്നോളംബുദ്ധിമുട്ടീട്ടിനിയൊരവനുമി

ല്ലിത്രിലോകത്തിലോത്താൽ

45

(എന്നു കോമരം വേലുവും പോയി)

കുഞ്ഞി—(കവച്ചിയിങ്ങേൽ ഇരുന്നുകൊണ്ടു) ഈ പാ
ശുക്കൻ രാജാവിനെ വെച്ചുകൊണ്ടിരുന്നിട്ട് എന്നാ
ണ് കാഴ്ചം. ഈ അഞ്ചു മാസത്തിനകത്തു പാശ
ത്തക്കതായിട്ട് ഒന്നുതന്നെ തന്നിട്ടില്ല.

പാരാതഞ്ഞുരുവക്കൊരുമണിപതകം

പത്തുനാനൂറുവ-

കീരാജൻനാത്തുമുക്കത്തികളിരിവതുവിൽ -

കാശുകൊണ്ടോരുപും

നൂറുനൂറുവതുംപ്രപയിലഴുകെഴുമീ

മോതിരംരണ്ടുചാപ്പം

വൈരക്കല്ലുണ്ടെങ്ങിട്ടിവചിലതിവിടെ -

ത്തന്നുവെന്നൊന്നുചാപ്പാം.

46

എന്നേകഷ്ടമൊരൊട്ടുരാത്രിയിടവി-

ട്ടിട്ടുംകുറേവയാ-

യിന്നേകട്ടെയതൊന്നുറപ്പികയതാ-

യഞ്ഞുറതെന്ത്യപരം

എന്നിഷ്ടത്തിന്നുനല്ലിയില്ലിവകൾവി-

ട്ടോത്താലതിത്രേവൻ

തന്നിട്ടുള്ളനിനക്കിലെന്നൊരുവിട്ടു-

ക്കാനേകൊടുക്കാനുമാ!

47

നൂപാലൻമയങ്ങിട്ടുമാറുള്ളകുള്ള-

ത്രപാലംബലിലാവിലാസങ്ങളാലേ

കവാലംമറിക്കാമിനിക്കായവകൽ

കൃപാലേശമെന്നിന്നുചിത്തന്നുചിത്തേ.

48

സ്കന്മാട്ടുകൊതിച്ചുനാട്ടിലുള്ള-

ജനമാട്ടുകിന്നിവന്നിടുന്നമുമ്പേ

ധനമാട്ടിവനോടുതട്ടണംക-

ണ്മനമാട്ടമ്പതുവിട്ടുവിസ്തീയാക്കി.

49

ആട്ടേവേണ്ടില്ലവമ്പുതമടിയിലൊരാ

ളേറെനാൾചെന്നുമാന്തി-

കോട്ടേയെന്നാൽകൃമത്താലടിപ്പഴുകിവിഴം

തിണ്ണമപ്പണ്ണമിപ്പോൾ

കൊട്ടേലിട്ടാട്ടിത്താനീയരചനയനെ

ല്ലിപ്പടിപ്പോടുകാട്ടി-

പ്പോട്ടേപ്പോപ്പുല്ലിതെന്നായൊടുവിൽവിട്ടവനെൻ

പഥ്യമിവിത്തമല്ലോ.

50

(അന്നിയാരയിൽ) നാത്തായണ കിട്ടണം, നാത്തായണ
കിട്ടണം-

കുഞ്ഞി—(കേട്ടിട്ട്) ഓ, ചെറിയ മുത്തശ്ശിയുടെ വരവാണ്.
ഇതിനെ കാലത്തു കണ്ടാലന്നു കുഞ്ഞി കിട്ടി
ല്ല. ഇതിന്റെ ആകൃതിയോ പ്രകൃതിയോ അധികം വി
ശേഷമെന്നു സംശയമാണ്. രണ്ടും തകൃതിതന്നെ-

കോന്തമ്പല്ലാക്കുറമ്പൻതലവിറകൊറുകൊ-

കൃഷ്ണമേഴ്ചേങ്ങലേത്താ-

പ്പന്തളളാഭിചാരപ്പണികൾദുരദുര-

മങ്ങൽകുന്നൾക്കേന്ദ്രം

ചന്തിത്താഴത്തുടപ്പിനടവടിവടിനൽ

കൊട്ടുകാലീരവേശ്യാ

തന്ത്രച്ചൊല്ലീവകക്കോപ്പടയചെറിയമ

ത്തശ്ശിയത്വഗ്രമുന്തി.

51

വലിയ മുത്തശ്ശിയെ വിചാരിച്ചാൽ ഇതു ക.റെ ഭേദമാണ്.

ബറ്റിത്തംവാശിവാൽകൃമൊരവകടവാ-

ക്കേരമുറാരമുറക്കി-

ചുപ്പംശബ്ദങ്ങൾ ചപ്രത്തലവിറചെരചീ-

കണ്ണുവാവട്ടിവറ്റി

അപ്പകാൽമത്തുമോന്തയ്ക്കാരുമുദുരദു-

ഷ്ടീഷ്ടുദേഷ്യമഹാകാ-

മദ്രാന്തിത്യാദിയൊത്തിവരണവലിയമ-

ത്തശ്ശിവല്ലാത്തതാണ്!

52

(അനന്തരം ചെറിയമുത്തശ്ശി പ്രവേശിക്കുന്നു)

ചെറിയ—എടി കുഞ്ഞികുത്തി, ഇങ്ങേതൊത്തൊട്ടി വാടി പെണ്ണേ, നീ യെന്താണ്ടി നേരം ഉച്ചയായിട്ടും കുളിക്കാണ്ടു മാളിമ്പുറത്തമ്മയായിരിക്കുന്നത്. നെന്റെ തോന്യസം കൊറെ ഏറുണലോ-ഇങ്ങേതാത്തു വാ; നിണക്കിന്നു തല്ലിന്റെ മമ്മന്ത്രമാണ്.

കുഞ്ഞി—(അടുത്തു ചെല്ലുന്നു.)

ചെറിയ—എന്താണ്ടി ഇത്രനേരം ഇതിന്റെ മോളിൽ ചെയ്തത്-റിണക്ക് താഴത്തുവന്ന് വല്ല പണിയെടുത്താൽ കയ്യിനലെ വള ഉരിപ്പോവോ? ഇത്ര അശ്രീകരം കെട്ടത് ഇ ചിടെവന്നു തീർന്നുലോ!! കുറാന്നു ഈ തറവാട്ടിൽ കുരുത്തം പിടിക്കാത്തത്? ഇതിനെ എത്ര

ശങ്കാരിച്ചാലും ഒരു പലോലൂ-ഇതാ ഇതൊരു നാണം
കൂടാണ്ട് ഒരു നത്തിനേപ്പോലെ ഇളിച്ചു നിക്കണം-
ഈ ചൂലിന്റെ എളിക്ക് ഈ വടികൊണ്ടൊന്നു കൊ
ടുത്തെങ്കിലോ-

കുഞ്ഞി—(ചി ചാരം)

ഇതിന്റെ നാഷൽക്കടമായ വള-

മതിന്റെ പൊട്ടോവിഷവുക്കുമൊട്ടോ

അതിക്രമം വാക്കിതുകേൾക്കവയ്ക്കി

മുതുകി ചാവില്ലയമൻമറന്നോ?

53

ചെറിയ—എന്താണ്ടി നീയു മിണ്ടാണ്ടെ നിക്കണ്.

പോ, വേഗം പോയി കുളിച്ചുവാ-

(എന്നു രണ്ടുപേരും പോയി)

* * * * *

എന്തു ത്രിശ്ശേരമുറാരതടവിനധരണീ

പാലനല്ലെങ്കിലാഡ്യൻ

നന്മുരിപ്പാടതല്ലാതണയുകിലൊരുന-

ന്മുരി.സമ്പത്തുവേണം

അമ്പോടല്ലെങ്കിലുദ്യോഗമൊടേഴുമൊരുവൻ

തള്ളമാരിപ്രകാരം

മുമ്പത്തന്നേവി ചാരിച്ചമരുമൊരുമഹാ

കുന്നാകംകലാശം.

54

മിന്നംമാണിക്യദീപംപുതുരതിമുതിരാൻ

തൈലമോലുംവിളക്കാ

ണന്നോർത്തുതീടിനാനപ്പൊഴുതുപൊടിയക

ന്നൊന്നുകൂടിഞ്ഞെളിഞ്ഞു

അന്നേരത്തങ്ങുദ്രാപിരമചികല

ന്നാനനംതാഴ്ന്നി

ചെന്നെക്കൈവിട്ടുപായ്നി നിമുരവിൽമണി

ശ്രീകവാടേനവോധാ.

55

ശൃംഗാരസാരമൊഴുകീമിഴിർണ്ടിലുന

ല്ലംഗഭതന്നിൽമുഴുകീമനുജാക്ഷമത്വം

ഇങ്ങാക്താണൊഴുകീമകളോളമിപ്പോൾ

മങ്ങാതെകണ്ണുകഴുകീടണമൊന്നുകാണാൻ

56

ധാത്രികമൽതിലകമായ്യിലസുന്നപൊൻപൂ

ഗാത്രികനല്ലവയെഴുവനകാലമായി

കീർത്തിക്കുകീഴ്മരിയാദകൾപോലൊരാള

രാത്രികവേണമതിനോരുവിനാരുവേണ്ട.

57

മുട്ടോളമായിതലയുന്തരമൊത്തതണ്ടാർ

മൊട്ടോളമായിമുലയുന്തരവുമ്മീനങ്ങി

കട്ടോളമൊത്തുപുരികംപുരുത്തുതഥമ്യ

ത്തട്ടോളമെത്തിമകൾതൻപുകുളുപൊങ്ങി.

58

ഉരുണ്ടന്നായ്മുലനീണ്ടിരുണ്ടു

ചുരുണ്ടുപിന്നെത്തലമോടിയൊക്കെ

വരേണ്ടതെല്ലാമിഹവന്നുവെണ്ണ

തിരുണ്ടുതീണ്ടാരിതുടങ്ങിയല്ലോ.

59

പാരംചടച്ചുനടുക്കുഗിയാടുന്നിതഞ്ച

ഭാരംതടിച്ചുഗുണമോക്കുകിലൊക്കെയായി

മാരൻചൊടിച്ചമലരമ്പതയച്ചമന്ത്രി -
 നാരദചൊടിച്ചമകളാംമകരാക്ഷിമുലം. 60
 അതാവില്ലിവിടെപ്പാപീ ശതായുരിതിഹേസവേ!
 മതിയായപഴഞ്ചൊല്ലുണ്ടതാവാനാണസംഗതി. 61

ചൊല്ലൊത്തൊക്കുക
 യപ്പൻതാന്തന്നെവേണമെന്നാണ്
 താല്പര്യംമമചിത്തേ
 പാപ്പീ! നിൻപക്ഷമോമെന്നാണ്? 62
 കണ്ണുകൾചീമ്പിശപാസം
 തിണ്ണുചോവാത്തമട്ടിലീവണ്ണം
 പൊണ്ണചിരിച്ചുചിരിച്ചൊരു
 പെണ്ണാകല്ലേചോനതിന്നേരം. 63
 കൂനമ്മൽക്കരുപോലി
 സ്ഥാനത്താക്കോമർവന്നുകൂടീടിൽ
 ആസനവുമ്പായയുമി -
 പ്ലാസകലംകൂടിനല്ലകുത്തായി. 64
 ഇത്രക്കാരയപ്പനെന്നപലരും
 വണ്ണിച്ചുവണ്ണിച്ചുലോ -
 കത്തിൽക്കേട്ടുതുടങ്ങിനന്നെവല്ലരെ -
 പ്പണ്ടെക്കുപണ്ടേതരം
 ഇത്രോചെർന്നിട്ടവെന്നതുണ്ടകിഴവ -
 ചാരായിരിക്കുന്നിതോ
 ചത്തോസംശയമെന്നിലുന്തിരുവയ -
 സ്സേവീട്ടമോറാറ്റം. 65

ഊശാമ്പിവാർത്തന്റേയു മാശയംകേട്ടതില്ലയോ
മോശംമോശമി ചക്കുള്ളൊരാശാൻതാനസസേമിര. 66

നലമൊട്ടുകേൾക്കണമാറി
കലമുപ്പിൽത്തമ്പുരാനതായിടിൽ
പലഗുണമുണ്ടാമിവിടെ

മൂിലവിനകിട്ടംധനങ്ങൾധാരാളം. 67

ബ്രഹ്മാവീയിവരേതീർത്തനന്മണ്ണവിടെയുള്ളതോ (തോ.
ചമ്മേശീമയിൽനിന്നിന്നസമ്മോദാൽസംഗ്രഹിച്ച

അതുപേണ്ടവിടെക്കുളായ്മാരു
ണ്ടതിരാഗത്തൊടുണ്ടുമുന്നിദാനീം
അതിലൊന്നിതുമെന്നഭാഷയാകും
പ്രതിപത്തിക്കുറവായിവന്നുപോകും.

69

മാമകപക്ഷംചൊല്ലാ
മാമെങ്കിൽസപീകരിപ്പിനല്ലോരും
കോമളനാകിയകഞ്ഞി
കോമരുമതിയേകടന്നുപോകട്ടെ.

70

പ്രശ്നോത്തരം.

നാടകം.

വില്ലോൽപ്പാദിച്ചുവേട്ടോരവനിജയെഹരി
ചോറ്റവെണ്ണാനുക്കടി
ഞെക്കോട്ടെക്കുടിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളിനഭഗവാൻ
ജാനകീജാനിരാമൻ
തൃക്കണ്ണിൻകോണിലോലുകരുണയൊടൊരനോ
ക്കിന്നനോക്കിക്കടാക്കി -
മൃഗക്കൊള്ളംമാലൊഴിച്ചുടുത്തുവരിഭവാ
നാർക്കഭാഗ്യംതരട്ടേ.

1

അത്രതന്നെയുമല്ല,

ചീത്തോലുംഗംഗചീരുംമണിചിടയിലിളം
തികൾചിരദൂരപുലിക്കു -
ജ്ഞാത്തോലുംശുലഭംഭണ്ടായവരമഴമാൻ
ഭിണ്ഡിപാലംകുപാലം
മേത്തോലുംഭൂതിഭൂഷാദികളിവകളൊട്ടം
പോരപോരീശനാക്കു
ഞാത്തോലുംവേണമമ്മാതിരിവിലസണമെ
ന്നാർക്കുള്ളമക്കളൊട്ടം.

2

അതു മാത്രമല്ല,

പാരാതേരണ്ടുപൊൻപൂവടയിൽനടുവിൽമു
 ലത്തടംപിന്നെമോളിൽ
 പോരാടുംരണ്ടുപൂമൊട്ടുതിരുപരിലസൽ
 പല്ലവത്തെല്ലിവണ്ണം
 താരണ്യത്തള്ളൽകൈക്കൊണ്ടുണർച്ചിയൊടാ
 സ്ഥാണമേൽചുറ്റിമിന്നും
 കാരുണ്യോല്പാസദിപ്രാഞ്ചിതകനകലതേ!
 ദേഹിമേദേഹസൗഖ്യം

3

മുനമാത്രമല്ല,

മുനമുകൊട്ടമലർനല്ലുചിലെന്നിതൊക്കെ
 ത്തിനമുറമുറക്കുകമാക്കട ചന്ദ്രിയാട്ടി
 സ്കന്ദൻറപൂർവ്വജ!കനിഞ്ഞുകിതച്ചമണ്ടി
 വന്നെൻറമുമ്പിൽവിലസീടലസീടൊലാനീ

4

അത്ര തന്നെ പോര,

പയ്യപ്പെട്ടിതന്നെപ്പരിചിന്തൊടുവിടി
 ചൂന്തിനീക്കീട്ടുള്ള
 പച്ചിൻകാൽക്കൂടണഞ്ഞിട്ടുകിടവിടവിടെ
 ത്താൻ പതുക്കെത്തലോടി
 തയ്യാറായ്മുട്ടുകത്തിത്തദനമുഖമുയ
 ത്തിച്ചുരത്തുംനറുംപാ-
 ലയ്യാമുട്ടിക്കുടിക്കുംപശുപശിശുവദം
 കേവലംമേവലംബം

5

അത്രമാത്രമല്ല,

മാതംഗീദേവിതാനംമമശുഭവരനം
 മാന്യനാകപിതാവു
 മാതാവുമാമലപ്പെൺകൊടിയുടയൊരുമു
 കണ്ണനംകണ്ണനംമേ
 ആതകംവിട്ടനേകംകൃതികൾതകൃതിപാ
 ടീടുവാൻതാങ്ങിടട്ടേ
 ചേതംചൊറന്തവക്കുള്ളതുഗുണമിവനോ
 തെല്ലതൊന്നല്ലതാനം

6

(നാമ്പ്യന്തത്തിൽ സൂത്രധാരൻ പ്രവേശിക്കുന്നു)

സൂത്ര— ബിംബനാഭാധരി! ഭീമക
 ഡുംബിനി! ഭൂതകുമാരിസുകുമാരി!
 അംബ! വലാചലാനാശിനി!
 കുംബുഗളേ! കൈതൊഴുന്ന്വദയുഗളേ

7

(വിളക്കത്തേക്കു നോക്കിട്ട്) വിളക്കു കെട്ടുപോയേക്കുമോ?
 കാരാ വല്ലാതെ വീശുന്നു.

വയ്യാക്കാൻതന്നെടുപ്പി ചകമുഖകുറിനോൽ
 കണ്ടകശ്രൂരദാരു
 ത്തയ്യാക്കെത്താൻതകർത്തങ്ങിളകിമദമിയ്
 ന്നങ്ങുമിങ്ങുംചരിക്കും
 മെയ്യാക്കുംകാഴ്ചയിൽകണ്ടറിയുകകഴിയാ
 താശുഗോൽഭൂതഭീമ
 കയ്യൂക്കുന്മാ! ജയിക്കുന്നിതുജാദവിലോൽ
 കഷ്ണിഷ്ടയോടും

8

ആവു, കാരറു കുറഞ്ഞു; വിളക്കു നല്ലവണ്ണം തെളി
ഞ്ഞു. (നാലുപുറത്തും നോക്കിട്ട്)

തെളിവൊടുതിരുവൈരാണി
ക്കുളമെഴുമീശോത്സവങ്ങൾ കണ്ടിട്ടുവാൻ
വിളിപ്പെട്ടമീവിദപാനാ
രിളകിവിളങ്ങുംസദസ്സുതസ്സുലഭമോ!!

9

എന്നുടേകോപ്പൊന്നിചരടെ.
മുന്നിടമതിലൊന്നുകാട്ടിയെന്നാകിൽ
ഇന്നുടസിവർസമ്മാനം
തിന്നിട്ടമതിനാലെന്നിക്കസേനാനം

10

(ഉത്സാഹത്തോടുകൂടി)
അയ്യോരണ്ടുമിഴാവടിച്ചുഴകിൽന
വ്യാനാരുതായമ്പക
കയ്യോരോന്നതകത്തിട്ടുന്നിടയിലായ്
നയ്യോരുരംഗാന്തരം
പയ്യേക്കൈമണികൊട്ടമുണ്ടതിലിരു
ന്നക്കിത്തചെല്ലുന്നതു
ണ്ടയ്യേ! കേൾക്കിലറച്ചുതുപ്പമതിതി
ന്നംഗത്തിലൊന്നാണുപോൽ
വയ്ത്തുളംപെരിയതാളശൃംഗതകിൽ
കാളമാത്തിമിലകാമളം
മറ്റുളംമുരളിവേണവീണകളി
ടെയ്ക്കുശംഖം കളിടയ്ക്കുകൾ

11

കഞ്ഞിഉംകുഴലിപറവെച്ചുപൊടി

പാറുറീടുന്നതിഹകേട്ടരം-

ഗത്തളത്തിലിപർശേഷമൊക്കെനിര

സിച്ചെഴുന്നിതുരസിച്ചുമോ

13

(അണിയറയിലേക്കു നോക്കിട്ട്) ഹേ, ഹേ, ഇവിടെ വ
ര, ഇവിടെ വര.

നടി—(വന്നിട്ട്)ഇതാ ഞാൻ വന്നിരിക്കുന്നു. അങ്ങന
എന്തിനാണെന്നെ വിളിച്ചത്?

സു—മരൊന്നുമല്ലമഹിമാവെഴുമിസ്സഭസ്സിൽ

പറുന്നതാകിയൊരുനാടകമാടിടേണം

തെറ്റിന്നശേഷമണയാത്തതിലൊന്നുവേണം

തെറ്റൊന്നുവേണമതിനാണതിന്നേതുവേണ്ടു

13

പ്രാണാവസാനമതിൽമുമ്പൊരുദിക്കിൽവെച്ചു

ചേണാൻനമ്മുടെയവിദ്യകൾവിദ്യഭാഭേ!

കാണിഞ്ഞുകാട്ടണമതെങ്കിലതിസ്സഭസ്സി

ലാണൊന്നുവേണ്ടതിതുപോലെസമാജമുണ്ടോ? 14

മലയാളികൾക്കുരസമോരമേശുവാൻ

മലയാളഭാഷയിലുള്ളനാടകം

മലയാതെനീപറകനല്ലതൊന്നു;പൊൻ

മലയാളത്തിൽ മലയാളനായികേ!

15

ഒന്നാമതക്കവിരസജ്ഞനതായിടേണം

തന്നാടകേന്ദ്രവരസങ്ങളുമൊത്തിടേണം

നന്ദാനവീനതരമാകണമാകമാന

മൊന്നാന്തരത്തിലതിമേത്തരമായിടേണം.

16

നാടകമീവിധമൊന്നീ

നാടകമതിലേതുചൊല്ലുതുകവചന!

നാടകമോതുകയല്ലൊ—

നാടകചേന്നമമമതിവദനേ!

17

നടി—ഈ കായ്ക്കത്തിൽ ഞാനെന്താണു പറയേണ്ടതു്?

അങ്ങന തന്നെ നിശ്ചയിച്ചു കല്പിച്ചാൽ മതി.

സൂത്ര—ഞാൻ ഒന്നു നിശ്ചയിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതായത് മതിയോ?

നടി—എതാണെന്നറിയാതെ ഞാൻ എങ്ങിനെയൊ
ണെന്റെ അഭിപ്രായം പറയുന്നതേ?

സൂത്ര— എന്നാൽഞാൻപറയാംകേൾക്ക
നന്നായ്ക്കേട്ടാശുനിന്മതം
ചൊന്നാലും;ചൊല്ലേഴുന്നോരു
ചൊന്നാളികളേക്കേണേ!

18

അച്ഛന്നസൽക്കചിസുവെണ്ണിയാടിട്ടെന്നോ

രച്ഛന്നവെണ്ണിമഹൻമഹനീയശീലൻ

സപച്ഛന്നമോത്തുകൃതിചെയ്തുകാഴ്ചവെച്ചാ

പ്രച്ഛന്നചാഡവമതാണമൃതാണതോത്താൽ 19

അനവധിയനവധികേരള

ജനഭാഷാനാടകങ്ങളുള്ളവയിൽ

ഇനിയൊന്നിപ്പിതീൽമുമ്പായ്

മിന്നമിന്നസംമീശ്വലാക്ഷിമിളിതരസം 20

അതുകൊണ്ടുതന്നെവേണമെന്നെൻ

മതികൊണ്ടിങ്ങിനെനിശ്ചയിച്ചു;നിന്റെ—

മതമങ്ങിനെയല്ലയെങ്കിലും ചാ, സ
മതമിങ്ങും മദിരാക്ഷി! മാറുവാനും

21

നടി—അല്ല, ചെമ്മണി മഹർനന്ദുതിരിപ്പാട്ടിലേക്കു
കവിതയുണ്ടോ?

സ്വര—കഷ്ടം, കഷ്ടം.

കോടക്കാർചേണി! കളിത്രം—
ചോടാണോ മന്തനിൻകഥ
പ്രൗഢസൽക്കചിയാണിന്നീ
കോടകുന്നോരുഭൂസരൻ

22

നടി—എയ്, അങ്ങിനെയൊന്നല്ല. എന്നാൽ അപ്പോൾ
മകനും ആകുമ്പോൾ കവിതയ്ക്ക് ആരാണു മുമ്പൻ?

സ്വര—അങ്ങിനെ ചോദിക്കരുത്.

കണ്ടിക്കാർകബരീഭരേ! കളലസ
നാധ്യുദ്യമുള്ളൊരുകൾ
കണ്ടകുട്ടയിലൊന്നു രണ്ടുമറിയാൽ
പൊട്ടിച്ചുപൊട്ടിച്ചതിൽ
രണ്ടു കൂട്ടകിൽ നല്ലതേതിതികട
നാമന്താ ചാദിക്കമാ
റുണ്ടോകേളതു ചാപെയാണു കവിത
യ്ക്കിരണ്ടുപരമ്പ്രിയ!

23

അതുകൊണ്ടു കട്ടം തന്നെ സാശയിപ്പാൻില്ല.
ചാണീവൈഭവമേറിട്ടു സുമഹാ
നാകം മഹൻ ചെമ്മണി

ക്ഷോണീനിജ്ജരനിമിതംസുലളിതം

മാധുര്യവീര്യാനപിതം

ഏണീശാഖദളാക്ഷി! നല്ലരസമു

ണ്ടൊന്നിങ്ങതാടീടണം

താണീടാതെവെളുത്തതാക്കിടുവതാ

ണീനാടകംനാടകം

24

നാടി—കാമോ, അങ്ങിനെതന്നെ ആവാമല്ലോ എങ്കി

ലും ഞാൻ ഒന്നുകൂടി ചോദിക്കട്ടേ. അച്ഛൻ നമ്പൂതി

രിപ്പാട്ടിലെ കവിതകൾ പലതും ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ട്.

ഇദ്ദേഹത്തിന്റേതൊന്നും കേട്ടിട്ടില്ല.

സുലളിതമധുരാത്മശയു പിന്നെ

സ്സുചതയെന്നിവകൊണ്ടുണ്ടുപദം

തുലതവൈമതെന്നുറപ്പിനാക്കൊ

ന്നലഘമതേ! തവവാക്കുതൊന്നുതന്നെ

25

ധാരാളമായ്ധവളരത്നമഹൻമഹാനുരം

ത്താരാജമുന്നതകുതുഹലഃമാടുക്കുടി

കാരോന്നതീക്ഷ്മൊരുതൻകൃത്യൊക്കെന്നന്നാൻ

ത്താൻനിടുമോ? ചിപതിടക്കിഹചീത്തയാമോ? 26

സു—എന്താണായതിവിശുദ്ധശയമമോ

തീർത്താൽവെടുപ്പാകുമ

ങ്ങനെസ്സാരധിയന്നവെണ്മ നിമഹൻ

നമ്പൂതിരിപ്പാടിന്

ചന്തക്കേടുകൾഗോക്കളിൽപിണയുമോ?

ചിത്രംസുധാരശ്ശിതൻ

ചിത്തംഗോക്ഷരചിദ്രൂപാനന്ദവിഷമത്
വന്നീടുമോചലേ !

27

നടി— എന്നാൽ പ്രജ്ഞാപണ്ഡവം തന്നെ ആദ്യേ,
സംശയിപ്പാനില്ല. ഞാൻ പോയി വേണ്ട കെക്കു
ജെല്ലാം ചെയ്തു ആട്ടക്കാരെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വരാം.

സൂത്ര— അങ്ങിനെയാകട്ടെ.

നടി— (പോയി)

സൂത്ര— (നാലുപുറത്തും നോക്കിട്ട്) ഈ വസന്തവിലാ
സം വിശേഷം തന്നെ.

ആമോദത്തൊടനേകവൃക്ഷലതികാ

ജാലങ്ങൾമാലാറുപൊൻ

പൂമോടിപ്പുഷ്പധാടിയോടുപുതുതായ്

പൂത്തുതളിർത്തുപരം

ആമോദമനതാരിൽചന്നണയുമ

വൃണ്ണം വിളങ്ങീടുമി

കാമോദീചനകാലകാന്തികരളും

കണ്ണുക ചന്നീടുമേ.

28

എന്നുമാത്രമല്ല,

രസംതിങ്ങുംരചുപ്പുതമലരിളക്കാറുകൾസുധാ

രസംതുകുംചന്ദ്രപ്രഭുകേളിവകൊണ്ടുവിലസി

ത്രിസന്ധ്യയ്ക്കുമുങ്ങുമുനികളെയുമമ്പിമെഴുമൊരീ

വസന്തംവണ്ണിപ്പാനസുരഗുരുവുമ്പോരഗുരുവും 29

ചിത്രംവസന്ധരയിതികളെഴുംനരനാർ

വൃത്തംവസന്തതിലകത്തിലിതികളെന്തോ

കത്തിച്ചിടംകരളനംഗനതല്പഗുണം
തത്തിച്ചുടൻതരുണൻതകിടകംമറിക്കും
അത്രതന്നെയുമല്ല.

30

പാടുന്നപഞ്ചമത്തിൽപരഭൃതമളിയ
ങ്ങേറുപാടുന്നശാഭി
ച്ചിടുന്നചന്ദ്രദീപംചുവസുജനനട
ന്മാർതിരശ്ശീലനീക്കി
ആടുന്നസംഗമങ്ങാദികളഥമലർമൊ
ട്ടമ്പനാനടുവൻകൊ
ണ്ടാടുന്നവന്നുണഞ്ഞിട്ടഴൽമധുരധൂര
ക്കാറിനാലാറിടുന്നു

31

അത്രതന്നെയുമല്ല,

മായംകൂടാതെകൂടുന്നൊരുമലർചനിതാ
മാനിതാമോദമോടും
കായശ്രീശോഭതേടുംസുമശരജനകാ
വസ്ഥചെറുസ്ഥയോടും
കായാമൃകാന്തിയോടുംമധുപമധൂരവേ
ണുസപനാദ്യങ്ങളോടും
സ്ത്രയത്തോടുംവിളങ്ങുന്നിതുമഹിമയോടും
മാധവൻബാധയെണ്ണു

32

ഇനി ഞാൻ വേണ്ട കാര്യം നടത്താൻ ശ്രമിക്കട്ടെ
(എന്നു പോയി)

പ്രസ്താവന.

(അനന്തരം പാഠകയിൽ ശ്രീകൃഷ്ണനും ബലഭദ്രനും നൂ
ലു ബ്രാഹ്മണരും പ്രവേശിക്കുന്നു)

ബലഭദ്രൻ — നാഗദേവപിഹിനരാധയാജഭവാ—
നമാരെങ്ങുനിന്നാണതീ
നാഗദേവപിരമാലയത്തിലെഴുന്ന—
ജ്ജീടുന്നു കേടെന്നിയെ
യോഗംകൂടിയടുത്തുനിങ്ങളെമുദാ—
ഞങ്ങൾക്കകാണാൻമഹാ
യോഗംവന്നതുന്നല്ലൊരഭ്യുദയമാ—
ണതാണ്ടതേതാകിലും

88

കൃഷ്ണൻ — പരിചിനൊടുഭവാനാർക്കുള്ളതുകൊല്ലൊടിക്കീ
പുരമതിലൊരിണക്കംവന്നമൃഗംസമൃദ്ധം
പരമിയയദുവംശംശുദ്ധമായ്തീൻ, ഞങ്ങൾ—
ക്കൊരുശുഭമിതിലേറെപ്പാക്കിലെന്തിന്നിവേറെ
പുഷ്പംഗലത്തുന്നന്യതിരി—

ധന്യശ്രീധർമ്മജനാദികളൊടുമൊരുമി—
ച്ചിത്രനാളംവന്നുഞം
തന്നിൽച്ചിത്തോരുസൗഖ്യത്തിന്നുകാവുവര—
തങ്ങമോഞ്ഞങ്ങൾപാണ
ഭിന്നിച്ചാർപാണധവനാരിതുപൊഴുതതിനാൽ
ഞങ്ങൾവൻകാടുവിട്ടി—
ങ്ങൊന്നിച്ചുനാട്ടിലേയ്ക്കായവരവർതിരിയേ—
പ്പോണുകേളുണതെണ്ടി.

89

ബല—പാണ്ഡവന്മാരിപ്പോൾ ഭിന്നിപ്പാൻ എന്താണ്
സംഗതി? എന്തെങ്കിലുമായട്ടെ.

ധന്യമഹാബ്രാഹ്മണരാ—

കുന്ദമഹാമാർകുളായനാങ്ങളുടെ

സന്ദർശനമതുകൊണ്ടി—

ങ്ങിന്നമഹാസുഭിനമെന്നുവന്നുദൃഢം.

36

ഞാൻ നിങ്ങളോടു വളരെയൊന്നും ഇപ്പോൾ സം
സാരിക്കുന്നില്ല. എന്തെന്നാൽ—

ഉള്ളൊക്കുപടി യുണ്ടവെന്നൊരടകി—

ട്ടാഞ്ഞിട്ടുമുണ്ണാതെക—

ണ്ടുള്ളൊന്നങ്ങിലഹിട്ടിടാഞ്ഞുമഴലു—

രാകുന്നുചെന്നിങ്ങിനെ

കള്ളംവിട്ടുകഥിപ്പിടുന്നവിധമാ—

ണിപ്പോളതിന്നാൽമുറ—

യുള്ളൊരാക്കുശലങ്ങളേറെവളരെ—

ച്ചൊല്ലുന്നതില്ലിന്നുഞാൻ.

37

ഉത്തരംചൊറണയാതെപോയുരുസുഖം

കൈക്കൊണ്ടുമാല്യുന്ദിന—

സ്ഥാപനംചെയ്തശനംകഴിപ്പിനഴകിൽ

സംലാപമെല്ലാമിനി

ആനന്ദത്തൊടുചിന്നെയൊമമകഴി

ച്ചേരുന്ന,തിൻക്ഷീണമീ

ഞാനല്ലനടന്നീത്തിടട്ടെ സഹജൻ

നിലുംസഹായത്തിന്.

38

ബാലകൃഷ്ണ! മടിയാതെ ലൗകികം
പോലവിപ്രരുടെ ഭക്ഷണാദികൾ
മാലകന്നി ഹകഴിച്ചുകൂട്ടുക -
നാലയംപ്രതി, ഗമിച്ചിടുന്നു ഞാൻ.

39

(എന്നു ബലഭദ്രൻ പോയി)

കൃഷ്ണൻ — ജ്യേഷ്ഠന്റെ കഥയൊക്കെ ഇത്രയേ ഉള്ളൂ. പാ
ണ്ഡവന്മാരുടെ വർത്തമാനമൊന്നും വിസ്തരിച്ചു ചോ
ദിച്ചുനിടയില്ല. അപ്പോഴേക്കും പോകുവാൻ പരിഭ്ര
മമായി. ദുര്യോധനാദികളുടെ വല്ല വർത്തമാനമാ
ണെങ്കിൽ എന്തു നിഷ്പക്ഷമാണ്!

കുരോതീടുന്നതല്ലേ കുറവുകൾ പറവാൻ
പാണ്ഡവക്കൊട്ടമില്ലേ
നേരോതാംനൂറുവേക്കാണവകടകവട -
കുയ്യതോപൊയ്യതല്ലേ
പാരാതെന്നാലുമെന്തേ ജ്യേഷ്ഠൻ, തിരുമനമ -
ന്ധാത്മജന്മാരിലല്ലേ
ചേരാൻ പാടുള്ള മല്ലേ റിട്ടമവനവിടെ -
യ്ക്കിഷ്ടനാം ശിഷ്യനല്ലേ.

40

പ്രമം — കാരുണ്യം ജ്ഞാനരത്നമാമുരുതരമതിമാ -
ന്മാർക്കുമന്യുക്കുമെന്ന -
ല്ലോരോരോപക്ഷപാതാദികൾ ജഗതിജനി -
ച്ചോർക്കു ചീർന്നതല്ലേ?
പാരംതൽകായ്മെല്ലാം പരിചൊടുപറയേ -
ണ്ടമ്മയെത്തല്ലിയാലും

പാരാത്മാക്കയില്ലേപരമതുകരുതി—

കൊണ്ടുമാരണ്ടപക്ഷം.

41

ആട്ടേ, അതെല്ലാമിരിക്കട്ടേ—

ഇന്നിലോകരിരിയ്ക്ക യുപരിസരം

തന്നിൽഭവാൻനില്ക്ക യും

നന്നിലൊക്കികമോക്കിലെത്തുകഥയാ—

ഒന്നാട്ടല്ലകഷ്ടംവിഭാ!

നന്ദാലോകപതേ! നിരാമയമിരു—

നാലുംമടിമുഴിവിധം

നിന്നാലോശരിയല്ലവല്ലവരുമെ—

ന്താണിന്നുകാണിലുയോ.

42

കൃഷ്ണൻ—ആട്ടേ, ഇരുന്നുകൊള്ളാം. (ഇരിക്കുന്നു) നി

ങ്ങൾ പാണ്ഡവന്മാരെ വേർവിട്ടു പോരുവാൻ കാ

ണമെന്നാണ്? വർത്തമാനമൊക്കെ കേൾക്കട്ടേ—

പുരംഗലം—

വിരിഞ്ഞീടുംമോദാൽവിരവിനൊട്ടുചിശപമുഴുവനും

നിറഞ്ഞീടുംനിത്യൻ നിരതിശയനാംനിന്തിരുവടി

അരിഞ്ഞീടാതെത്തൊന്നുവരിയിലതീഞ്ഞുള്ളവിലം

പറഞ്ഞീടുന്നെന്തിന്നുളളകിലതോരോ! പറയുവൻ. 43

ധാർമികതപമുഖസൽഗുണങ്ങളാൽ

സാമ്യമററുചർ ധർമ്മജാതികൾ

കാമുകാടവിയിലാണമോ!! ജഗൽ—

കാമുകായ! നിവസിപ്പതില്ലൊഴും.

44

കൃഷ്ണൻ—പുഞ്ചിരിയോടുകൂടി)

ഞാനീക്കാമൃപലങ്ങളിന്നെവിടെയു
ണ്ടെന്നല്ലുചോദിച്ചതാ
മാധിയ്ക്കേണ്ടാരുമാനവേഗ്രരവിടെ .
പോയെന്നതായല്ലയോ?
ആനക്കായ് മുരച്ചിടുന്നസമയം
കൊള്ളാമതിന്നുത്തരം
ചെന്നക്കായ് മുരച്ചിടുന്നവിധമാ
യങ്ങുപ്രസംഗംപരം

45

പുരംഗലം — (വിചാരം) ഇതെന്തു കഥയാണ് ഇദ്ദേഹം
അരുളിച്ചെയ്യുന്നത്. (പരിഭ്രമം നടിക്കുന്നു)
തെക്കുന്നത്തക്കിത്തരം —

ഇന്നന്മുറിപറഞ്ഞതിൻപൊരുളറി
ഞ്ഞില്ലെന്നാട്ടുത്തൊട
നീനമോക്കുകളെന്തിനേറാമരുളി
ചെയ്യുന്നതയ്യേഹരേ!
ഉറവിട്ടൊരുകാമുകായൊഴിയി
ന്നങ്ങേക്കുസംബുദ്ധിയാണ്

കൃഷ്ണൻ — ഏ, നാമിക്കഥയോർത്തതില്ലശരി
തന്നെതെറ്റതന്നെമ്മ.

46

എന്തിനാണ് എന്നോടിങ്ങിനെ ഭംഗി പറയുന്നത്?

നേരിട്ടുനല്ലൊരുമുഖസ്തുതിതട്ടുവാനീ
പ്പാരെടുമാരിലുമിളാസുരരേക്കണക്കെ
വേറിട്ടതില്ലൊരുവരംമതിയാക്കിടേണ്ട
കേരളമേനിയഹമോതുവനാട്ടെയായ്

47

പൂമം— സപാലിൻമുഖസ്തുതിയതല്ല ചരാചരന്ത

യ്യാമിൻ! ഭവാനഖിലമങ്ങറിയാമതല്ലോ

കൃഷ്ണൻ— പൂമംഗലക്ഷിതിസുരാധ്യ! പരിഭ്രമിച്ചു

പൂമങ്ങിടേണ്ട യിവയൊക്കെയിരുന്നിടട്ടേ 48

അക്കിത്തർ— അല്ലാ, ഇ ചിട്ടന്നു ഈ പൂമംഗലത്തിനെ
അറിയുമോ?

കൃഷ്ണൻ— ഞാനോ! ശിവശിവ!!

കണ്ടിങ്ങുതെല്ലൊരറിവല്ലിഹത്തെങ്ങുതൻമെന്

മണ്ടെന്നിരിയ്ക്കിലുമതിനൊരുജീവനാണ്

പണ്ടെൻറരുഗമനിയയച്ചിഹവന്നുമെ

കൊണ്ടങ്ങുപോയ ജഗജല്ലിയതാണിതല്ലോ 49

അക്കി— ഉള്ളതുതന്നെ. ഞാനകഥ മറന്നുപോയി.

കോഴിമിററം— അതങ്ങിനെവരും.

പ്രായാധിക്യമതാണതീമറവികേൾ

നൽബാലപാഠങ്ങളെ

ന്തായാലെത്തുമാക്കയില്ലൊരുശിലാ

രേഖാപ്രമാണംഏടി

മായംവിട്ടുകിടക്കുമാവിധമിനി

പ്പറീടുമോ ഹാ! വയ

സ്സായില്ലേതവഷഷ്ടിപൂർത്തിവരുമീ

യായില്യുമായില്ലയോ? 50

കൃഷ്ണൻ— അത്രയേ ആയുള്ളൂ. കണ്ടാൽ അതിലധികം

തോന്നും

മുതിരപ്പറമ്പ്— (അക്കിത്തരോടു)

അവരുടെ കൂടി പിന്നെ ദേവകാര്യങ്ങളും
 റിവികളിലുമിപ്പോളേകദേശം കഴിഞ്ഞു
 ജപമാടി നിനമുക്കു പോകയല്ലേ കൂടിപ്പാൻ
 കൃ — എവരെ വരുവിശേഷിച്ചിന്നിവല്ലോരുമുണ്ടോ?
 പൂമം — ഉവ്വ്, അവരെക്കൊ കൂടിപ്പാൻ പോയി. ഞ
 ഞൾ മാത്രമേ ഇങ്ങോട്ടു കയറിയുള്ളൂ.

കൃഷ്ണൻ — ആരെക്കൊയാണ് വന്നിട്ടുള്ളത്?
 അക്കി — പൂമംഗലം തന്നെ പറയൂ. ഞാൻ അവരെ എ
 പ്ലാവരേയും അറിയില്ല. എന്നുതന്നെയല്ല,
 പാരാതിനുപക്കങ്ങൾ പുനരെ
 നൊന്നിച്ചുവന്നുണ്ണിന
 നൂരാണിനെയും നിനക്കിലറിയി
 പ്പീവുദ്ധനെക്കാണുകിലോ
 കാരോന്നോടിയൊളിക്കുമായ്ക്കുകരെ
 കണ്ടെന്നുകൂടിച്ചിജ.

നാരോടെത്തുകൂടിച്ചിട്ടുനതു കന
 പ്പിച്ചാണിരിപ്പിയുടെ
 കൃഷ്ണൻ — തരമോക്കാതിനിയക്കി
 ത്തരുവിടപാൻവുദ്ധനായൊരങ്ങയ്ക്കു
 കരുവക മുലകടിമാറാ.

ഞൊരു കൂട്ടുകൂട്ടുകെട്ടുകുറവാനേ
 ആരെക്കൊയാണെന്നു പൂമംഗലംതന്നെ പറയൂ.
 പൂമം — ഞാൻതന്നെ പറയാം. ഞങ്ങൾ നാലാളേയും
 കൂടി കരയിയായിത്തന്നെ പറയാം.

വല്ലഭം കോണിമിരം വടനവടലൂർ

കോഴിമിരം കൊളുങ്ങു -

ജല്ലാസൽപ്പൂമിരം മംമിരിടിമം

പൂഴിമിരം പൂഴമ്പ്രം

വല്ലർ, വല്ലക്കുളം, മേത്തറയ്ക്കിതിരി മു-

ണ്ടു ജനനൂരിമുണ്ടു

രില്ലത്താഡ്യൻ കഴിഞ്ഞിപ്പിനിയുമിതൊരു

പട്ടാളമുണ്ടാളതോത്താൽ.

54

ചെമ്പൂർചെമ്പകമിരമാനമല

മറോടംമരിച്ചേടമു

ററമ്പൂർചെങ്ങിമിരമാട്ടുവല

പല്ലിക്കാടിളിക്കാട്ടിളി

കമ്പശ്ശേരികരിപ്പറംമണൽകഴി

ച്ചോമാതിരിപ്പാട്ടു തെ-

ക്കമ്പാടിന്നിയുമുണ്ടു കേൾക്കുക കഴി-

ഞ്ഞിപ്പാശുചൊല്ലാമഹം

55

കില്ലെണ്ണുപറയാംകിണക്കഴി കിഴ

ക്കില്ലം പുലിക്കാട്ടുതെ

ക്കില്ലം കൽക്കഴിക്കാഞ്ഞിപ്പെടിപടി

ഞ്ഞാററില്ലമാറിപ്പറം

കല്ലനൂർകുളരിപ്പറംകൊടിപട

ക്കില്ലംപുളിക്കാട്ടമു

ക്കില്ലംകേൾക്കുകഴിഞ്ഞിപ്പിനിയുമു

ണ്ടാപ്പെക്കുളംപാൽക്കുളം

56

മേലില്ലംനടുവില്ലുമേറുകരകീ

ഴില്ലംകിഴക്കേടമാ

ച്ചേലശ്ശേരികിഴത്തറച്ചെറിയസോമൻ

നെയ്ക്കുളംതൈക്കുളം

മൂലത്തൂർമുതിരപ്പറമ്പുമതു വൂർ

മുട്ടപ്പറമ്പക്കരെ

ക്കേലൂരിന്നിയുമുണ്ടുകേറക്കവിപുലം

വിസ്താപിതാസ്താദികൾ

57

വൈക്കുന്നംപാതിരിക്കാടടിമനകനക

ശ്ശേരിനമ്പൂരിതാനീ

തൈക്കുന്നത്തുളളാരക്കിത്തർക്കണികഴത

ശ്ശേരിനമ്പൂരിപിന്നെ

കൃഷ്ണൻ—(പുഞ്ചിരിയിട്ടുംകൊണ്ട്) കന്നാത്തരം തന്നെ.

കണികഴതശ്ശേരി-അങ്ങിനെയാണല്ലെ?

നമ്പൂതിരി—(ചിരിച്ചുംകൊണ്ട്) അങ്ങിനെയായി.

കൃഷ്ണൻ—നേരം പോകാൻ. ആട്ടെ-പിന്നെ-പിന്നെ.

നമ്പൂ—വൈക്കുംവേളുപ്പാമ്പിൽപെരിയവലിയ

ചോമാതിരിപ്പാടൊട്ടക്കം

പൊയ്ക്കാടിങ്ങിന്നിയുംസാമ്പ്രതമറിയണമെൻ

കൂട്ടതായ്കൂട്ടരുണ്ട

58

പുത്തില്ലംപുലിയൂർപുഴക്കടിപുലാ

നോട്ടംപുലക്കാടതാ

പ്പുത്തില്ലംപഴയേടമക്കരമം

മാനോടമാന്തക്കുളം

വത്തിപ്പിള്ളിവെളിപ്പറമ്പുപുനര
 ണിപ്പത്തുനമ്പൂരി, ഹോ
 നൽത്തൊറായ്മപുതമംഗലമതാ
 ണങ്ങിപ്പമങ്ങോക്കണം

59

വയ്ക്കാടുവാരിജവിലോചന! ഞാനഹോതി
 റരിക്കാടു കല്പഴികനൽക്കഴി കാളിമിറം
 തീക്കോട്ടഭട്ടതിരി തൃപ്പലിയോടു പിന്നെ
 നീക്കോട്ടഭട്ടതിരി—

കൃഷ്ണൻ—ശിവ ശിവ,

(നില്ലെത്താഴംനിലത്തീവകശിവശിവനേ!!

നല്ലമാറിത്തമോരോ—

നൊക്കെത്താൻചൊല്ലിടൊല്ലേപരമുടനിവർത്തൻ
 ഭക്തിയുപോക്കിടൊല്ലേ

ധിക്കത്വന്തംചെട്ടംഭഗ്ഗമിവിനിയെ
 നൊക്കെയോരൂപമില്ലേ

വയ്ക്കത്തൊപ്രാതലാശ്വയ്ക്കമൊരപകടവും
 ദൈവമേകൈവരൊല്ലേ

60

പുതംഗല—തെറിയിനിക്കുതെറി

61

അല്ലിമംഗലവുങ്കേളതല്ലമംഗലവുവിഭോ
 കല്പമംഗലമുത്തെയുണ്ടില്ലമംഗലമാക്കുമേ

62

തിണ്ണംപാണഡവരായിരിഞ്ഞുതിരിയെ
 പ്പോഞ്ഞങ്ങിന്നീവിധം

തൊണ്ണൂറാഞ്ചുജനങ്ങുണ്ടിവിടെവ
 നിട്ടെൻറവിട്ടല്ലിത്

എണ്ണപാക്കിലമോ!! ശരാശരിയതാ
 ണിപ്പോളുണത്തിച്ചതീ
 വണ്ണത്തന്നെയതാണെങ്ങട്ടെയി
 ല്പ്പേരുമെപ്പേരുമേ

63

എമ്പത്തേഴായിരത്തിൽ പരമറികൊരുതൊ
 ഉളായിരത്തൊട്ടുണ്ടും
 നമ്പൂരാർനന്ദിയോടുന്നലെയുമ്മമിനി
 ണ്താനുമായുനമെന്നേ
 വമ്പിച്ചീടവനംവിട്ടവരവർത്തൻ
 നാട്ടിനാഞ്ഞുട്ടുകെട്ടി

കമ്പംകൈവിട്ടൊഴിച്ചാർനവപരമമുദാ
 നഗ്രഹിച്ചുഗ്രഹിച്ചു

64

കൃഷ്ണൻ — പിന്നെയൊരാളെവിടെപ്പോ
 യെന്നുചെയ്തെന്നൊടൻറനമ്പൂരി

പൂമംഗ — ഇന്നശനപ്പിള്ളിപുമാ

നന്ദനസവിധത്തിലുണ്ടാഴിച്ചിപ്പ

65

കൃഷ്ണ — കുന്തികുമാരരാട്ടസബ്രതിവേർപിരിഞ്ഞി
 ണ്ണെന്തീമഹീവിബുധർനിങ്ങളൊഴിച്ചിടുന്നു?
 സപാനേവനസ്ഥിതിയതിന്നുമുഷിച്ചിലായോ
 കാന്താരമഗ്നിപിടിപെട്ടുകരിഞ്ഞുപോയോ?

പൂമ — വന്തീരാണ്ടായിപാത്താൽപരിചിനൊട്ടുത്ത
 ണിപ്പിടിച്ചുന്തരംഗം

വെന്തീടംവണ്ണമയ്യോ!! വലിയൊരുവനവാ
 സംവിലാസങ്ങളെന്നേ

കുന്തിപുത്രാദികൾക്കുണിനിയുടയൊരുക്കൊ
 ല്ലത്തെയജ്ഞാതവാസ
 ചെന്തിപ്പാമോധിനീന്തിക്കയറുവതിനുചാ
 രംവിചാരങ്ങളായി

67

അമ്പോടജ്ഞാതവാസത്തിനുപുനരധുനാ
 ഞങ്ങൾപോകുന്നു വിന്നി
 സ്പന്ദുണ്ണശ്രീവിളങ്ങുംസകലയതിമുനി
 പ്രൊഡരൂരൂഡമോദം
 നന്ദുരാരുപിരിഞ്ഞീടുവിനൊരുവരുമൊ
 നിച്ചുവേണ്ടെന്നുരച്ചാൻ
 വൻഭൂപൻകേളതന്നോളുകുളവരൊടുവേർ
 ചെട്ടതും വിഷുവേശ!

68

കുന്തി — അത്രയായി, ഇല്ലേ? ഞാൻ അക്കഥ ലേശംപോ
 ലും അറിഞ്ഞില്ല.

പുരുഷ — ചെമ്മെചെറൊരാളവസ്തുപോലുമറിയാ
 തേകുണ്ടാമാളാണത
 ണിമ്മട്ടിന്നിയൊരുത്തനില്ലപറവാ
 നമ്പാപരംപാക്കിലോ
 ഉന്മേഷാദിവികാരഭേദമിവിടെ
 യുണ്ടോ? നിനച്ചാൽപര-
 ബ്രഹ്മംതന്നെരമാപതേ! ബതഭവാൻ
 കില്ലേതുമില്ലേവിഭോ!

കുന്തി — കൂസാതേകമ്പവീക്ഷംപടിമിഴികളുട
 ചൂനപരംസദ്യനന്നായ്

ഘാസാമെന്നോത്തൊഴിച്ചില്ലിതുവരയശന
 പ്പിള്ളിയാംപുളളിയെന്നോ
 ഘോസാധുക്ഷാസുൻ! നിങ്ങുതവിചമൊഴി
 ചിട്ടമെന്നാണതങ്ങു—

ല്ലാസാൽവാഴുന്നതച്ചിത്തുകിനൊടൊരുകേ
 പിട്ടസാപ്പാട്ടുവാളു
 പരംഗിതജ്ഞാനമതിത്രയില്ലാ

70

തൊരാളെയുംഞാനിതുപോലെയിനി
 കരേടവുപാക്കുകിലോതുവാൻ
 ലാതലേകണ്ടറിയില്ലകേട്ടു

71

അയാളെക്കൊണ്ടു അവർ ബുദ്ധിമുട്ടായി തീരുമോ
 ആവാ? എങ്കിലും അവർ ബുദ്ധിമാന്മാരാണല്ലോ.
 അതുകൊണ്ട്,

അയാളെത്താങ്ങിപ്പിച്ചുടനവരുപായത്തൊട്ടുവാ
 ണ്തയച്ചോളുംവല്ലെങ്കിലുമലകിൽവല്ലേടവുമഹോ
 നയജ്ഞാനമെന്നേ പുനരൊളിയിൽവാഴ്ത്തുകരുതി
 പ്രയത്നംചെയ്യൂ. ദയമതുസംഭവംബതസവേ!
 ഒ, ഇനി കുളിപ്പാൻ ഉത്സാഹിയ്ക്കാം. ഉണിന്നുകാല
 മായിരിയ്ക്കാം.

തല്ലാലമിപ്പോളാവശ്യമൊക്കെക്കിപ്രംനടക്കുവാൻ
 കൈച്ചെല്ലത്തിലില്ലേ നാംചെയ്തതെത്തിച്ചിടേണമോ?
 പൂമംഗലം—കൈയുണ്ട്—

മുതിരപ്പാവ്—അവധിപ്രകാരവനവാസമെന്നത
 ണവർചത്തിടാതെഹഹനിർവ്വഹിച്ചതും

തവതൃക്കടാക്ഷമതുതന്നെ സംശയം
ലവലേശമില്ലനിഖിലേശകേശവ! 74

കുജ്ഞാനിയാംകുരുച്ഛത്രനരച്ചപോലു
ഉജ്ജ്ഞാതവാസവുമിനിത്തകരാതെന്ത്യ
പ്രജ്ഞാഗുണങ്ങളിലുണ്ണാരുപാധവക്
യജ്ഞാകൃതേ! കഴിയുവാൻകനിവോലണംതേ 75

കൃഷ്ണ—അപരാധമകന്നമംഗളശ്രീ—
നൃപരായോരവരെക്കുറിച്ചിനിയ്ക്കു
കൃപയുണ്ടതിനാൽപറഞ്ഞുവെച്ചാ
ഗ്ഗപഥത്തിന്നൊരുതെറ്റുപറുകില്ല 76

അക്കിത്തർ—അവർക്കു കരവകടം ഒരു ദിക്കിലും സംഭവി-
ക്കയില്ല.

സത്യംസലഭമുസല്പീത്തികൾവിനയവിവേ-
കങ്ങൾവിദ്യാഗുണംസൽ
കൃത്യംകാൽപ്രബോധം കൃപ നൃപനിചയ
ശ്രീഗുരുതപം ഗുരുതപം
നിസ്തല്പപ്രജ്ഞയെയുംപലതിവവെടുവോ
കെന്തുമാലിന്നൊരുന്നായ്
നിത്യംനിൻതൃക്കടാക്ഷങ്ങളുതവരുടെ നേ-
രിട്ടു വേറിട്ടമില്ലേ? 77

കോഴിപ്പറമ്പു—

കണ്ടാൽനൽകാത്തികാളംസുമുഖതമുദവാ-
ക്കൾക്കേരുന്നിപ്പാശ്രി—

കണ്ടാൽസന്തോഷമാസ്സജ്ജനസഭയിൽവഴ

ക്കം വഴക്കുള്ളവകൽ

കൊണ്ടാളംവീയ്,മെന്നീവകകളെഴുതവ

ക്കങ്ങൊരാപത്തൊരേട-

തുണ്ടാമോ പിന്നെയില്ലേതവകളുകഴൽവി

ശ്വാസവുംവിശ്വമുത്തേ!

മുതി—ഉണ്ണാംതുട്ടുൽക്കരത്താൽ തുണതതികൾകരി

ക്കംവിധംഭീമസേനൻ

ജിണ്ണശ്രീസുനജിണ്ണപ്രമുഖരരികളെ

കൊല്ലുവാൻകല്പരല്ല

കുണ്ണിജിപ്പെങ്ങമിന്നായവർകതുകമൊട

ജ്ഞാതവാസത്തെയുംശ്രീ

കുണ്ണശ്രീകാന്തയുഷ്ടൽക്കഴൽകരജിലുറ

പിച്ചതൊപ്പിച്ചുമാറും

79

പൂമം—ആചായ്വന്മാർകളാദിക്കഴകിനൊടുവദേ-

ശിച്ചവണ്ണംഹരേ!ന-

ല്ലാചാരാത്മീയകർമ്മാദികളൊടമതമാ

സ്സത്തുകൾക്കുസുശങ്കം

ഭൂചാവല്യംപുലൻീടിനകരുവതിപോ-

ക്കീടിലും,നിൻകടാക്ഷ-

ഭൂചാവംപോരുമല്ലോ പരമുലകജയം

പൂണ്ടുടൻവീണ്ടെടുപ്പാൻ

80

കുണ്ണ—ഞാൻ താമസിക്കാതെ പാണ്ഡവന്മാരെ കാ

ണാൻ പോകുന്നുണ്ട്.

അക്കി—അതു വേണ്ടതുതന്നെ— അങ്ങിനെ തോന്നി
യതു അവരുടെ നല്ലകാലം.

കൃഷ്ണ—ഇങ്ങിനെ കാരൊന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നാൽ
കണക്കല്ല— വേഗത്തിൽ കുളിയും ഉണ്ണും കഴിഞ്ഞു—
എല്ലാവരും—അങ്ങിനെ തന്നെ.

(എന്നു എല്ലാവരും ചൊയി)

രണ്ടാമങ്കം.

(അനന്തരം കാമുകവനത്തിൽ പാണ്ഡവനാകും പാ
ഞ്ചാലിയും പ്രവേശിക്കുന്നു.)

ധർമ്മപുത്രൻ— (ആകാശത്തിൽ ചെവിക്കൊടുത്തിട്ട്)
കഠിനഘർമ്മതികൽമഹാഘനോൽ
കടകദംബനിരസ്തനഭസ്ഥലേ
ഇടിമുഴങ്ങലസംഗതിവായുര
കടപുഴങ്ങിട്ടമാറിദമെന്തേക്കാ

81

ഉണ്ണിഭീമസേന, എന്താണിത്.

ഭീമ—(ചെവിയോർത്തിട്ടു വിചാരം) ഇതു ഇടിമുഴക്കമല്ല—
വമ്പുള്ളപാനവർവരന്റെവെളുപ്പുഴുപ്പാൽ
കൊമ്പുള്ളകുണ്ടിയുടെമസ്തകമസ്തകമ്പം
മുമ്പിട്ടെതിർത്തുരർത്തല്ലിയടുത്തു യാൽതാൻ
പിമ്പോട്ടൊഴിച്ചുകരയുരവമാണേലോരം

82

(പ്രകാശം) അല്ലയോ ജ്യേഷ്ഠ,

വൈരാഗ്യരേകമാടുവെവികാശനടിച്ചി
 ടൈരാവതംകരകയെന്നിഹതോന്നിടുന്നു
 ആരാലതാവുകനിമിത്തമുറപ്പതില്ലീ
 യാരാവമോ ബഹുലനാലനനാദതുല്യം

83

ധർമ്മ—അതാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല. അജ്ഞാനന്റെ വ
 ക്ഷമെന്താണ്—

അജ്ഞാനൻ—(വിചാരം)

ഏററംപാക്കിചിതെന്തൊരൊച്ചുപുരമാ—
 ന്തിപ്പെക്കുതന്നീററവും
 നാററിത്തൻചിരിയൊന്നിളിച്ചുപര—
 കംപാഞ്ഞു കമ്പാലമോ
 കൂററംകത്തിമദംശനുള്ളൊരുമല—
 കാട്ടിൽപ്പെടുംവാഹന
 കൂററൻമുക്കായിട്ടിടുന്നൊരുമമം—
 ഹകാരഹുകാരമോ?

84

അതല്ല,

ഭൂരികൃതപുണ്ടിതെത്തുരവമാ
 ണാറകോലുമുകോടതി
 പ്ലാരിൽക്കണ്ടമരങ്ങളിൽ ചട ചട
 പ്പെട്ടെന്നുതട്ടിപ്പരം
 ചീരിക്കല്ലൊടിയാത്തുകൊണ്ടുടനടൻ
 കാളംകൊടുക്കാരടി
 മേറൊക്കോളികിസ്സുമുദമലറും
 ഗംഭീരഹുകാരമോ?

85

അതും അല്ല, ഈ ശബ്ദത്തിന്നു അധികമായ മാധുര്യം
തോന്നുന്നുണ്ട്. (നല്ലൊണ്ണം ചെവിയോർത്തിട്ട്)

കള്ളനാക്കുളകുണ്ണത്തിനുകുട്ടവിഷമാ

യുമൊന്നു ജ്ജനങ്ങൾ

കുളളാക്കുണ്ണത്തിനോർത്താലമിതമമൃതമാ

യുസുഗഭീരമായും

കള്ളംകൈവിട്ടനാടംകലരമരിയമൽ

സപാമിക്രണ്ണന്റെസാക്ഷാൽ

പള്ളിശ്ശംബാരവംപോലൊരുപരിചയമി

ങ്ങിന്നടൻതോന്നിട്ടന്നു.

86

(പ്രകാശം) അല്ലയോ ജ്യേഷ്ഠ! നമ്മുടെ ശ്രീകൃഷ്ണസപാമി
യുടെ പാഞ്ചജന്യധ്വനിയാണ് ഈ കേൾക്കുന്നതെന്നു
കുന്നു എന്റെ അഭിപ്രായം.

ധർമ്മ—ആട്ടേ, ഇരിക്കട്ടെ നകുലസഹദേവന്മാരുടെ അ
ഭിപ്രായം കൂടി കേൾക്കട്ടെ.

നകുലൻ—എന്താണെന്നൊരുവമില്ലെതിർപെട്ടാ

ത്തൊലീമുഴക്കപരം

ചന്തംചെന്നൊരുശംഖനാദവടിവാ

ണിശ്ശബ്ദമെന്നുള്ളതിൽ

സന്തോഷത്തോടുമെന്നുസ്സുചിജയ

ജ്യേഷ്ഠന്റെപക്ഷത്തിനെ

പ്പിന്താങ്ങുന്നിതുമീമഹാനിനദമ

ത്യാശ്വയുമെന്നായ്ക്കോ!

87

സഹോ—അജ്ഞാനാതുതയശസ്സുകൊണ്ടുധര
 ണീതലംധചമമാക്കിയോ
 രജ്ജനാഗ്രജമനസ്സിനോടനക
 ലാഗ്രജന്റെരമനമോരവു
 ദജ്ജനാനതകദാന്തമൊത്തവിധ
 മെൻമനസ്സുചകോടപോ
 യജ്ജനാദ്ദനദാരചത്തൊടണ
 യുനുസൽഗുണസരില്ലതേ!

88

ധർമ്മ—വന്നാലുംവല്ലഭേകേളെ
 ണെത്താലുംമാമകാന്തികേ
 നിന്നാലുംനിന്റെരവക്കുത്തെ
 ചൊന്നാലുംശുകചാണിനീ

89

പാഞ്ചാലി—(അടുത്തുചെന്നു പുഞ്ചിരിയോടുകൂടി)
 ശ്രീകൃതികൾക്കാശ്രയമാം
 ശ്രീകൃഷ്ണസ്വാമിയായഭഗവാന്റെ
 ശ്രീകൈത്താരതിലേഴുമാ
 ശ്രീകംബുധപാനമാണിതെന്നുദൃഢം

90

ധർമ്മ—അതങ്ങിനെതന്നെയാണ്. എന്തെന്നാൽ
 കാരോരോശുഭലക്ഷണങ്ങൾപലതും
 കാണുന്നുകൃഷ്ണപുരു
 ണെരുംഭംഗിയൊടെൻപ്രദക്ഷിണമതാ
 യുഷുംപരത്തിപ്പരം
 പാരാതത്രപരനിടന്നുചുനരെ
 നല്ലീവിഹംഗങ്ങൾവേ

ണ്ടോരാസ്ഥാനമണഞ്ഞുടൻകളകളും

കൂകുന്നുകണ്ഠേതരം

91

എന്നതന്നെയല്ല,

വിംഗളരചിരചകോരവ

ഗങ്ങളിടത്തല്ലിരുന്നുകൂകുന്നു

നിങ്ങളതരിയുവിനിന്നൊരു

മംഗളകായ്നമുക്കുകൈവരമേ

92

ഈ ശുഭലക്ഷണങ്ങൾ ഭഗവാന്റെ എഴുന്നള്ളത്തി
ന്റെ സൂചകങ്ങളാണെങ്കിൽ നമുക്കിപ്പോൾ ഇതിലധി
കം എന്താണു കരളുദയം?

എന്നല്ലേറിയകായ്മോക്ഷിലവിട

ത്തേക്കുണ്ടുചോദിപ്പതി

ന്നിന്നുണ്ടിംഗിതവേദിയായഭഗവാൻ

കൃഷ്ണൻകൃപാർദ്രാശയൻ

നന്ദ്യാനമുടേസന്നിധാനമതിലേ

ക്കിപ്പോളെഴുന്നള്ളിയാൽ

നന്നായിനളിനെക്കണൻകനിവെഴ

ന്നുള്ളൊടേഴുന്നള്ളുമോ

93

(ചിചാരം) പൊന്നിൻപൂമാലയോടുംപൂരികഴലിലണി

പ്പീലിയോടുംപ്രകാശം

ചിന്നംചംഗോപിയോടുംതളവളകളുമാ

യോരുകേയുരമോടും

മിന്നംമീൻകണ്ഡലപ്പൊന്നണികഴലണിശം

വാദിയോടുംതെളിഞ്ഞെൻ

മുനിൽപ്രാപിക്കുമോവന്നരിയകരുണകൈ

ക്കൊണ്ടുടൻകൊണ്ടൽവണ്ണൻ 94

(അനന്തരം ശ്രീകൃഷ്ണൻ പ്രവേശിക്കുന്നു. എല്ലാവരും ആ ചാരോപചാരങ്ങൾ ചെയ്തു യഥാക്രമം ഇരിക്കുന്നു.)

കൃഷ്ണ—അല്ലേധർമ്മജമാമകാഗ്രജമഹാ

രത്നാധിവാസംകഴി

ഞ്ഞില്ലേപിന്നെവിശേഷമെന്തുസുഖമ

ല്ലേനാട്ടിലല്ലെങ്കിലും

ചൊല്ലേണംസുഖമാനിവല്ലതുമതു

ണ്ടെന്നാൽഭവാൻപിന്മുറ

ത്തില്ലേഞാൻപ്രസന്നങ്ങൾനിങ്ങളിലുണ

ക്കില്ലിന്നുകില്ലില്ലമേ 95

ധർമ്മ—(വണക്കത്തോടുകൂടി)

അപായംവന്നീടാതൊരുവിധമരണ്യപ്പെറ്റുതിനിൽ

കൃപാലേശംകൊണ്ടങ്ങമമിഹകഴിച്ചേൻകനിവിനി

ഉപായാലശ്ശതാതസ്ഥിതിയതുനിവർത്തിപ്പതിനുമി

ങ്ങപാരംചേരേണംമുഖജിതവിധോവിശ്രുതവിധോ!

ശ്രീവനജാക്ഷസുഖക്കേ

ടീവനവാസാദികൊണ്ടതുണ്ടിഹമേ

കേവലമല്ലാതില്ലോ

രാവിലമിപ്പോൾവിശേഷവിധിയായി 97

കൃഷ്ണൻ—അജ്ഞാതവാസകാലമായി എന്നു ഇന്നു ചില പാപമബ്രാഹ്മണർ പറഞ്ഞപ്പോഴെ ഇനിക്കു കാൽ ഉണ്ടായുള്ളൂ.

എന്നാലെന്താണതേതാണിതുകഥയൊരുവു
 ത്താന്തവുരൂപമില്ലാ
 തൊന്നായ്പ്രാപിച്ചുകത്തുവ്യസനദമനനാൽ
 പൊള്ളിടന്നുള്ളൊടിപ്പോൾ
 നന്മോന്മുഖങ്ങളുഷ്ടസ്ഥിതികളരിയുവാൻ
 തന്നെയായ്തന്നതാണി
 ബന്ധനസ്തേഹിതൻതാനരിയുകവിവരം
 സതപരംചിത്തരംഗേ

98

എന്നെക്കൊണ്ടെന്നുവേണംതരമുടയസമാ
 യങ്ങൾനിങ്ങൾക്കതിന്നായ്
 തന്നേതെയ്യാതായ്നിശമരികിലു
 ണ്ടേഷ്ഞാനീഷലെന്മു
 ധന്യശ്രീധർമ്മജനൻ! പരമൊരുവകവേ
 ണ്ടമ്പൊടജ്ഞാതവാസ

ത്തിന്നാശ്ലോയാലുമാരുംചെറുതുമരികയി
 ല്ലോരിലിന്നോരിതെന്നും

99

ആർക്കുണ്ടോരോവിപത്തിയവനിയിലണയ്
 താവിരിഞ്ചൻവിധിക്കും

മാർക്കുണ്ടോരോന്നതോത്താലൊരുവനനുഭവി
 കാതിരിക്കാവതാണോ

ആർക്കുണ്ടോനഷ്ടനാശസ്ഥിതിജഗതിഭവ
 ത്തുല്പരാംസത്യസന്ധ

മാർക്കുണ്ടോമന്തസത്യപ്പിഴകളിലൊഴികേൾ
 കണ്ണിതംകൊണ്ടിടുന്നു.

100

വേഷംമാറേണമെന്നുവെളിയതിലമരൊ

ല്ലെന്നമഞ്ഞൊന്നമില്ലാ

ബ്ദോഷന്മാരാംഭജംഗദ്ധപജമുഖവിമത

ന്മാരഹോന്മുഖചേരം

ശേഷംമറോരുമോരാണ്ടിനിയറിയുകയി

ല്ലേറുത്തൊന്നിങ്ങുപോയു

ത്തോഷംകൈക്കൊണ്ടുതോന്നീടിനദിശിനിവസി

ച്ചാലുമിച്ഛാനുകൂലം

101

ചൊല്ലേണമൂതിലല്ലേചൊറുചൊരെയവർമ

ന്ത്രിച്ചുചാടിചുതില്ലേ

ചൊല്ലേറുനിങ്ങളല്ലേപുതലകൾവലി

ച്ചിട്ടതീമട്ടിൽമെല്ലേ

തെല്ലേറെത്തൊരിയില്ലേതൊരിവെടുമവരോ

ടങ്ങുവാക്കാൽവരാർചെ

ജില്ലേതന്മൂലമല്ലേവൃസനമിവിധമോ

രോന്നതോരുനതില്ലേ

102

ഇന്നേടത്തൊട്ടെയിന്നിങ്കുതുകമൊടൊരുകൊ

ല്ലത്തെയജ്ഞാതവാസ

ത്തിന്നെന്നന്യോന്യമോതേണ്ടതുമിയമവിരോ

ധങ്ങളാണിങ്ങിനി

കുന്നിച്ചങ്ങോത്തുകൊൾവിൻപരമതുപൊഴുതെ

ല്ലാരുമോരോന്നതൊന്നാ

ജ്ഞാനീടംവിട്ടയക്കാമതിനുജവമൊടെ

ന്നച്ചയാമിച്ഛയെത്താൻ

103

ആശ്വാസത്തോടൊരേടത്തൊളിവില്ലാരുവിധം

നിങ്ങൾചെന്നെങ്കിലേരും

വിശ്വാസത്തോടുവാണിടുവിനിയഴലോ

രാണ്ടതോരാണ്ടുപിന്നെ

ദുഃഖംചെന്ന്ദുഃഖോധനനെവിരവിൽചെ

ന്നുഴിവാഴിക്കുവൻഞാ

നിജപൃത്തിനിടെക്കുംചിമതചതികൾസു

ക്ഷിച്ഛരക്ഷിച്ഛകൊള്ളാം

104

യമ്മ—തണ്ടാർത്തനചിശകന്തീതനയനടിയനീ

ത്തമ്പിമാരെത്തുപന്തീ

രാണ്ടായ്ക്കാട്ടിൽപരംതീരെയൊരഗതിയതാ

യത്രപാപ്പത്തലേന്തി

നീണ്ടീടുന്നാധിയാന്തീനിഭൂതമെരിപൊരി

ക്കുന്നചിത്തത്തിലേന്തീ

വീണ്ടുംഞാൻചെയ്തെന്തീവിധിയതിൽചരമോ

പാപസന്താപശാന്തീ

105

നമ്മൾക്കൾചുച്ചയില്ലേനലമൊടുപുനരി

ന്നെന്നതോചാച്ചയില്ലേ

തമ്മിൽക്കേൾവേഴ്ചയല്ലേപിന്നയുമഴലൊഴി

ക്കേണ്ടയാളുണ്ടയല്ലേ

ചെമ്മെയന്നിടുമില്ലേചെറുതൊരുകുനിവീ

ഞ്ഞെളെക്കാണമതില്ലേ

ചിമ്മിക്കുംനാണമില്ലേചിതമിതിനവകാ

നങ്ങൾചൊറങ്ങുമില്ലേ

106

കൃഷ്ണൻ—

തനിക്കാംപേന്നീടുതവവിമരരായ് മുതുകുളിയിൽ
തനിക്കുകുപ്പാടെപ്പരമപജയംവന്നസമയം
ഇനിക്കാണൊല്ലെന്നുവരുടനെയോടിച്ചതിനതെ
റിനിക്കാണോചിത്രമരുവുകൻ വേദംഗുപസവേ 107

അങ്ങാടിയിൽത്തോല്പു കിലമ്മയോടെ
നാങ്ങപ്പഴഞ്ചൊല്ലതുപോലെയായി
അങ്ങെന്നൊടിച്ചൊന്നൊരുവാക്കു ചിത്ത
രംഗത്തിലോത്താലൊരുഭേദമില്ല 108

* * * *

അക്കുളക്കണ്ണസിന്ധുക്കുതിവതിഗേദ
ത്തരൂരിഗത്താടിവേലി
കുറംകൊള്ളുതൽക്കുരുപ്പൽക്കൊടിമുഴുവനമാ
വേലിവേഗംപൊളിച്ചു
ഇക്കുററൻഞാൻകഴിപ്പൻനിളതമവിരതം
തപൽപ്രസാദംകളിക്ക
നിക്കുററിൽപിന്നെയെന്നീക്കുരുവധമൊരുനി
സ്സാരമുസാഹിയാമേ 109

പാതാളംമോളിലാക്കാംവരമലറുമൊരം
ഭോധിവൻഭൂമിയാക്കാം
കൈതാഴാതങ്ങെടുക്കാംകറകമലമറി
മുഴിഞ്ഞാനാഴിയാക്കാം

കാതാലംബിച്ചുതൂക്കുൺമുനയടിയടിയൻ
 കൊൾകെവയ്ക്കാത്തതെന്താ
 ണേതാണോനോക്കിലീന്നീക്കുരുവധമൊരുനി
 സ്സാരമുത്സാഹിയാംമേ 110

ജാതിത്തംചൊൽകയല്ലീജഗതിമയിജഗ
 ന്നാഥ!നിൻചിത്തപത്മ
 പ്രീതിത്തേനിങ്ങാലിക്കേസ്സുകലമതിനമേ
 ഉറങ്ങാൻവേണമെങ്കിൽ
 ഉഴതിത്തേക്കോട്ടനിക്കാമുദയമൊരിടിയ
 ലണ്ഡഭാഗ്യംതകക്കാം

പാതിലാത്രിക്കിതെന്തിക്കുരുവധമൊരുനി
 സ്സാരമുത്സാഹിയാംമേ 111

ഉററാണോനോതുകാലേമയിപരമവിട്ട
 നിക്കണക്കികൃപാനീ
 ത്രാദമ്പോളെന്തിനാണീയടിയനൊരുതര
 കേടൊരുപോക്കേടതന്ത്രേ
 കാരറിൻറിയുണ്ണികയ്ക്കാൽഗദയിതുഗതം
 കംവിഭോവീശിടുന്നാ
 കാരോരാൽതീൻവെന്തിക്കുരുവധമൊരുനി
 സ്സാരമുത്സാഹിയാംമേ 112

ഭീഷ്മക്കോണീശപുത്രീരമണരണചണ
 ശ്രീഭവാൻജ്യേഷ്ഠനിന്നാ

ഭിഷ്വഭ്രോണാദിയെന്നീ ഗുണനികരകരാ

നഗ്രഹാൽവിഗ്രഹാണേ

ഗ്രിഷ്യാനന്താനതരാദ്യൽവരകരകരതു

ചോൽകരാസുൽകരാദി

ത്യാംചാവൽവേവുമിന്നിക്കേവധമൊന്നി

സ്സാരമുത്സാഹിയാംമേ

118

* * * * *

പുരന്ദരാരുണം.

നാടകം.

വീതാകതം വിധുസ്രീവടിവുവിധുധരൻ
കണ്ടുകാമിച്ചുണഞ്ഞി
ദേതാണ്ടോക്കൊപ്രവർത്തിച്ചു ജവതരണം
ചെയ്ത ചൈതന്യമുത്തി
ഭൂതാധിപൻ പൂമാൻ ചെറൊരാളുമായി മയൊടു
ദിപ്യനുണ്ണിക്കിടാവു
ജാതാനന്ദത്തൊടെന്നെസ്സതതമഴകിൽ വീ
ക്കിച്ചുരക്കിച്ചിടട്ടേ.

അത്രതന്നെയുമല്ല,

മട്ടാതെൻറ മനോരമം സപദിസ
നാഗ്ഗുത്തിലോടുമ്പോൾ നേ
രിട്ടാഭുജകനത്തിനത്യാപകട
പ്രത്യുഹാത്മ്യം
പെട്ടീടാതതിനെ ബാധിപ്പാനിമലയിൽ
ചെറൊരാളുണ്ടെന്നാമന
കുട്ടൻകുമാരിമുഖൻ പരം പരപര
പ്പിന്നെട്ടെ പിന്നെയേ

2

എന്നുമാത്രമല്ല.

പുഷ്പശ്രീമൽ പുരാണങ്ങളിൽ വിവരിച്ച
നിപുരിഷ്ഠാരവാനാ

കിഷ്കാപത്രങ്ങളല്ലെങ്കിലുമവരൊടല
 ദീട്ടാരലാൻവാദം
 കഷ്ടിച്ചൊന്നിങ്ങുവാങ്ങിട്ടിപനവകളിൽവെ
 ചൊന്നെടുത്തൊന്നുകൂട്ടി
 കെട്ടിത്തീർന്നുനീയാശ്രയമതിനസുധാ
 വാണിയെൻവാണിയമ്മേ!

3

(നാനിയുടെ അവസാനത്തിൽ സൂത്രധാരൻ
 പ്രവേശിക്കുന്നു.)

സൂത്രധാരൻ—(തൊഴുതുകൊണ്ട്)

ശ്രീധാരാധരചിത്രകാന്തിയൊടുമി
 ബ്രഹ്മാണഡഭാണത്തിനി
 നാധാരായിതനായ്മനിവൃദ്ധമഹാ
 ഹൃത്താമരത്താരിലും
 ബാധാരക്ഷകമന്ത്രപങ്ക്തിയിലുമെൻ
 ചിത്തത്തിലുംമിന്നിടും
 രാധാരമ്യംപനസ്സനൈകസുകൃത
 ക്കൂമ്പിനുകൂപ്പുന്നുഞാൻ.

4

(അണിയറയിലേക്കു നോക്കിട്ട്.) എടോ ഇവിടെ വര.
 വിദ്വാൻ—(പ്രവേശിച്ചു) ഇതാ ഞാൻ വന്നിരിക്കുന്നു.
 സൂത്ര— മഹത്തായിരിക്കുന്ന ഈ സമാജം താൻ ക
 ണ്ടില്ലേ?

വിദ്വാൻ—ഇല്ല. അങ്ങ് സമാജമെന്നു പറഞ്ഞത് എന്തു സ
 ധനമാണെന്നതന്നെ ഇനിക്കു മനസ്സിലായില്ല.

സൂത്ര—സമാജമെന്നു പറഞ്ഞതിന്റെ താല്പര്യം ഒട്ടും
തന്നെ തന്റെ ഉള്ളിലേക്കു എത്തിയില്ലേ?

വിദ്യ—ഇല്ല-ഉള്ളിലേക്കു എത്തത്തക്ക വല്ല കാര്യമുള്ള
പദാർത്ഥമാണെങ്കിൽ അങ്ങു വേഗത്തിൽ പറയണം.
ഇനിക്കുതുളളിലാക്കാൻ വൈകി-ഇന്നത്തെ രക്ഷണം
തന്നെ നല്ല പന്തിയായിട്ടില്ല.

സൂത്ര—(വിചാരിച്ചുകൊണ്ട്) എടോ ഭോഷ, താൻ ഇ
ത്ര കഥയില്ലാത്തവനാണോ-സമാജം എന്നത് ഒരു
രക്ഷണസാധനമല്ല.

വിദ്യ—പിന്നെയെന്താണ്?

സൂത്ര—(ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചുകൊണ്ട്)
സുരചിരപുരടാലങ്കാരസംഘാദികൈക്കൊ
ണ്ടോരുവകപുരുഷാരംകൂടിയാനന്ദമാടി
വിരവൊടുവിളയാടിത്രചാഴുന്നതാണി-
ന്നരികഞ്ചതസഖേതാനസ്സലാമിസ്സമാജം 5

വിദ്യ—അഹാ, അങ്ങിനെയാണല്ലേ. എന്റെ വിശപ്പ്
കൊണ്ടു മാറി ധരിച്ചുപോയി-ആട്ടേ, അങ്ങ് എന്തി
നാണെന്നു വിളിച്ചുതു.

സൂ—തീച്ചുക്കിത്രിപുരാരിതന്റെതിരുവൈ
രാണിക്കുളത്തുസ്വ
കാഴ്ചകായിവിടത്തുകാരകക
ത്തുളോരുമുള്ളിൽസഖേ
വാച്ചിടംസമോടുവന്നിഹവസി
ച്ചിടന്നുക്കണ്ടാലുമ

ത്യാജ്യംസഭനന്നല്ലരസിക
നാരാണനേരാനിഖർ.

അതുകൊണ്ടു നമുക്കിവിടെ നല്ലതായും ഓവീനതായും
ഒരു നാടകം അഭിനയിക്കേണം.

വിദ്യ—അങ്ങിനെ ഏതാണിപ്പോൾ ഒരു നാടകമുള്ളത്.

സൂത്ര—(ആലോചിച്ച്) അങ്ങിനെ ഒന്നുണ്ട്.

വേറിട്ടൊന്നുതല്ലവെണമെന്നിമഹൻ

നന്യതിരിപ്പാടുമു

പ്പാതൊട്ടുകുവിളിപ്പെടുന്നമതിമാ

നിന്നാളൊക്കുന്നാളയോ

കൂറൊട്ടുകുറയാതെതന്നുടെമനം

കൂപ്പിച്ചുനിർമ്മിച്ചുചി-

ന്തേരീടുന്നപുരന്ദരാരുണമതാ

ണിത്തവിലത്യുത്തമം.

വിദ്യ—അങ്ങിനെയാണ് അങ്ങയുടെ അഭിപ്രായമെ
ങ്കിൽ അതു തന്നെ ആകട്ടേ. അതിനു വേണ്ടുന്ന സാ
മഗ്രികളെല്ലാം സമ്പാദിച്ചു ആട്ടക്കാരെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു
വരുവാൻ ഞാൻ പോട്ടേ.

സൂത്ര—വരട്ടേ, ഒന്നുകൂടി പറയാനുണ്ട്.

വിദ്യ—എന്താണത്.

സൂത്ര—താനീമനോഹരമായ വസന്താരംഭത്തെ വർണ്ണി
ച്ചു ഒരു പാട്ടുപാടി ഈ സഭസ്യന്മാരെ സന്തോഷി
പ്പിക്കണം.

വിദ്യ—അങ്ങിനെയാട്ടേ. (ഏകപാടനം)

വരതരുവാടണചതിനുസരസമൊരുചല്ലി
 വരിമധുപമധുരവമൊഴിപലതുചൊല്ലി
 അരികിപരമമരുമിതുമിനുസമെതിരില്ലി
 നിരമുടയമധുവാടിഹശരഭതുവുമല്ലി.

ശ്ലോകം—(വിചാരം) ഇയ്യോളുടെ ഈ പാട്ടു കേട്ടിട്ടിനിക്ക്
 ഗദ്ഗസേപരവും കയ്യിൽനാദംപോലെ ആയിരിക്കുന്നു
 എങ്കിലും വാസ്തവം പറഞ്ഞാൽ സുഖമാപിപ്പില്ലൊ
 അതുകൊണ്ടിങ്ങിനെ പറക തന്നെ. (പ്രകാശം) ത
 ന്റെ പാട്ടു വിശേഷം തന്നെ. ഇതു കേട്ടതുകൊണ്ടു
 സദസ്യന്മാർ നാടകത്തിൽ അഭിരുചി അധികം ഉ
 ണ്ടാകുമെന്നു നിശ്ചയം തന്നെ.

(അണിയറയിൽ)

ചേന്ദ്രീദിപ്യനാട്ടുകുളരിയിലവർതൻ
 നന്തനംകാണമതിന്നെൻ
 ജീവശ്രീനാഥകോപ്പിട്ടൊരുവിധമഴകം
 യിട്ടുപോയിട്ടുപിന്നെ
 ദ്രോഹോടങ്ങോട്ടിയോവന്നിതുവരെയുമണ
 ണ്തിങ്ങുകണ്ടില്ലതെന്താ
 ണാവോജീവജ്വലംപോലിവന്റിവിടെയുമാൽ
 തനപിയാൾതൻവിയോഗാൽ.

ശ്ലോകം—(കേട്ടിട്ടു) ക, എന്റെ സഖാവായ സാകുന്ത
 ഭഗവതൻ എന്ന രാക്ഷസന്റെ ഭവഷം ധരിച്ചു വന്നു
 കഴിഞ്ഞു. ഇനി നമുക്കും ചേണ്ട കാര്യങ്ങൾ നോക്കു
 വാൻ പോക തന്നെ.

വിദ്യ—അങ്ങിനെ തന്നെ.

(എന്നു രണ്ടാളും പോയി)

പ്രസ്താവന.

(അനന്തരം ദൃശ്യം പ്രവേശിക്കുന്നു)

(ദൃശ്യം—(വിരമവിവശതയോടുകൂടി)

ദേവസ്വീ ദിവ്യനാട്ടുകളരിയിൽ—എന്നു ഒരിക്കൽ കൂടി

പാഞ്ഞു, പുററിനടന്നു ഇരുന്നിട്ടു)

ഇന്നുപോസ്തോമഗ്നങ്ങളാരികളായ

ഗിജപാലകെട്ടുങ്ങുപോ

കുന്നത്തച്ചതിലാവിളക്കൊടണയ

നപ്രാഭയെപ്രാഭവാൽ

നന്നാക്കംപടിയുള്ളൊരാളേതുവ

ന്നെന്നിൽപ്രവേശിച്ചിരി

ക്കുന്നല്ലോകുറിനംമൊക്കുറിനമീ

മട്ടിന്നുമട്ടുന്നാണാൻ.

10

കാത്താവിരമസന്താപാനലസന്തപ്തനായ ഞാൻ എ

ന്താണിവിടെ ചെയ്യേണ്ടത്. അവളെ അന്വേഷി

പ്പാൻ അമരാവതിയിലേക്കു തന്നെ പോയെങ്കിലോ

(എഴുന്നേല്ക്കുന്നു) ഇനിക്ക് ഒരുപോലും നടപ്പാൻ വി

ഷമശരവിവശതയാൽ വിഷമമായി വന്നിരിക്കുന്നു.

അതുകൊണ്ട് ഈ വിഷയത്തിലുള്ള ഉത്സാഹത്തെ

ഉപേക്ഷിച്ചു വിഷാദിച്ചുകൊണ്ടു ഇവിടെ തന്നെ ക

രേ നേരംകൂടി ഇരിക്കതന്നെ— (ഇരിക്കുന്നു)

വിണ്ണാക്ഷംവിധിതൊട്ടവർമഖില
 ക്ഷംചിത്തമിന്നെൻറകൈ
 ദൃണ്ഡാക്ഷന്വേദവിരക്ഷമത്രബലവാ
 നായുള്ളൊരീയുള്ളതാൻ
 ദണ്ഡിക്കാനിടയായിവണ്ണമിവനെ
 ക്ഷപ്തമഹാശൂലമേ
 വിണ്ണാക്കാക്കിയഉന്നവെച്ചുവിടിയൊ
 ത്തോനായസ്യനായുധൻ.

11

അനംഗനായ കാമനെ ഇങ്ങിനെ ഭയപ്പെടുന്നതു കാ
 വല്ലേ.

രേരേമന്ദമരേസ്മരസ്മരഭവാൻ
 മൂന്നംമഹേശാക്ഷിയിൽ
 തീരവെത്തുകരിഞ്ഞദിപ്തകവശോ
 കന്ദപ്പദിപ്പത്തൊട്ടം
 ചാരവന്നശരംവിടാതൊളിവിൽനി
 നമ്പെയ്തൊത്തൊന്നതെൻ
 നേരേനേക്ഷകുതല്ലശെയ്യുമടയോ
 രാൺകുഞ്ഞതാണെങ്കിൽനീ.

12

(നെടുവീർപ്പിട്ട മുകളിലേക്കു നോക്കുന്നു) ഏ, ആരാണ്
 ആകാശത്തിൽനിന്നു നമ്മുടെ അഭിമുഖമായി കരാൾ
 വരുന്നത്. (സൂക്ഷിച്ചു നോക്കിട്ടു) നമ്മുടെ പ്രാണ
 പ്രിയയായ ഘഗ്ഗര ഡഗ്ഗരയല്ലേ ഇത്.
 അനന്തരം ഘഗ്ഗര ഡഗ്ഗര പ്രവേശിക്കുന്നു)
 ദഗ്ഗരൻ—ഇതെന്തൊരു മാതിരിയാണ്. ഇത്രലോക

ത്തുപോയി കൂത്തു കണ്ടു ഇന്നുതന്നെ വന്നേക്കാമെന്ന് പറഞ്ഞല്ലോ പോയത്. ഇത്ര താമസം വരുമെന്നറിഞ്ഞാൽ ഞാൻ പറഞ്ഞയക്കില്ലായിരുന്നു.

ഞാൻ എത്ര ബുദ്ധിമുട്ടി.

മല്ലേറുമലർസായകൻറകലവി
ല്ലാകംകരിമ്പിന്തിടി
ത്തല്ലേററങ്ങുതളൻമോതലതിരി
ച്ചിക്കാലമിക്കാനനേ
അല്ലേഘഗ്ലരത്യാഗ്ലഭരഭവതിയായ്
വേർപെട്ടുകൊണ്ടേകുന്നു
യല്ലേഴെട്ടുകഴിച്ചിതേതുവിധമോ
ചത്തില്ലതത്വതുതം.

18

ഘഗ്ല—അല്ലയോ പ്രാണനാഥ, ദേഷ്യപ്പെടരുതേ. ഞാൻ പോയിട്ടുണ്ടായ വർത്തമാനങ്ങളൊക്കെ പറയാം. അങ്ങു മനസ്സുവെച്ചു കേൾക്കണം. ദഗ്ല—ആട്ടേ, കേൾക്കട്ടേ.

ഘഗ്ല—ഞാൻ ഈ ചിത്രകൂടത്തിൽനിന്നു അങ്ങയെ പിരിഞ്ഞ ഉടന ത്രികൂടത്തിൽ വസിക്കുന്ന അങ്ങയുടെ ഇഷ്ടബന്ധുവായ കുടിലജംഘന്റെ ഭവനത്തിൽ പോയി. അവിടെ അവരുടെ സൽക്കാരങ്ങളേറ്റു കറെ ദിവസം താമസിച്ചു പോയി, അത്രേയുള്ളു. എന്നാൽ അങ്ങനും എങ്ങും പോകാതെ ഇവിടെ തന്നെ താമസിക്കുകയായിരുന്നു എന്നു പറഞ്ഞത് ഇനിക്കു അത്ര വിശ്വാസമായില്ല.

ഭഗവദ്—ഇതാണിപ്പോൾ നന്നായത്. ഈ വിരഹഭാവം
അനുഭവിച്ചാൽതന്നെ പോര, നിന്റെ അവിശ്വാസ
ത്തിനു പാത്രമാകയും വേണം, അല്ലേ അത്യാശ്ചര്യം
തന്നെ.

പോയാൽപോയവഴിക്കുപോകുമൊരുതു

മ്പുംവാലുംമില്ലാതെയൊ

ന്നായല്ലോബതനീയുനിന്റെവരവും

കാത്തിങ്ങുകുണ്ണിച്ചുഞാൻ

വായുപ്രാശനവുങ്കഴിച്ചിവിടെവാ

ണേയുള്ളമറെങ്ങുമേ

പോയില്ലെന്തിനമാംസഭക്ഷണമതി

ന്നായിട്ടുനായാട്ടിനും.

14

അയ്യോനിൻവിപ്രയോഗച്ചുകിരിചെറുനൂറു

ങ്ങെന്നിവരാൽവിഷാദ

ത്തിയുടുംചിത്തകണ്ഡക്ഷിതിയിലിഷ്ടമലർ

ളുട്ടവുങ്കോട്ടമെന്നേ

ഡെയ്യാപ്രഭുത്തങ്ങയൊന്നിച്ചുരിഗണപതിരോ

മങ്ങൾകാമൻകഴിച്ചി.

ട്ടിയ്യഴംനിന്നവിശ്വാസമതൊരുഫലമെ

ന്നായിനന്നായിപാരം

15

ഭഗവദ്—അയ്യോ പ്രാണനാഥ, ഞാൻ നേരംപോക്കു

ണ് പാഞ്ഞത്. അങ്ങക്കു പരിഭവം തോന്നരുതേ.

ഭഗവദ്—ഏയ്, നീയെന്തുപാഞ്ഞാലും ഇനിക്കു പ

രിഭവം ഉണ്ടാകുമോ—ആട്ടേ, അതെല്ലാമിരിക്കട്ടേ ഭ

രസബാരത്താൽ ദൂനയായ നീയെന്റെ മടിയിൽ
വന്നിരിക്കൂ.

പ്രഗല്ഭ—(ഇരിക്കുന്നു)

ദർഗ്ഗ—ആട്ടേനീയല്ലരഃസ്മീമണികളഭിനയി

ച്ചാടിടംമോടിചേന്നോ

രാട്ടംചോയ്ക്കുണ്ടതില്ലേപരമഴകൊടതൊ

ക്കെക്കലാശിച്ചതില്ലേ

ആട്ടക്കാക്കാസ്സുദസ്സിൽസുരപതിവിരുതോ

രോന്നടൻനല്ലിയില്ലേ

പാട്ടംകൂത്തുസങ്കോരമിതകതുകമുറ

ക്കൊണ്ടുകൊണ്ടാടിയില്ലേ

16

മായോചിതപ്പണികളാലധികംവിശേഷ

മായോരുകൊച്ചുലളിതാകൃതിയായിയല്ലേ

ആയോഷമാർകളികൾകണ്ടുകൂത്തുകാണാൻ

പോയോരവാത്തകൾവദിക്കുകവല്ലഭേ!നീ

17

പ്രഗല്ഭ—ഭോഷ്ടരച്ചിടുകയല്ലിവിടുന്നെൻ

പോക്കമാത്രമൊരുമെച്ചമതെന്നേ

കേൾക്കുകല്ലൊടൊരുകൂത്തുമഹോചി-

ണ്ണാക്കമില്ലസുരസംഘസഭാനേ

18

ദർഗ്ഗ—ഏ, അതെന്താണങ്ങിനെ പത്തു ദിവസ

ത്തെ കൂത്തുണ്ടെന്നു കേട്ടിട്ടല്ലേ നീ പോയത്?

പ്രഗല്ഭ—ആളുകളൊക്കെ വന്നു ചേർന്നില്ലത്രേ- മാര

ന്നാൾ കൂത്തു തുടങ്ങുമെന്നാണ് കേട്ടത്. അന്നും ഇതു

പോലെതന്നെ കലാശിക്കുമോ എന്നോ-

ദുഗ്ദ്ധദൻ—അഹോ, എന്നാൽ നീയെന്തിനാണ് അഞ്ചെട്ടിപ്പലം കടിലജംപന്റെ കടിലിൽ താമസിച്ചത്
പലപ്പലം—അങ്ങയുടെ ഇഷ്ടബന്ധുവിന്റെ വീടാണെന്നു വിചാരിച്ചു അവിടെ താമസിച്ചതാണ്. പിന്നെ ഒരു സംഗതി കൂടിയുണ്ട്.

ദുഗ്ദ്ധദൻ—അഹോ, ഇങ്ങിനെ മയ്യാടുകെട്ടു ചെയ്യുന്ന നീയാണോ എന്നെക്കുറിച്ചു അവിശ്വാസം വിചാരിക്കുന്നത്. നോക്കിക്കോ, മിത്രമായിരുന്ന കടിലജംപൻ ഇന്നുമുതൽക്കു അമിത്രമായി എന്റെ പത്രികൾക്കു ആഹാരമായിത്തീരും

പലപ്പലം—അഞ്ചാതങ്ങേസ്സുവാവാംകൊടിയ കടിലജം
പലൻഭവാനെച്ചരിച്ചു
പുഞ്ചാസ്രക്രീഡചെയ്യാനൊളിവിൽമുതിരുമാം
ഹന്തകൂട്ടാക്കുമോണാൻ
നെഞ്ചാളംനിൻദുരൂഹംബഹുമിനമിനസം
ശുദ്ധമേനല്ലബദ്ധ—
പുഞ്ചാംഗംതന്നെമരൊന്തിഹപാവുമഹാ
ശ്ചയ്യമാശ്ചയ്യമോഹം

19

ദുഗ്ദ്ധദൻ—വിശേഷവിധി വരുമ്പോൾ സാമാന്യവിധി സാരമില്ലെന്നു ശാസ്ത്രമുണ്ടെന്നു കേട്ടിട്ടുണ്ട്. അതുകൊണ്ടും നിന്നിലുള്ള അനുരാഗാതിരേകംകൊണ്ടും ഇങ്ങിനെ ദുശ്ശങ്ക തോന്നിയതാണ്. മരൊന്നുകൊണ്ടുമല്ല. ആട്ടേ, അതൊക്കെ ഇരിക്കട്ടെ, വേറിട്ടൊരു സംഗതി കൂടിയുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞതെന്താണ്?

ഘഗ്ഗർ—കുടിലജംഘൻ ഇയ്യുടെ കെട്ടികൊണ്ടുവന്ന കരടരടക മായാപ്രയോഗങ്ങൾ അഭ്യസിക്കു കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. അതൊന്നു പഠിപ്പിക്കണമെന്നു അവൻ നന്നെ നിശ്ചയിച്ചതിനാൽ ഞാൻ കുറെ ദിവസം അവിടെ താമസിച്ചതാണ്. കട്ടിയാണെങ്കിലും ആ രേഴു ദിവസംകൊണ്ട് അതെല്ലാം കടുകട്ടിയായി—വാസനയും ബുദ്ധിയും കേമം തന്നെ—

ദുഗ്ഗടൻ—ഏയ്, ഇതുകൊണ്ടാണ് താമസം വന്നതെങ്കിൽ നീ ചെയ്തതു വളരെ ഉചിതമായിരിക്കുന്നു. പിന്നെ വല്ല വിശേഷവുമുണ്ടോ?

ഘഗ്ഗർ—അവളുടെ ശിക്ഷ കഴിഞ്ഞു ഞാനിങ്ങോട്ടു പോരുവാൻ യാത്ര പറഞ്ഞപ്പോൾ കുടിലജംഘൻ കരടരടകയെക്കൊണ്ടു വിമതവിഷമെന്ന രത്നം പതിച്ച ഒരു വലയവും ഒരു വലിയ വലയും വലക്കോലും നാലു ആനത്തോലും ഗുരുദക്ഷിണ ചെയ്യിച്ചു.

ദുഗ്ഗടൻ—(സന്തോഷത്തോടുകൂടി)അതുവോ, എന്നാൽ അതൊക്കെയും എവിടെ?

ഘഗ്ഗർ—ഇവിടെ ഉണ്ടല്ലോ (എന്നു മൂല പൊക്കി അതൊക്കെ എടുത്തുകൊടുക്കുന്നു) കുടിലജംഘന്റെ ഒരു ശുശ്രൂഷയുണ്ട്.

ദുഗ്ഗടൻ—(വാങ്ങിവായിക്കുന്നു.)

കറന്നാൾമുതലാമഹേന്ദ്രപുരിയിൽ
പെൺകുത്തതാരംഭമാ

യറംവിട്ടതിനായ് നീലിമ്പരശകാ
 ജ്ഞാതം കൂട്ടനപോൽ
 ചെറുംസംശയമില്ലാത്തതുമു
 കൊന്നിപ്പുതീക്കിക്കൊന്നു
 തെറ്റൊന്നങ്ങിനെപോണമായതിനാൽ
 നിന്നത്രവെന്നെത്തന്നം.

20

തോഷാലരിയുകതോഴവി
 ശേഷാൽമരൊന്നമില്ലാഴിപ്പിവിടെ
 ശേഷംഘഗ്ദ്ധരത്നജ്വര

ദോഷംകൂടാതെപറകയുംചെയ്യും
 ചിതമുടയൊരുചിങ്ങംചന്തിരണ്ടായിട്ടുംതി
 യുതിവിമതകൃതാജീദഗ്ദ്ധരത്നദർശനം
 അതിസവിസ്മയനാരിനാടകാധംബരശ്രീ

21

കുതുകികടിലജംഘൻകയ്യെഴുത്തിയെഴുത്ത് 22

(കാൽയായോട)ശേഷം ചിശേഷമെല്ലാം നീ പറയുമെന്നു
 ഇതിൽ എഴുതിയിരിക്കുന്നതെന്താണ്?

ഘർഗ്ഘര—വേറിട്ടൊന്നമില്ല. എഴുത്തുകുളിലെ സംശയം
 രണ രീതിയാണെന്നു മാത്രമെഴുത്തു.

ദർശനം—അതുശരിതന്നെ. ഈ ദക്ഷിണാഭ്യുദയം
 വളരെ മനോഹരങ്ങളായിരിക്കുന്നു. ഈ വിശേഷം
 പെട്ട വളരെകൊണ്ടു നമുക്കു വളരെ ഉപകാരമുണ്ടാകും.
 അതുകൊണ്ടു ഇതു വല്ല ദിക്കിലും ഇട്ടു കളയാതിരി
 പ്പാൻ നിന്റെ കയ്യിൽ തന്നെ ഇട്ടുകൊൾവേം.

(അങ്ങിനെ ചെയ്തു അവളെ നോക്കിട്ട്)

ബാലേനീനൂടെരൂപം
 പോലേമറാക്ഷ്മിപ്രതിരൂപി
 ചാലേചന്തംകണ്ടെ

ന്നാലേതേണാക്ഷിമാരുമുടനോടും 23

ചന്ദ്രൻ—എന്നോടെന്തിനാണ് മുഖസ്തുതി പറയുന്നത്?
 ഭഗവദ്—മുഖസ്തുതിയല്ല സത്യമാണ് ഞാൻ പറയുന്നത്.

ചന്ദ്രൻ—അങ്ങയുടെ വിചാരം അങ്ങനെയൊന്നാണെങ്കിൽ എന്റെ ഭാഗ്യംതന്നെ.

ഭഗവദ്—ആട്ടേ, അതിരിക്കട്ടെ.

പിച്ചുകന്ദമലർവിശിഖ
 പിച്ചുകലത്താക്കിവേണമിനിവേഗം
 ഇച്ഛയാടോരോനടപടി
 നിശ്ചയമതിനെന്ന് ഞാൻ നിനക്കുന്നു. 24

അതുമിതും പറഞ്ഞിരുന്നു കാലം കളഞ്ഞിട്ടു കാര്യമെന്താണ്?

ആവേശക്കൂത്തുകാണാനവനിവനൊരുമി

ചാകണംനാകലോക

ത്താവേശിപ്പാനതെന്താണൊരുപൊരുളുക

ത്തിനകത്തിന്നതിന്നാൽ

പോവണ്ടെയൊന്നുവേഴ്ചവരുടെഹിതമോ

ത്തങ്ങൊൻപോൺവേഗം

നീവേണ്ടെയെന്തിനാണിക്കാട്ടുമുടിയിലിരു

ന്നോചുരന്നോരുമോദാൽ 25

ഘഗ്ലര—(വിചാരം) എന്നെക്കൊണ്ടുപോകുവാൻ മടി
ച്ചിട്ടു ഇദ്ദേഹം കാരോ ഉപായം പറയുവാൻ. ഇ
തൊന്നും ഇനിക്കു മനസ്സിലാവില്ലെന്നാണ് വിചാ
രിച്ചിരിക്കുന്നത്. ആട്ടേ, ഇങ്ങിനെ പറകതന്നെ.

അമ്പമ്പാനമ്പായങ്ങളുതിവളൊടുവ

ററില്ലചൊറുംഭവാൻതൻ

പിമ്പേത്തൊന്നുണ്ടുറപ്പാണതുകശപിശചൊ

ല്ലേണ്ടവേണ്ടാതകുണ്ട്

അമ്പോടാക്കുത്തുനിൻകണ്ണിനൊരമൃതവുമി

ന്നെൻറകണ്ണിൻചിന്തി

ക്കമ്പോളെത്തൊന്നൊരമ്പുൽക്കടവിഷവുമതാ

ണെന്നതോനന്നിതോത്താൽ

26

ദഗ്ലദൻ— അതുകൊണ്ടല്ല, നിനക്കു ബുദ്ധിമുട്ടാകുമെ
ന്നു ചെയ്യാം, ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞത്. ബുദ്ധിമുട്ടി
ല്ലെങ്കിൽ നീയും പോന്നോ. ഏതെങ്കിലും കുടിലജം
ഘനെ കാണാൻ വേഗം പുറപ്പെടണം. മായാപ്ര
യോഗങ്ങൾ എന്നെല്ലാമാണ് വേണ്ടതെന്നു വേഗ
ത്തിൽ ആലോചിച്ചു തീർച്ചയാക്കണം.

ഘഗ്ലര—എന്നാൽ പുറപ്പെടുകതന്നെ.

(എന്നു പോയി)

വിഷ്ണുഭം കഴിഞ്ഞു.

അനന്തരം ഇന്ദ്രനും ഇന്ദ്രാണിയും പ്രവേശിക്കുന്നു.

ഇന്ദ്ര—ചാലേപത്തിനിതൻറചാരുതിരുമൈ

രാഗംകലനാക്കര
 താലേതൊട്ടുതലോടിമോടികൾവര
 ത്തിക്കൊണ്ടുകൊണ്ടാടിയും
 മാലേതുംപിണയാതമോരവിരമി
 പ്പിക്കുന്നനീയെന്നെയി
 കാലേയെങ്ങിനെയെന്നപോലെപരിചിൽ
 പ്രാചീപതഗോപതേ

21

ഇത്രുൻ— (നോക്കിട്ട്) ഈ സമയം ബഹുരമണീയം
 തന്നെ.

കവലയനിരകൂടികണ്ടിലേക്കിണ്ടൽതേടി
 കവലയപതിചാടികൂരിരുട്ടൊക്കെയോടി
 ദിവിരവിവിളയാടിദിപ്യതേജസ്സുകൂടി
 നവരസവടിപോടിനാടുകേമോടികൂടി

22

ഇത്രാണി— ആയു, അങ്ങനെയ്ത ഈ പറഞ്ഞതു കേട്ടിട്ടു ഏ
 നെർ മനസ്സിൽ വേറെ കരുതും കൂടി സ്തരിക്കുന്നു.

എന്തെന്നാൽ:

അല്ലേസാദരമായുപുത്രഭഗവൻ
 പെൺകുത്തതിന്നേമുതൽ
 കല്ലേപത്തുദിനത്തിനെന്നവസരം
 കല്പിച്ചുകല്പിച്ചതും
 ചൊല്ലേറുന്നഭവാനതിനുപലകാ
 യ്താനേപഷണാൽവിട്ടിതോ
 ചെല്ലേണമത്രമൊന്നുമില്ലതിവിടെ
 കൈന്താണമാന്തംവിഭോ!

23

മാരംഭാഗ്യമിയന്നിടന്നൊരചിടെ

കുഞ്ഞുറ്റതുണ്ടെങ്കിലും

പാദംഭാസുരനാംഭവാനതകരാ

റെത്തുള്ളപ്പെത്തുള്ളതനാം

ആരംഭിക്കണമിന്നതന്നെയതമാ

ക്കൂട്ടത്തിലാട്ടേയതി

നാദംഭകുറിക്കമറവരെയും

കണ്ടൊത്തുകൊണ്ടൊതുവാൻ

10

മുഖംവേഗംവേണ്ടൊരുകായ്മിങ്ങൊരുപര

പ്പണ്ടൊന്നുണ്ടല്ലതാ

ബീഭാഗംനീനിനയാതെന്നിന്നിഹപിട

ത്താലോപികാലാപിനി!

ആകില്ലൊന്നമിതൊന്നൊതുക്കിയൊരു

ട്ടാക്കീട്ടുപോരേമുദ

ശ്രീഗണ്ഡാന്തനിരസൂനമലചസൽ

കുന്ദപ്പവൻദപ്പണേ!

11

ചീയുഷവിദ്യോദയം.

നാടകം.

ഗണപതിയുക്തവിസമ്മ
ഗണപതിയാമൽപ്പിതാവു മനവരതം
ഗുണമതിയാമമ്മയുമി
യുണമതിയാമെൻമാനസ്സിൽ ചിലസദ്യേ
അത്രയുമല്ല,

1

ഗുരുവരനംഗഹനംസുമ
ഗുരുവുഗുണമുള്ള നല്ലസജ്ജനവും
ഭരമാധുരികമകവിത
കൊരമാതിരിചെത്തുചേർത്തുകാത്തിടണം

2

അത്രമല്ല,

കരുത്തുനോമൽക്കവികൂടി
മാമാസാഹിതിരസം
പെരുത്തുനീൻപോർമുഖയതു
കൊടുക്കുന്നസമയ
സ്തരത്തേജരാശകൃശകവി
യതാമെന്നിച്ചുമുടൻ
ചുരത്തേണനിയൊന്നതുചിധി
മുഖപ്പുമുഖലയേ!

3

ധൈര്യമന്ദിരമെടുത്തുമാനസവ
 യഃപയോനധിമിച്ഛുനൻ
 കായ്മോത്തുകവിതാമൃതംപുനരെ
 ടത്തുടൻബുധജനത്തിനു
 കയ്യഴച്ചുകൊടുത്തുതുഷ്ടിയൊട
 ടത്തുകൊണ്ടുമാനസ
 തായുലാകിയൊരുവിഷ്ണുമായവിചി
 ത്രാടാദിദൈവപുലാരാശഃ.

(നാമ്പൂന്തത്തിൽ സൂര്യധാരൻ പ്രവേശിക്കുന്നു)
 സൂര്യ—(വർഷിക്കത്തുനോക്കി ഞെട്ടുകൊണ്ട്)

വാമഭേവനമഹോത്സവീയമാം
 വാമഭേവവുചാധിഷ്ഠകൃഷ്ണനാം
 രാമനംജനകപുത്രിയൊത്തൈഴം
 രാമനംശരണമാഞ്ജനയനം

(നാലുവശവും നോക്കിട്ട്) ഏയ്.

ഇത്തരം ചൈതന്യമുള്ള
 മൊത്തുള്ള മൗനമാരിമഹിതം
 ചാത്തരസത്തൊടുകണ്ഠമരി
 നിത്തരായല്ലേജനങ്ങൾ ഉവില്ലേ
 പുകയിരുകണ്ടാത്തനം
 സഭയെ പതായ്ത്തീർന്നിടനുചെന്നാലും
 അഭിമാനപ്പെടാതെ വർക്കളെയെ
 നഭിനയവിരംഭത്താണുകാട്ടിവിട്ടിടണം

ആട്ടേ, അതാണു ഏതു നാടകമാണു വേണ്ടതു? ഞാൻ

തന്നെ തീർച്ചപ്പെടുത്തുന്നു. ഏന്റെ ജീവനാഡി
യായ നടിയെ വാളിച്ചുവെത്തി തമ്മിൽ ആലോചി
ച്ചു നിശ്ചയിക്കാം.

(അണിയറയിലേക്കു നോക്കിട്ടു) ആയു, വേഗത്തിൽ
ഇവിടെ വരു.

നടി—(വന്നിട്ട്) ഇതാ ഞാൻ വന്നുവല്ലോ.

സൂത്ര—അണിപ്പോരേ, നമ്മുടെ കൃത്യമായ നാട്യവീട്ടു
യെ ഈ സദസ്സിൽ പ്രയോഗിച്ചാൽ മാനംനേടുന്നു

നടി—അതെന്നെന്താണ് സംശയം. ഇവിടെയല്ലാതെ
വിന്നെ എവിടെയാണ് പ്രയോഗിക്കേണ്ടത്?

ഉരഞ്ഞൊരുതു:ഗ്സദസ്സിതല്ലേ
കരത്തിപ്പിന്നോക്കകിടച്ചതില്ലേ
തരത്തിപ്പായിന്നി: യാഷ്ഠി: ടാല്ലേ
പെരുത്തുനമ്മൾക്കു: രത്താ:ല്ലേ

എതു നാടകമണിവിടന്ന് നിശ്ചയിച്ചത്?

സൂത്ര—ഞാനൊന്നു നിശ്ചയിച്ചു തിരുന്നതു ഭവതി പറ
യുന്നതു എന്നാണ്.

നടി—ആശയ്യ, തന്നെകൊൾ നിശ്ചയിപ്പാനുണ്ടായത്.

സൂത്ര—ആരാണോ ഏതാണോ പറയുന്നുണ്ട്. കേൾ
ക്കട്ടെ മിണ്ടാതിരിക്കു (അകാശത്തിൽ ചെവികൊടു
ത്തിട്ട്) 'നിങ്ങളുടെ സൗന്ദര്യപ്പ'ണക്കവും ഫലിത
ങ്ങളും കൈക്കൂറ്റവിടെ ഇരിക്കട്ടെ. എതു നാടകമാ
ണ്' വേണ്ടതെന്നു ഞങ്ങൾ പറയാം.

ഗുണവാൻപൊതിയിലെനാരാ
യണവർണ്ണനടൻധരിക്കുസംസാരം
മണിയായ്ക്കണ്ണണിയാംകവി

മണിയാംകുറോത്തുതിർത്തുതിയാട്ടേ 9
എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതി ആട്ടേ എന്നു പ
റഞ്ഞതുകൊണ്ട് നിങ്ങൾക്കു സംശയം തീർക്കയില്ല.
അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിത വളരെയിടല്ല. അവയിൽ
ചെച്ചു ഇവിടെ ഇപ്പോൾ ഉപയോഗയോഗ്യം ഏ
തെന്നും തികച്ചു പറഞ്ഞുകൊൾ.

പൊയ്ക്കോതുകല്ലിന്നതുവേണമെന്നാ
യ്ക്കോതവാനെകിലുചൊന്നുവേണ്ട
പീയൂഷപീയൂഷമെന്നുപേരാ
യിയ്യുഴമുണ്ടാക്കിയകാവ്യമാട്ടേ. 10

അല്ലയോ സഭാവാസികളേ! നിങ്ങളിങ്ങനെ പറയ
ണം. എന്നാൽ അങ്ങിനെതന്നെ (നടിയോട്) ഭവ
തി ഇവരുടെ അഭിപ്രായം കേട്ടില്ലേ.
നടി—ഉവ്വ്. എന്നാൽ അപ്രകാരമെന്നു എന്നു അ
ങ്ങനും നിശ്ചയിച്ചില്ലേ.

സൂത്ര—ഉവ്വ്.

നടി—എന്നാൽ ഞാൻ അതിന്നു വേണ്ട വട്ടങ്ങൾ കൂട്ടി
പറട്ടേ.

സൂത്ര—ആട്ടേ, ഭവതി ഈ വസന്തത്തെ കണ്ടു വണ്ണിച്ചു
പാടി ഈ സഭക്കാരുടെ മനസ്സൊന്നു തണുപ്പിച്ചു
പൊയ്ക്കോട്ടേ.

നടി—അങ്ങിനെതന്നെ. (പാടുന്നു)

കുളർമതിവിലസീടുന്നു
കുളർപവനൻകതുകമൊടുവീശീടുന്നു
കുളമൊടുക്കുകീടുന്നു
കുളകണ്ഠകാമനവൃതുകീടുന്നു

11

സൂത്ര—ഭവതിയുടെ ഗാനം വളരെ വിശേഷമായി.

നടി—ഇനി ഞാൻ പോട്ടേ.

സൂത്ര—ആട്ടേ, വേഗം വരണം. അരങ്ങു മുഷിപ്പിക്കരുത്.

നടി—ഇല്ല. (എന്നുപോയി)

(അണിയറയിൽ)

ഞാൻ ദൈവഗത്യാ ഇന്ന് ഈ നന്ദനവനത്തിൽ വന്നപ്പോൾ ദിവ്യകളായ ദേവസ്രീകൾ എന്നെ ബഹുമാനിച്ചു തന്ന കല്പകവൃക്ഷപ്പുമാലയാണിത്. ഇനിക്കിതു യോഗ്യമല്ല. എന്നാൽ ഈ ത്രൈലോക്യത്തിൽ ചെച്ച് എല്ലാവരിലും അധികം ശ്രംഗാരവും രസികത്വവും അലങ്കാരാധംബരചിതയും ഉള്ള കരാൾക്കൊടുക്കണം. അത് ആർക്കുവേണ്ട.

ഉമാപ്രസാദമാലയിന്നിതേഷണാനണിഞ്ഞുവി
ഭ്രമാച്ചരിക്കയോഗ്യമോതപസ്സിനംയശസ്സിനം
സുമാരതായിതാർക്കുപോയൊരാൾക്കുനല്കിടേണ്ടുനൽ
സുമാരതായൊരാളുതാരുമേശനോരമേശനോ

12

സൂത്ര—എയ്, ഇത് ദുർവാസസ്സുമനിയുടെ വേഷം ചമഞ്ഞുവരുന്ന നീലകണ്ഠന്റെ കച്ചയല്ലേ. എന്നാൽ

വേണ്ടതൊക്കെ വേണ്ടുവണ്ണം നടത്തുവാൻ ഞാനും
പോട്ടേ.

(എന്നുപോയി)
പ്രസ്താവന.

(അനന്തരം ദിവാസസ്സു പ്രവേശിക്കുന്നു)
ദിവ്—ഉമാപ്രസാദമാലയിന്നിതേഷണാൻ.
(എന്നു കരിക്കൽകൂടി പറയുന്നു)
എയ്! ഉമേശൻ ഇതിന്നു കട്ടുത്തന്നെ ഉചിതനല്ല.
എന്തെന്നാൽ,
വരാംഗിവല്ലഭാപ്രസാദമാലയെന്നകെഴുതുകും
വരാമതെങ്കിലുംചിരംപ്രസാദമാലയല്ലയോ
ചരാചരാമകന്നിതേകിയാലറിഞ്ഞുദൃഷ്ടിഗോ
ചരാന്ധനാക്കിനമ്മെയുംവർത്തിട്ടുംവെർത്തിട്ടും
എന്നു മാത്രമല്ല,
ശൃംഗാരയോനിയെ ചൂട്ടാരംഗാരക്കണ്ണനോക്കിലോ
ശൃംഗാരംകണികാണാനില്ലങ്ങാരങ്ങിനെയല്ലയോ
അതുതന്നെയുമല്ല,
അനന്തോലുപനംഗചാരവുമിലി
വ്യംപാവ്യനൽകൂട്ടരാൽ
മാനന്തോളമുയർന്നുതനിരയും.
നീരുംകൈകൾക്കുററനും
മാനന്തോടിവചേർന്നതെണ്ടുമഗജാ
കാന്തന്നിതേകീടവാൻ

ഞാനുൾത്താരിൽനിന്നുചുതോമിനുസമാ

യങ്ങോക്കിതങ്ങാക്കുമോ

15

ഇതൊക്കെക്കിടക്കട്ടെമാല്യംഫരന്നാ

യൊതുക്കത്തൊടുത്തൊൻകൊടുക്കുമ്പൊഴെക്കും

പതുക്കെക്കനൽക്കണ്ണരിജപാലതട്ടി

ച്ചിതൊക്കെപ്പൊടിച്ചുമ്പലാക്കിച്ചുമയ്ക്കും

16

ഇങ്ങിനെ പല സംഗതികളെക്കൊണ്ടും ഇതിന്നു അ
ദ്ദേഹം ഉചിതനല്ല പിന്നെ ആകാണു് കൊടുക്കേ
ണ്ടതു്.

കാരൊത്താകാരകാന്തിപ്രസരതകലഭം

കുഞ്ജനാഭനുഞാനുൾ

ഇക്കാരൊത്താരാലണഞ്ഞിന്നിതുസപദികൊടു

ത്തെങ്കിലോവേണ്ടവേണ്ട

ഏതൊത്താല്പയ്യമങ്ങോക്കടനിതിലുള്ളവാ

കില്ലിടംനാസ്തിചാത്താൻ

മാറത്താമണ്ഡയാകംമലർമകളൊഴിയാ

തിപ്പൊഴെപ്പൊഴുമില്ലേ

17

അതുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹത്തിന്നു് ഇതുകൊണ്ടു് കരുവ
യോഗവും ഉണ്ടാകില്ല. പിന്നെ വേറിട്ടാരാണു് യോഗ്യ
നായുള്ളതു്.

ഹോ,മാഞ്ചെന്മിഴിവാണിതൻവരനിത

പ്പിച്ചെങ്കിലോവേണ്ടവൻ

ഹോമഞ്ചെയ്യുമുഷിഞ്ഞലഞ്ഞുപുകയും

നാറിച്ചുപീറ്റിച്ചിരം

നാമഞ്ചാലിപ്രസിദ്ധിദന്നാവശ്യം

ഗാരംതരിമ്പിളിതീ

നാമഞ്ചാതെകൊടുക്കിലാശുതുടരും

സന്ധ്യപ്പൂജാഞ്ചലി.

18

അതുകൊണ്ട് ഇതിന്നു അദ്ദേഹവും യോഗ്യനല്ല. പി.
നെയാരാണ് യോഗ്യൻ?

വന്ദ്യശ്രീപത്മിതാനോപലിയൊരയമനോ

പിന്നവൻതന്നിടത്താ

യെന്നുംവാഴുന്നൊരാളോടവിൽവരുണനോ

വമ്പനാംവായുതാനോ

ധന്യതപംപൂണ്ടിരിക്കുന്നൊരുധനപതിയോ

യോഗ്യനാരെന്നിനിക്കി

ങ്ങൊന്നുംതോന്നുന്നതില്ലിന്നപകടമിവർകൾ

കൊക്കെയൊന്നോക്കിലുണ്ടാം

19

പിന്നെ ആരാണ്?

ധന്യരാമശപിനീദേവർത്തനഃയാധരണീശരോ

ചന്ദ്രനോസൂര്യനോപാക്ഷാലിന്ദ്രനോസുഷുസുന്ദരൻ

ഈ പ്രപഞ്ചത്തിലുള്ള ആളുകളുടെ ഒക്കെ ഗുണ
ദോഷം വിചാരിച്ചു കരാളെ സമ്മതിച്ച് അവനുകൊ
ടുപ്പാൻ ഇതും കെട്ടിപ്പേരി നടന്ന് ബുദ്ധിമുട്ടാൻ കഴി
യില്ല. ഇപ്പോൾ ഇവിടെ വന്ന സ്ഥിതിക്ക് എന്റെ
ഔചിത്യംദോഷവസ്ഥകൊണ്ടു ഇത്

മടവാർമാലികയ്ക്കുള്ള നട്ടനായകനത്തമൻ

പട്ടശൃംഗാരിയാമിന്ദ്ര നടുനേകാനുമച്ചുത്താൻ.

ഏതെങ്കിലും സുധമ്ശീലനായിരിക്കുന്ന ഇന്ദ്രനെക്കാണാൻ സുധമ്യിലേക്കു പോകതന്നെ.

(എന്നു പോയി)

വിഷ്ണുഭംഗം കഴിഞ്ഞു.

(അനന്തരം അലങ്കാരാധംബരാത്താടുകൂടി ഐരാവതാരുഢനായി ദേവേന്ദ്രനും ജയഭാപജനും പ്രവേശിക്കുന്നു.)

ഇന്ദ്ര—അല്ലയോ ജയഭാപജ! ഈ പ്രദേശം ബഹു രമണീയം തന്നെ. നല്ല തണലുകളും മന്ദവായുവും അമലമായ പൂഞ്ചാലകളും പന്തലിച്ചു പരന്നു പടർന്നു വൃക്ഷലതാദികളും ഹലമുലാദികളും ഉള്ള ഈ നന്ദനസുഖം നന്ദനസുഖത്തേത്തന്നെ അതിക്രമിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടു നമുക്കു മാർഗ്ഗശ്രമം മാറി ആനക്കു ചെള്ളയും തീരറയും കൊടുത്ത് അല്പനേരം ഇവിടെത്തന്നെ താമസിക്കയല്ലേ.

ജയ—സ്വാമിൻ കല്പനപോലെ. (എന്നുരണ്ടുപേരും പുററിനടന്നു നാലുപുറത്തും നോക്കിട്ട്)

ഇന്ദ്ര—ഏയ്! ആരാണ് കിഴക്കു കരൾ മഹാതേജസ്സോടുകൂടി എന്റെ അഭിമുഖനായ്ക്കുന്നത?

ജയ—(സൂക്ഷിച്ചുനോക്കുന്നു)

ഇന്ദ്ര—ആ തേജസ്സുപൻ കണ്ണിൽതറച്ചിട്ടു ആളറിവാൻ ഞാൻ പ്രയാസപ്പെടുന്നു.

ജയ—(വിചരം)

നന്നായ്നാനാപ്രദേശങ്ങളിലുമിഹവിള
 ങ്ങുന്നതേജോവിലാസാൽ
 നന്ദാചേരുന്നതാരെന്നറിവതിനയിസൃ
 ക്ഷിച്ചുവീക്ഷിക്കയെന്ന്
 കന്നല്ലോരായിരംകണ്മിഴികളുമിതിനാൽ
 മഞ്ഞളിച്ചീശനിപ്പോൾ
 നന്നല്ലോരണ്ടുകണ്ണുള്ളിവനൊടിതരുളി
 ചെച്ചതുൾത്താരിലോത്താൽ

22

ഇത്ര—എന്താണ് ജയലാഭൻ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കാതെ
 അധോമുഖനായി വിചാരിച്ചു നില്ക്കുന്നത്.

ജയ—ഇവിടന്നു തുക്കണ്ണാത്തില്ലേ.

ഇത്ര—ഉവ്വ്, നല്ലവണ്ണം മനസ്സിലായില്ല. (സൂക്ഷിച്ചു
 നോക്കിട്ട്)

പാരംഭസുവിലേപനസ്ഫടികര

ദ്രാക്ഷാദിമാല്യംജടാ

ഭാരംപാവനപാവകപ്രഭലസൽ

കാഷായകൌപീനകം

ചേരം ചെമ്മിഴികൈത്തലത്തിൽമലർമാ

ല്യംകിണ്ടിയിത്യാദിയം

യാതാണീയണയുന്നതിനൊരുമഹാ

യോഗീശയോഗേശനോ?

23

ജയ—(സൂക്ഷിച്ചുനോക്കിട്ട്) ആരാണെന്നടിയന്നു മന
 സ്സിലായി, സാക്ഷാൽ ദുർവാസസ്സു മഹർഷിയാണ്.

(അനന്തരം ദുർവാസസ്സു പ്രവേശിക്കുന്നു)

മുഖം—മംഗളാംഗിയതാംസർവ്വ മംഗളാവരവൈഭവാൽ

മംഗളംതേഭവിക്കട്ടെ മഞ്ഞാലാമഘവൻമനം

ഇത്ര—(ആനപ്പാത്തു നിന്നിറങ്ങു ചാൻ ഭാവിക്കുന്നു)

മുനി—(കണ്ടിട്ട്) ആപ്തയോ ഇത്ര!

ഹസ്തിതന്മുകുളിൽനിന്നിറങ്ങിടേ

ണ്ടസ്ഥിതിക്കു ഹമൊരന്തരായമോ

നിസ്തുലോഗ്രബലശാലിയാംഭവാ

നസ്തു മംഗലമമംഗലകൈടം

25

ബുദ്ധിമുട്ടി താഴത്തിറങ്ങിവന്നു വണങ്ങി ആചാരോപ

ചാരാദികൾ കണ്ടും ചെയ്യേണ്ട. ഞാൻ വളരെ സ

ന്തോഷിച്ചു അനുവാദം തന്നിരിക്കുന്നു. അവിടെത

ന്നെ ഇരുന്നാൽ മതി.

ഇത്ര—അപ്തയോ മഹായോഗിൻ! അരുളപ്പാടുപോലെ

(എന്ന് അവിടെത്തന്നെ ഉറച്ചിരിക്കുന്നു)

സജ്ജനോക്തികളൊഴിച്ചുവേറെയി

ല്ലിജ്ജനത്തിനവലംബമൊന്നുമേ

ദുജ്ജനത്തോടണയുന്നവർക്കു

ല്ലജ്ജനോത്തമയശസ്സുകിട്ടുമോ

26

എങ്ങനാണ് ഇപ്പോൾ അവിടുന്ന് എഴുന്നള്ളുന്നു

തെന്നിഞ്ഞില്ല.

മുനി—കൈലാസത്തിൽനിന്ന് എന്തും ആശ്രമത്തി

ലേക്കു പോകുന്നു.

ഇത്ര—സ്ഥാണുസൽക്കലഭവാനെയിന്നുടൻ

കാണുവാനിടഭവിച്ചുഭാവുകാൽ

വീണപോകമൊരുതൃപ്പദോല്പാസ

ദ്രോണകൊണ്ടു പുരിപുതയായിമേ

27

മുനി—(വിചാരം) എയ് ഇദ്ദേഹത്തിനെ കണ്ടാലത്തെ
ഗുണപോലെതന്നെ വാക്കു കേട്ടാലത്തെ ഗുണത്തി
നും തികച്ചിലുണ്ടു. ആട്ടേ, അതിരിക്കട്ടെ—

കണ്ഠകാളന്റെറകാഴ്ചകളരിയൊടെതിരാ

യുള്ളൊരൈരാവതത്തിൻ

കണ്ഠകേറിക്കുനപ്പിച്ചുകിലധികധം

ഭോട്ടഭംഭോജിയോടും

കണ്ഠാഭാവാൽക്കളുക്കുംകുതുകമൊടെവിവെ

കാണപോകുന്നതെൻവൈ

കണ്ഠാംശ്വിദപന്ദപഭക്തപ്രഭഭരിതജഗ

ച്ചക്രനിശ്ചക്രനിപ്പോൾ

28

(പ്രകാശം) ഞാൻ പോകുന്ന വഴിക്ക് ഈ നന്ദനോ
ദ്യാനത്തിൽ വന്നപ്പോൾ അവിടെ പൂവുകുന്ന അ
വികലസുന്ദരിമാരായ ദേവികൾ ഇനിക്കു കല്പവൃക്ഷ
പുഷ്പം കൊണ്ടു കെട്ടിയുണ്ടാക്കി ചാത്തിയ ഉമാപ്ര
സാദമായ ഈ മാല കാഴ്ചവെച്ചു. ഇതുകൊണ്ടു ഇ
നിക്കുപയോഗമില്ല. ഈ പ്രവഞ്ചത്തിൽ ആരാണു്
സുഭഗംഗ്രഗണ്യൻ എന്നു വെച്ചാലവനും കൊടുക്ക
ണമെന്നുവെച്ചു പലരേയും വിചാരിച്ചു നോക്കി. അ
പ്പോൾ മറ്റാരെയുമല്ല തോന്നിയത്. ആകപ്പാടെ
ഇതിന്നുരൂപരൂപസൗഭാഗ്യയോഗ്യനായിട്ടു് അങ്ങ
ന്നതന്നെയെന്നെന്നാണു് ഞാൻ അഭിപ്രായപ്പെട്ടത്

അങ്ങേയ്ക്കുണ്ട്? ഇതു സമ്മാനം തരുവാനായി അങ്ങോട്ടു പുറപ്പെട്ടപ്പോഴാണ് ഈ മാർഗ്ഗമധ്യത്തിൽ ദൈവഗത്യാ കണ്ടത.

ആരംഭങ്ങളുതൊന്നുമില്ലമഴവെയ്യ

ന്നില്ലിതയ്ക്കോമഴ

കാറ്റുകാണമതിനില്ലകുത്തിയെരിയും

ദാഹംകടക്കുന്നമേ

കാരോന്നീവിധമോത്തരൂപമുഖനാ

യ്ക്കേഴുന്നവേഴമ്പലൊ

ട്ടോരാതേമഴവെയ്ക്കുപോലെപറയാം

ഭാഗ്യാൽഭവദുർഗ്ഗം

29

ഇത്ര—അടിയനോടു ഇവിടുന്ന് ഇപ്രകാരമൊന്നും അരുളിച്ചെയ്യരുതെ. അടിയൻ ഇവിടുത്തെ ദാസനാണ്.

മനി—ഇനിക്കു പോകുവാൻ വൈകി. അതുകൊണ്ടു ലളിതതരയായി മിളദളിമാലയായി പരിമളഭരിതയായി പരിലസിതയായി മനോഹരയായിരിക്കുന്ന ഈ മലർമാലിക അലങ്കാരപ്രിയനായ അങ്ങുന്ന് വാങ്ങിച്ചുലങ്കരിച്ചു കണ്ടിട്ടുവേണം പോകുവാൻ.

(എന്നു കൊടുക്കുന്നു)

ഇത്ര—(ആദരവോടുകൂടി മാലചാങ്ങി ഗർജ്ജത്തിന്റെ മന്ദസ്വരത്തിൽവെച്ചു തലമുടി വേർപെടുത്തുന്നു).

ജയ—അമ്മാ, ആന തുമ്പിക്കൈകൊണ്ടു മാല വലിച്ചെടുത്തു പൊട്ടിച്ചു ചവിട്ടിക്കളയുന്നു.

മനി—(അതുകണ്ട് കോപിച്ചിട്ട്) അല്ലയോ ജളപ്രഭവ! യുള്ളോവേ! എന്നെ ഇത്ര ബഹുമാനം കൂടാതെ നി

നയോടു കൂടി ഞാൻ തന്ന മാർഗ്ഗംകൊണ്ടു ആനയെ
ക്കൊണ്ടു ചവിട്ടിച്ച് കുളഞ്ഞിപ്പോ. ആട്ടേ, നിനക്കും
ദൈവകുറിക്കൊക്കെയും ജനാനന്ദരോഗമരണാദികൾ
വിക്കട്ടെ. ഞാൻ പോകുന്നു.

(എന്നു മഹർഷി പോയി.)

(ഇന്ദ്രനും ജയഭാപജനും (ബുദ്ധിജ്ഞയും നടിച്ച് പോയി)

മുനിശാപം എന്ന

കന്നാമകം

(അനന്തരം ബഹുസ്വതി വൃദ്ധനത്തോടു കൂടി
പ്രവേശിക്കുന്നു.)

ബുദ്ധ—(അധോമുഖനായി തലക്കു കൈകൊടുത്ത് ഇരു
ന്നുകൊണ്ട്)

ഗ്രഹപ്പിഴയുടെ ഒരു ശക്തി ഇന്നവിധമെന്ന് വിചാ
രിപ്പാൻ തന്നെ വയ്ക്കാ. ഇനി എന്താണിയാപനി
വൃത്തിക്കുവേണ്ടത്. അവിചേകിയായ അദ്ദേഹം ശ
വിച്ചു എന്നുതന്നെയല്ല, ശാപമോക്ഷം ഒട്ടുകൊടുത്തു
മില്ല. ശാപമോക്ഷയാചനക്ക് ഇന്ദ്രൻ ഭാവിച്ചപ്പോ
ഴെക്കും അദ്ദേഹം ചാടിപ്പോയി. ഇനി എന്തു വേണ്ടു
ആവോ. വല്ലതും ഉപായമൊന്നാലോചിപ്പാൻ നാ
രദനേയോ മറ്റൊരാളോപ്പോൾ കണ്ടെങ്കിൽ നന്നായി
രുന്ന!

(അണിയിരയിൽ)

ശംഭോശങ്കരശർമ്മശാശപതലസൽ

ഗൗരോഭഗൗരീപതേ

ശംഭോദേഹിശശാങ്കശേഖരമഹാ

ശൃംഗാരഗംഗാവതേ!

അംഭോജാസനജംഭോസനനത

ശ്രീമൽപദാംഭോജനീ-

ലാംഭോജദ്യുതികണ്ഠകാമശമന

ശ്രീകണ്ഠലോകപ്രഭോ!

30

ഈ— (ചെവിയേർത്തിട്ട്) ഏന്തെന്നിത് അക്ഷരവൃ
ക്തി കൂടാതെ അതിമധുരമായി ഒരു ശബ്ദം കേൾക്കു
ന്നത്. ഈ ശബ്ദത്തിന്നു ഏകദേശം നാരദമഹർഷി
യുടെ വിണാനാദമുറയ്ക്കു തോന്നുന്നു. അതു തന്നെ
ആയിരിക്കുമോ. (നല്ല ചണ്ണ മനസ്സിൽ അതിചെവികൊ
ടുത്തിട്ട്) ശങ്കയില്ല. ശ്രീനാരദമഹർഷിയുടെ ഏഴുനെ
ളത്തുതന്നെ.

(പിന്നെയും അണിയിച്ചായിൽ)

കാരണ്യാംബുനീധേകളായസുഷമ

ശ്രീമോദജാതോല്പസ

ത്താരണ്യാശ്രിതവത്സലപ്രണതസ

ന്താനപ്രസന്നാശയ!

ശൈലേശ്വരൻ ഗഡരാമരാശ്രയവിഭോ

ഗോവിന്ദനാരായണ!

ശ്രീരാമപ്രണവാത്മജാതകജഗൽ

പ്രാണപ്രസീദപ്രഭോ!

31

അച്യുതാനന്തഗോവിന്ദ സൂചിദാനന്ദവിഗ്രഹ!

സ്വപ്നപങ്കജപത്രാക്ഷ കച്ചപാംഗനമോസ്മുത!

32

ബുദ്ധ—എയ്, സാക്ഷാൽ ശ്രീനാരായണൻറയും ശ്രീ
പരമേശ്വരൻറയും തിരുനാമങ്ങൾ ഇങ്ങിനെ വീണ
യിൽ അതിമധുരമായി വായിച്ചുകൊണ്ട് ഇതാ ശ്രീ
നാരദമഹർഷി വരുന്നു.

(അനന്തരം നാരദൻ പ്രവേശിക്കുന്നു)

(രണ്ടുപേരും അന്യോന്യം ആചാരോപചാരാദികൾ
ചെയ്തിട്ട്)

നാര—ഈവിജനസ്ഥലത്തിൽ എന്താണിവിടുന്നു മൗന
വ്രതവും അനുഷ്ഠിച്ചിരിക്കുന്നത്. മുഖത്തു നോക്കി
യാൽ കുറിനമായി ഒരു വിഷാദമുണ്ടെന്നും തോന്നു
ന്നുണ്ട്.

ബുദ്ധ—ഇവിടുന്നില്ലാതെ എവിടന്നാണ് എഴുന്നള്ള
ുന്നത്.

നാര—വൈകുണ്ഠത്തിൽനിന്നാണ്.

ബുദ്ധ—അവിടെ എന്തുളള വിശേഷം?

നാര—വിശേഷിച്ചൊന്നുമില്ല. എല്ലാവർക്കും സുഖംതന്നെ.

ബുദ്ധ—ഇവിടുത്തെ വർത്തമാനങ്ങളൊന്നും അവിടെ കേ
ട്ടില്ലേ.

നാര—കുറും കേട്ടില്ല. ഇവിടെ എന്താണ് വിശേഷം.

ബുദ്ധ—കേട്ടില്ലെങ്കിൽ പറയാം.

ദുർവാശിക്കടയോൻദരാഗ്രാഹിദരാ

ചാരൻഭവാംശോതഭവൻ

ദുർവാസസ്സദനതകോപിയിവിടെ

പ്രാപിച്ചുകോപിച്ചുതോ

ദുഷ്ടരോല്ക്കമായിട്ടൊപദിശവി

ചൂന്നിങ്ങു ചിശാദിയം

ശീച്ചാന്നാധിപരെ സമാധികയതിൻ

മൂലം സമൂലം സഃഖ!

33

നാര—ഏ! അതു ചൂ എന്ന വിദ്വാനോ. അതാണല്ലോ
അങ്ങേക്ക് വിഷാദകാരണം. ആട്ടു, എന്താണ്
ശാപം?

ബ്രഹ്മ—വിഷാദകാരണം ഇതുതന്നെ. ഈ ശാപശക്തി
ബഹു കേരം തന്നെ. ഇതിലധികം നമ്മൾക്കൊരു
സങ്കടാവസ്ഥ വേറെ ഒന്നു വരുമായില്ല.

നാര—ആട്ടു, ഇതൊക്കെ പായാത്ത ശാപാവസ്ഥ
പറയൂ.

ബ്രഹ്മ—പറയാം.

പാരംഭമേളാടുകൂടി സ്വഭാവനമതിൽ

പെരുന്തോടൊപ്പം പരികാ

ശ്രീരംഭകാപിഷ്ഠനങ്ങിസ്ഥലമതിലൊക്കെ

ജീച്ചിടെക്കേറി പന്ന

സാരാസാരങ്ങളോരാത്ത പിനയനവന

ങ്ങോക്കു നെടുമുടകൂട്ടി

മോറാക്കിപ്പോയി

നാര—എന്താണതുപാക

ബ്രഹ്മ—കഥിക്കാമിരിക്കായ പണ്ണം

34

നന്ദനമതിലുതിക്കൊരു

നന്ദനനായനതിന്റെ ദ്രോഹം

ചെന്തോചിലമടവാർ

ചെന്നോരപുമാലയ്ക്ക് കിമാനിച്ചു

അപ്പോൾ ആ മാല ആർക്കുണ്ടു കൊടുക്കേണ്ടതെന്നു
ആ വിഭാഗം സംശയമായി.

പരദ്രവ്യമാകാത്തതാണെങ്കിലുംതാൻ

പരൻനൽകിയെന്നു കൊടുക്കൊല്ലതാക്കും

കരാറുണ്ടെന്നു രാജേകിയായവൻമ

റെറാറാറുക്കുകതെന്നേതുശാസ്ത്രത്തിലാവോ 85

അതൊക്കെ എന്തിനു പറയുന്നു. ആ വിഭാഗം
മാതിരി കൈകൾക്കു മാറിട്ടാണ്. ത്രൈലോക്യത്തി-
ലുള്ള ആളുകളെ കൈ വിചാരിച്ച് താരതമ്യങ്ങൾ
നോക്കിയപ്പോൾ നമ്മുടെ സ്വാമിയായ ഇന്ദ്രനാണ്
എല്ലാരിലും യോഗ്യൻ ഏന്ന് നിശ്ചയിച്ചു മാല കൊ-
ടുപ്പാൻ സുധർമ്മയ്ക്കു പോകുവഴിക്കു ഐരാവ-
താത്രയനായി സ്വാമി വരുന്നതു കണ്ടു ബഹുമാനി-
ച്ചു മാല കൊടുത്തു. സ്വാമി മാല വാങ്ങി ആനയ-
ുടെ മസ്കത്തിൽ വെച്ചു തലമുടി തുളു കെട്ടുമ്പോൾ
ആന തുറന്നുകൊണ്ടു മാല വലിച്ചു താഴത്തിട്ടു
ചവിട്ടിക്കളഞ്ഞു. അതുകൊണ്ട് കോവിലിപ്രകാരം
ശവിച്ചു.

നാര—എപ്രകാരം.

ബ്രഹ്മ—ജംഭാരേജഉദരജഗത്രയവശോ

നീയെന്റെമാഹാത്മ്യമി

നമ്പരോന്നിനയാതിവണ്ണമവമാ
 നിക്കുന്നിതോനന്നെടോ
 അമ്പിലോക്കുണ്ടമേ ഷണ്മാനമരസം
 ഘത്തെശ്ശപി.ച്ചൊക്കെയ
 അമ്പിക്കുംകൂടിയ പുകൾക്കകറിനാ
 തമാവേകുളിക്കേണ്ടനീ.

87

നൈത്രലോകൃത്തിങ്കലിന ജുവർകളിലധികം
 പൂജനാത്തൊന്നിനക്ക
 യാലോ ചിപ്പെങ്കിലോതീനറുചലർമണമാ
 ല്യംമഹാമൃഗമുതേ!
 താലോ ചിപ്പാതുനീതാനതുതലയിലണ
 കാതെമത്തദിപത്തിൻ
 കാലോടൊപ്പിച്ചതില്ലേമമമഹിമകൾനീ
 യുള്ളിലോക്കുന്നതില്ലേ.

88

ഗജോപരിസ്ഥനായ്ഞെളിഞ്ഞണഞ്ഞനീയതിത്രയും
 മജോഗുണാസ്ഥനാകയാലെന്നിയുമാശുനിന്നുടെ
 പ്രജാദിയുംജരാതാസ്ഥരായിവന്നിടട്ടേസ -
 ദിജാപ്യനായൊരേഷ്വരാനുരച്ചിടുംവചസ്സിനാൽ
 അമരാരികൾചന്നടുത്തുനിൻവ
 സ്വമരാനുള്ളൊരുമാർഗ്ഗമാക്കിടട്ടേ
 അമരാവതിവന്നുചുറ്റിടട്ടേ
 സമരംചെയ്തുമടക്കിവിട്ടിടട്ടേ

89

90

ഇങ്ങിനെ കൈയാണ് ശാപം.
 നാര—ഈ അല്പസംഗതിയെ പറ്റി ഇത്ര കഠിനമു

യി ശപിച്ചു പതിയായില്ല. അവിചേകത്തിന്റെ
കലശൽതന്നെ. ഇനി വളരെ അപരാധം കരുത്താൻ
ചെങ്കോലത്തെ ശാപം എഴുതിനെയ്യാണോ? ഈ
വിദ്വാനു സാരസാരവിചാരങ്ങൾ അശേഷം ചോദ്യ
മിട്ടു. കുറിക്കുകയോക്കേ മുഖത്തന്നെ കഴിച്ചുവെക്കും
പിന്നെ വിജ്ഞിയാവുകയും ചെയ്യും—

താനിന്നോതിടുന്നതൽസമതരുസുമമാ

പ്രാമോദനന്ദൻകയ്യിൽ
ദാനംചെയ്യാതതുലപ്രകൃതിവികടകോ

പാഡനാഞ്ജനു പിന്നോ

ഉത്തമമാലക്കണച്ചോരുമദമൊഴകം

ജനു പിന്നോവിശേഷ

ജ്ഞാനംതെല്ലാക്കിലേറുന്നതു സഗുണസ്വാ

ചാതുസുഷാതുമുത്ത!

ഘോരം—ആട്ടേ, അതൊക്കെ ഇരിക്കട്ടെ— ആ വിദ്വാനെ
പറഞ്ഞാട്ടിനി എന്തു സാധ്യമാണ്? കഴിഞ്ഞതൊക്കെ
കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലേ— ഇനി നമുക്കു ഈ ആചന്നിവാരു
ണത്തിന്നു എന്തുചെയ്യേണ്ട എന്നോലോചിക്ക—

ഘോരം—(വിചാരിച്ചിട്ടു) ഒന്നാമത്, ആ ശപിച്ച വിദ്വാ
നോടു ശാപമാക്കും മേടിക്കണം. അതിന്നു ഞാൻ
തന്നെ ഇത്രയൊക്കെ സമ്മതത്തോടുകൂടി പോയി വരാം.

ഘോരം— എന്നാൽ വളരെ നന്നായി— ഇവിടത്തോട്
അതു പാഞ്ഞാൽ ഭംഗിയല്ലല്ലോ എന്നു വിചാരിച്ചു
ഇത്രയും വേഗത്തിൽ എന്നു ഉള്ളൂ. എന്റെ അ
ന്തർദ്വേഷം അങ്ങനെയെന്നാണ്.

നാ—രണ്ടാമതു, ഞാൻ വരുമ്പോഴേക്കും അങ്ങനെ ശാ
പമാക്കും കൂടാതെ തന്നെ ഈ വൃസനശാന്തിക്കു
ഉപായം വല്ലതുമുണ്ടോ എന്നു നോക്കണം. ശാപമാ
ക്കും തന്നില്ലെങ്കിൽ വേണ്ട നിവൃത്തി കരുതണമല്ലോ.

ബു—അങ്ങിനെ പരില്ല. ശപിച്ചാൽ ശാപമാക്കും
കൊടുക്കു മറ്റ്യാലയല്ലേ. പിന്നെ അങ്ങനല്ലേ പോകു
ന്നതും, കിട്ടാതിരിക്കില്ല. ഞാൻ ഇവിടെ ഗ്രന്ഥവും
നോക്കിക്കൊള്ളാം.

നാ—അതിനഹമുടനെന്നാൽസാമ്പ്രതംപോയിടട്ടേ
ചിതമൊടവനിതേകാൻനന്മനസ്സായിടട്ടേ.

ബു—ഏതതരമിഹകാണാമെങ്കിലിന്നേ ചമൊട്ടേ
ശതമഖനൊടുരപ്പാൻഞാനുമിന്നാശുപോട്ടേ.

(എന്നു രണ്ടാളും പോയി.)

വിഷ്ണുഭം കഴിഞ്ഞു.

(അനന്തരം ഇന്ദ്രനും ഇന്ദ്രാണിയും പ്രവേശിക്കുന്നു)

ഇന്ദ്ര—അല്ലയോ പ്രാണനാഥേ, ദുഷ്ടാസസ്സിന്റെ ദുഷ്ട
രശാപംകൊണ്ടു നമുക്കൊക്കെ ഇങ്ങിനെ ജരാന്തക
കളും ബാധിച്ചു ശുദ്ധമെ മനുഷ്യപ്രായന്മാരായി രോഗ
മരണാദികളും അനുഭവിച്ച് പരവശന്മാരായി പരി
തപിച്ചു പരുങ്ങി പശാവേണ്ട ദിക്കായല്ലോ.

കഷ്ടംനമുടൈകഷ്ടകാലമൊരുഗോ

ഷ്ടിക്കുംപുറപ്പെട്ടിടം

തിഷ്ടുംപോലമരുന്നനമ്മളെപ്പൊ

വന്നീപ്പുമാസാഗരേ

രുഷ്ടൻതന്നുനിശാപദണ്ഡമതുകൊ

ണ്ടൊട്ടുംമടിക്കാതുടൻ

തട്ടിത്തോണ്ടിയെറിഞ്ഞുഹന്തവലയാ

റായ്ന്നുദൈവത്തിനാൽ

43

കോപത്താൽകൂറനമ്മാമുനിയിഹവെരുതേ

കേറിവന്നിപ്പൊറുനമ്മെ

ശ്ശാപത്താലേവമുള്ളൊരമളികളളവ

ററിങ്ങുപറിച്ചിതല്ലോ

താപത്താൽപ്പാരമുറത്താർതവിടുപൊടിയതാ

കുന്നഹാഹന്തവല്ലാ

ത്താപത്തായ്ജീൻവല്ലോയിതിനൊരുപശമം

നോക്കുനോക്കേണമല്ലോ

44

എന്താണുവേണ്ടത്.

വിത്തവ്യയാദികളതൊന്നുകുടുത്തിടുന്നു

ചിത്തവ്യമകതൊരിരിപ്പെടമായിടുന്നു

ഇദ്ദംവ്വിഷാദമുടനൊന്നൊഴിയുന്നതിന്നു

കുത്തവ്യമെന്തിവിടെനാംവലയേണ്ടിവന്നു

45

ഇന്ദ്രാണി—

എന്തിന്നുംമതിയായവർക്കുമവനിൽ

ദൈവംസദാകാലവും

പിന്താങ്ങാതെവിരോധമാവുകിൽവിപ

ത്തോരോന്നതോരാതഹോ

എന്തെല്ലാംവരുമെന്നൊരാൾക്കറിവതോ

നമ്മൾക്കെഴുഭുഖസം

ബന്ധതന്നെയതിനുപാക്കിലൊരുട്ട

ഘൃന്തംനിതാന്തംവിഭോ.

46

ഇന്ദ്ര—അല്ലയോ ഭവതി, നീ പറയുന്നത് ബഹു സാരം
തന്നെ.

ഇന്ദ്രാണി—ശാപംനിമിത്തമിഹനമ്മളിലിപ്പൊഴുള്ളി
ത്താപംശമിപ്പതിനതാമസിയാതെകണ്ടു
ശ്രീപന്നഗേശശയനൻതിരുവുള്ളമേരം—
താപന്നിപ്പത്തിയതിനെന്തൊരുപായമുള്ളു

ഇന്ദ്രൻ—അത്തലൊക്കെയുമകന്നിടുന്നതി
ന്നത്രനോക്കുകിൽനമുക്കുനല്ലത്
സത്തമേ!ഭവതിനീപറഞ്ഞതാർ
സത്തതായപഴിതന്നെയായൊ!

48

എന്നാൽ അങ്ങോട്ടുതന്നെ പുറപ്പെട്ടുകൂടയാം. അതി
നുസാഹിഷകതന്നെ(കുറച്ചുകൊണ്ട്)ആരാണിവിടെ?

‘ഹരിക്കാരൻ—(പ്രഭുവശിച്ചു) എറാൻ, അടിയൻ—

ഇന്ദ്ര—ആരാണീ, പത്മവക്ഷനോ.

ഹരി—അതെ..

ഇന്ദ്ര—എയ് ഞാൻ കണ്ടിട്ടിഞ്ഞില്ല. ചളരെ വയസ്സു
നെപ്പോലെ ജരാനരകളും ബാധിച്ചു ബഹു പ്രാകു

തനായിരിക്കുന്നുവല്ലോ. എന്താണ് ദീനങ്ങൾ വല്ല
തുമുണ്ടോ?

ഹരി—അങ്ങിനെ അറിവില്ലാൻ തക്കവണ്ണം ഒന്നുമില്ല. മറ്റുള്ള ആളുകളെപ്പോലെ ഉണ്ട്. അത്രേ ഉള്ള.
(അധോമുഖനായി വിചാരം)

ആകൃതിക്കുവേണ്ടി ചോരപ്രകൃതം പാർത്തുകാണുകിൽ
ഞാനുമീ വമ്പനം തമ്പരാനും വ്യത്യസ്തമെന്നതാ!
അറിവുള്ളവരും തന്റെ കരവൊന്നറിയാതാ!
പരന്നുള്ളൊരു ദോഷങ്ങൾ പറയും പതിവാണത്. 50

ഇത്ര—ആട്ടേ, ഇങ്ങിനെ മനോരാജ്യം വിചാരിക്കാതെ
വേഗം പോയി ആചാര്യനേയും ദികപാലനാരായണനേയും
ജയഭാഷണനേയും ചിത്രസേനനേയും അശ്വിനീ
ദേവകളേയും മറ്റുള്ള പ്രധാനികളേയും കൈ കൂട്ടി
കൊണ്ടുവത്ര.

ഹരി—കല്പനപോലെ (എന്നു പോയി)

(അനന്തരം ബ്രഹ്മസ്തതിയും ദികപാലനാരായണനും ചിത്രസേനനും അശ്വിനീദേവകളും പ്രവേശിച്ചു ചുറ്റിനടക്കുന്നു)

ഹരി—ഇതിലെ ഇതിലെ (എന്നു വഴികാണിക്കുന്നു)

ഇത്ര—(ചെന്നു എതിരേറ്റു ആചാരോപചാരങ്ങൾ ചെയ്യുന്നു) (എല്ലാവരും ഇരിക്കുന്നു)

ഇത്രാണി—(ഇരുവിന്റെ അനുഗ്രഹം വാങ്ങി അന്തഃപുരത്തിലേക്കു പോയി)

ഇത്ര—പത്മവക്ഷ, താൻ ഇത്രവേഗം ഇവരെ കൈ

കണ്ടുപിടിച്ചു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവന്നുവല്ലോ. സമത്വം തന്നെ.

ഹരി—തെളിയണം സാമത്വമല്ല. കക്ക തിരുമനസ്സിലെ കാരണ്യംതന്നെ.

ഇത്ര—ആട്ടേ, താൻ ഇനിയും യോഗ്യരായി വല്ലവർ വരുന്നുണ്ടോ എന്നു നോക്കി ഇവിടെ വന്നു അറിവില്ലാൻ ഗോപുരപര്യന്തിൽ തന്നെ പോയി നില്ക്കൂ.

ഹരി—കല്പനപോലെ (എന്നുപോയി)

ഇത്ര—യോഗ്യന്മാർ നിങ്ങളെല്ലാവരുമുടനോരുമി

ച്ചിപ്പൊഴീവന്നതസ്മൽ

ഭാഗ്യംഞാൻനിങ്ങളെക്കാണെതിനുബത ചുറ

പ്പെട്ടിരിപ്പായിരൻ

കാക്കാതേകാൺകയാലിപ്പൊഴുതിലധികസ

നേതാഷമെൻവാത്തയൊക്കെ

ശ്യാംപ്രസാദാംഭോനാർകുതവിടവിടെ

കേവലംകേട്ടതില്ലേ.

81

കേട്ടില്ലതെന്നുവരികില്ലിതുന്നാട്ടിലൊക്കെ

പാട്ടാണരാപകലും—

ദിക്ഖാലന്മാർ—(അന്യോന്യം നോക്കുന്നു)

പരമേശ്വരൻ—ഇക്കഥയെങ്ങൊക്കെ

കേട്ടാണുവന്നതുവിരിഞ്ചനമിപ്പൊളെത്തും

കേട്ടാൽസുഹൃത്തുകൾവിവർത്തിൽവരേണ്ടതല്ലേ.

ഹരി—(പ്രവേശിച്ചു) സാക്ഷാൽ പ്രവഞ്ചകർത്താവായ ബ്രഹ്മദേവൻ എഴുന്നെള്ളുന്നുണ്ട്.

ഇന്ദ്ര—ഏയ് അതുവെച്ചു, നന്നായി. ഹേഗം ഇങ്ങോട്ടു കൂട്ടികൊണ്ടുവരൂ.

ഹരി—കല്പനപോലെ (പോയി)

(അനന്തരം ബ്രഹ്മാവു പ്രവേശിക്കുന്നു.)

ഇ—(പൂജിച്ചുമാറുപോലെ ഇരുത്തി അനുവാദത്തോടുകൂടി ഇരുന്നിട്ടു)

സന്താപനാശനഭവാനടിയത്തിനോറ

വന്താപമൂലമവിടെക്കുറിവായിരിക്കെ

എന്തിന്നതിപ്പെരംവെരുതേവിടകൊണ്ടിടുന്നു

വെന്താളിടുന്നുഏതേസുദയാബുരാശേ! 53

ഇനി അടിയത്തിന്നു സുഖമായി വരേണ്ടതിന്ന് വേണ്ടതൊക്കെ ഇവിടുന്നു അരുളിച്ചെയ്യുമല്ലോ.

ബ്രഹ്മാ—ഈ അരാധനകൾ കേട്ടു ചരിഭരിച്ചാണു ഞാൻ വന്നത്. ഞാൻ വിചാരിച്ചാലും ഈ സങ്കടം തീർത്തു രക്ഷിപ്പാൻ പ്രയാസം തന്നെ. എങ്കിലും ആവതികൾ ബന്ധുക്കൾ വരണമല്ലോ എന്നു വിചാരിച്ചാണ് വന്നത്. ഇനി ഈ ആവന്നിപ്പുത്തിക്കു വേണ്ടി നിങ്ങൾ എന്തെങ്കിലും രത്നം ചെയ്യുന്ന കൂട്ടത്തിൽ ഏന്നാലാവുന്നപോലെ ഞാനും ബുദ്ധിമുട്ടാം.

ഇന്ദ്ര—എന്നാൽ മതി. നിന്തിരുവടി ഈ ഞങ്ങളിൽ പ്രീതിയോടുകൂടി തിരുമനസ്സു വെച്ചു ശ്രമിക്കുമെന്നു അരുളിച്ചെയ്തപ്പോൾ തന്നെ ഞങ്ങളുടെ സങ്കടങ്ങൾ ശാന്തപ്രായങ്ങളായി. ഞങ്ങൾക്കിനി ഭാരമൊന്നുമില്ല. കൈ ഇവിടേക്കു തന്നെ.

ബ്രഹ്മ—ആട്ടേപതുക്കെയിതുഞാനിവിനേരെയാക്കാം
പോട്ടേപുരാണപുരുഷന്റെപുറത്തിലേക്ക്
കോട്ടംവെടിഞ്ഞുപിറകേബതനിങ്ങടൊക്കെ
കൂട്ടംകലൻവിടെയെത്തുവിനത്തൽതീക്കാം.

ഇന്ദ്ര—അങ്ങിനെയാണ് അവിടുത്തെ തിരുമനസ്സുകിൽ
അങ്ങിനെ തന്നെ.

ബ്രഹ്മ—എല്ലാവർക്കും സമ്മതമായില്ലേ.

എല്ലാവരും—അങ്ങിനെതന്നെ.

ബ്രഹ്മ—എന്നാൽ ഞാൻ പോട്ടേ. (എന്നുപോയി)

ബ്രഹ്മ—ബ്രഹ്മദേവൻ അരുളിച്ചെയ്ത വഴി തന്നെയാണ്
ശ്രമിക്കേണ്ടത്. എന്തെന്നാൽ വേറിട്ടു അഞ്ഞൂറ് വ
ഴി ശ്രമിച്ചാലും കലാശം അവിടെത്തന്നെയായിത്തീ
രും. എന്നാൽ പിന്നെ ആദ്യംതന്നെ അതിനു ശ്രമി
ച്ചാൽപോരേ. മറ്റൊരാളെ പൃഥ്വിയുതമായില്ലേ?

ഇന്ദ്ര—ഇനി വേറിട്ട് ഒരു വഴിയും നോക്കാനില്ല. വേ
ഗം നമുക്കു അവിടേക്കു പോകതന്നെ. എല്ലാവരും
പുറപ്പെട്ടു കൊൾവിൻ.

ബ്രഹ്മ—അപ്പം താമസിച്ച് പോവാം. ദുർവാസസ്സിനോ
ടു ശാപമോക്ഷം വാങ്ങി ഇപ്പോൾ വരാമെന്നു അരു
ളിച്ചെയ്ത നാരദമഹർഷി പോയിട്ടുണ്ട് അദ്ദേഹം കൂ
ടി ഇങ്ങോട്ടു വന്നോട്ടെ.

ഇന്ദ്ര—ഇത്ര കൂടുണ്ടായിട്ടു മറ്റൊരുമില്ല. നാരദമഹർഷി
അതിനായിട്ടു പോയിട്ടുണ്ട് അല്ലേ?

ബുദ്ധ—ഉവ്വ്, നാരദൻ ഇപ്പോൾ വരും.

ഹരി—(പ്രവേശിച്ചു) നാരദമഹർഷി എഴുന്നള്ളുന്നുണ്ട്.

ഇന്ദ്ര—വേഗം കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരൂ.

ഹരി—കല്പനപോലെ (എന്നുപോയി).

നാരദ—(പ്രവേശിച്ചു പരമേശ്വരരാദികളെ വന്ദിക്കുന്നു)

ഇന്ദ്ര—(നാരദനെ പൂജിച്ചിരുത്തിട്ട്)

ഇവിടുന്നു ഞങ്ങൾക്കുവേണ്ടി ദുർവാസസ്സു മഹർഷിയോടു ശാപമോക്ഷം വാങ്ങി എഴുന്നള്ളുകയാണല്ലോ. ഞങ്ങളെ കുറിച്ചു ഒരു സ്തോത്രം ഇവിടുത്തെപ്പോലെ മററാക്കിയില്ല.

നാരദ—നിങ്ങൾക്കു ദുർത്തിനെ തോന്നുന്നതുതന്നെ ഇനിക്കു ശ്രേയസ്സ്. ആകെക്കിലും ചേതമില്ലാത്ത ഉപകാരം ചെയ്യേണ്ടതല്ലേ. പിന്നെ നിങ്ങൾക്കുവേണ്ടി പ്രത്യേകിച്ചും. ഞാൻ പ്രയത്നം ചെയ്യേണ്ട പരിഭവമാകകൊണ്ടു ശാപമോക്ഷം മേടിപ്പാൻ ഇവിടെ വന്നു കണ്ടു പറഞ്ഞു പോവാൻ തരമായില്ല. ആട്ടേ ഇതുകൊണ്ട് പരിഭവം ഉണ്ടാകില്ലെന്നു കരുതി പോയി എന്നേയുള്ളൂ.

ഇന്ദ്ര—വളരെ നന്നായി, സന്തോഷമായി.

ബു—സ്വപാതിൻ നാരദശാപമോക്ഷവഴിയെ

നതെന്നെന്നുകേൾക്കട്ടെഞാൻ

നാ — ധീമൻതൻമനിയെത്തിരഞ്ഞുതലിയ

ന്നീശേശ്വലോകത്തിലും

ശ്രീമൻമണ്ടിനടപ്പമാത്രമൊരിട

ത്തുകണ്ടുകിട്ടിലഹോ

സാമാന്യംവിഷമിച്ചുപോയിരുന്നാ -

ണങ്ങാരതങ്ങാക്കിലോ

55

കണ്ടോരോടുകടന്നതനുനിയെയൊ -

ന്നെന്നെങ്കിലുംവെച്ചതാൻ

കണ്ടോയെന്നുകനിഞ്ഞുഹന്തശിവനേ

ചോദിച്ചുചോദിച്ചുമേ

തൊണ്ടെക്കൊടുത്തുടങ്ങിവേദപായത -

ല്ലാതിങ്ങുസമ്പാദ്യമൊ -

ന്നുണ്ടായിലഥകണ്ടതായൊർവനെ -

ക്കണ്ടില്ലരണ്ടെങ്കിലും.

56

ബ്രഹ്മ — ഇവിടന്ന് ഈ കാർത്തിനായി വളരെ ചെലവു

മുട്ടി അല്ലെ?

നാര — അതുകൊണ്ടാരുവസ്തു ചില്ലുപാത്താ -

ലിതുസാധിച്ചുചരാജ്ജകൊണ്ടുമാത്രം

മതിതന്നിൽവിഷാദമാണിരിക്ക -

ണ്ടിതുകാലത്തതിമാത്രമത്രെയുള്ളു

57

ആട്ടെ ഇതിരിക്കട്ടെ, ശാപമോക്ഷത്തിന്റെ കഥ എ

തെങ്കിലും ഉൾമയല്ലോ. ഇനി എന്താണ് വേണ്ട

ത് ആപോ?

ജ്ഞാൻ — നിങ്ങൾ എല്ലാവരും കേൾക്കണം. എന്ത്

നാണ് അതുമിതും പരഞ്ഞും വിചാരിച്ചും കാലം

കൂടുന്നത്. ബ്രഹ്മദേവൻ പരഞ്ഞ വഴി തന്നെ

ഉത്സാഹിക്കുന്നതാണ് ഉചിതം. ഞാൻ കൈലാസത്തിൽ പോയി നന്ദി മുതലായ പരിവാരങ്ങളോടുകൂടി വേഗത്തിൽ അവിടെ എത്തിക്കൊള്ളാം. അങ്ങനെയല്ല. വേണ്ട സമയത്തു ഞാൻ അവിടെ ഉണ്ട്. എന്നാൽ അഗ്നിക്കും യമനും നിരൂതിക്കും വരുണനും വായുവിനും ക്ഷബേരനും എല്ലാവർക്കും കാലമായില്ലേ. അഗ്നി മുതലായവർ—ഉവ്വ്, ഞങ്ങളും ഇതാ വരുന്നു (എന്നു ഇന്ദ്രനോടായി യാത്ര പറഞ്ഞു ഈശ്വരനായിപ്പോയി)

ഇന്ദ്ര—(ജയഭാപജനോട്) വൈകുണ്ഠയാത്രക്ക് സ്കല ഭേദകളോടും വേഗത്തിൽ ഒരുങ്ങി പുറപ്പെടാൻ ശുഭം കെട്ടു!

ജയഭാപജ—കല്പനപോലെ (എന്നുപോയി)

ഇന്ദ്ര—(അശ്വിനീഭേദകളോട്) മരുണകളും മറ്റും തെയ്യാറാക്കി ഏതത്തു പുറപ്പെടണം. ഇനിക്കു ഇങ്ങിനെ ആയതിൽപ്പിന്നെ തുടങ്ങിട്ടുള്ള ഭൗഷഡസേവകളൊന്നും അമാന്തമാക്കിയാൽ ശരിയാവില്ല.

അശ്വിനി—കല്പനപോലെ(എന്നു രണ്ടുപേരും പോയി.)

ഇന്ദ്ര—(ജയന്തനോട്) നീയും വേഗത്തിൽ പുറപ്പെടണം.

ജയന്ത—കല്പനപോലെ (എന്നുപോയി)

ഇന്ദ്ര—(ചിത്രസേനനോട്) ഞങ്ങൾ എല്ലാവരും പോവാൻ ഭാവിക്കുന്നു. ഇവിടെ തക്കതായി ഒരുത്തൻ താമസിക്കാത്തതാൽ ശരിയല്ല. അതുകൊണ്ടു നാലു

കോട്ടവാതിലുകളിലും കാവൽക്കാരെ ഉറപ്പിച്ചു ഭേ
വിമാരുടെ പൂരങ്ങളിലും ഉദ്യാനങ്ങളിലും മറെറല്ലാ
ദിക്കുകളിലും കാവലേല്പിച്ചുറപ്പിച്ചു ഇവിടെ ശത്രുക്ക
ളായ അസൂരകളോ മറ്റു വല്ലവരുമോ ചാടിവീണു
ചതിവിണക്കത്തേ സൂക്ഷിച്ചു ചിത്രസേനൻ ഇവിടെ
ഒരു രാജാവായി താമസിക്കും.

പരിചൊടുകാവലതിടണം

പരമേശ്വരപ്പിന്നുഗോപുരങ്ങളിലും

പരവൻവിനെയുമിവിടെ

പുരിസരമതിൽനാലുഗോപുരങ്ങളിലും. 58

ചിത്രസേ—കല്പനപേരെ (എന്നു പോയി)

നാര—(ഇത്രനോടു) അപ്പൻ ഇവിടെ എഴുന്നള്ളിയോ.

ഇത്ര—ഉവ്വ്.

നാര—എന്താണവിടുന്നു അരുളിച്ചെയ്തത്?

ഇത്ര—‘ഈ സങ്കടമോചനത്തിന്നു സാക്ഷാൽ ജഗന്നാ
ഥനായ ശ്രീനാരായണനല്ലാതെ ആരു നിരവചിച്ചാ
ലും സാദ്ധ്യമല്ല. അതുകൊണ്ടു നമുക്കു വേഗത്തിൽ
അവിടെത്തന്നെ ചെന്നു ഉണർത്തിക്കണം. എന്നാണ്.

നാര—അപ്പൻ അരുളിച്ചെയ്തതു നല്ല പരമാർത്ഥമാണ്,
അതല്ലായ്കല്ല. നമുക്കു അവസാനക്കയ്യ് അവിടെ
ത്തന്നെ അതു ഞാൻ മുന്പേതന്നെ വിചരിക്കാതെ
അല്ല ഭയാസസ്സിനെ കാണുവാൻ കാടിപ്പോയത്.
എല്ലായ്പ്പോഴും അവിടെ ചെന്നു ബുദ്ധിമുട്ടിക്കേണ്ട എ
ന്നു വിചാരിച്ചാണ്. വേറിട്ട് ഉപായം ഉണ്ടെന്ന് എ

ന്നു നോക്കിയത്. ഇനി ഞാൻ താമസിക്കുകയല്ല.
ഞാൻ പോട്ടേ.

ജ്ഞാ—ഇവിടുന്നു ഇദ്ദേഹത്തിനാലു ലോകങ്ങളിലുംപോ
യി ഇത്ര വേഗം വന്നതു പട്ടരെ അത്ഭുതം തന്നെ
ആ വിഭാഗത്തെ കണ്ടിട്ടില്ലെങ്കിലും അവിടെ ഒക്കെ പോ
യി വന്നുവല്ലോ.

ജ്ഞാ—(വിചരം) ഞാൻ ആ വിഭാഗത്തെ അന്വേഷിച്ചു
ചില ദിക്കിലൊക്കെ പോയിവന്നു എന്നു ഇവർ വി
ചരിക്കുന്നുള്ളു. ഇതിനിടെക്കു ഞാനെന്തെല്ലാം ക
ഴിച്ചുതുട്ടി. മഹാബലി തുടങ്ങിയ അസുരന്മാരോടെ
ല്ലാം ഇവരുടെ ഇപ്പോഴത്തെ സ്ഥിതിയൊക്കെ വിവ
രമായി പറഞ്ഞറിയിച്ചു ഇളക്കിത്തീർത്തു അവരെ യു
ദ്ധോത്സാഹികളാക്കി പുറപ്പെടുവിക്കാൻ പോന്നിരി
ക്കുന്നത്. അതൊന്നും ഇവർ അറിയുന്നില്ല. ഞാൻ
പരമാനന്ദം ഭാവമില്ല. വേഗത്തിൽ ഒരു യുദ്ധം ഭവി
ക്കട്ടേ, കാണാൻ രസമുണ്ടല്ലോ. രണ്ടുദിവസത്താറെ
അവർ വന്നു ചാടും നിശ്ചയം തന്നെ. അപ്പോഴെ
ക്കും ഇവർ വൈകുണ്ഠത്തിലേക്കു പോകുമായിരിക്കും
എന്നാൽ ഇപ്പോഴത്തെ യുദ്ധം ഉൾപ്പെടുന്നതല്ല. എ
ന്നാലും അവർ വന്ന് ചിഹ്നികളായി തിരിയേതന്നെ
പോവുമെന്നു ഒരു രസമുണ്ടല്ലോ. ഇതിന്നു തുടർച്ചയേ
ഉള്ളൂ (പ്രകാശം) ഞാൻ വൈകുണ്ഠത്തിൽ വന്നു മ
ന്വേതനെ സ്തുതം പിടിച്ചു കൂട്ടട്ടേ. നിങ്ങൾ നാളെ
പുറപ്പെടില്ലേ?

ഇന്ദ്ര—എഴുന്നള്ളത്തായോ?

നാര—ഉച്ച (എന്നുപോയി)

ഹരി—(പ്രവേശിച്ചു) വടക്കേ ഗോപുരദാർത്തിൽ മ
ഹാബലിയുടെ ഒരു ഭൃതൻ വിടകൊണ്ടു നില്ക്കുന്നുണ്ട്.
കരേഴത്തു തൃക്കയിൽ തരുചാനാണ് അയാൾ വന്നി
രിക്കുന്നത്.

ഇന്ദ്ര—എന്നാൽ വേഗത്തിൽ കൂട്ടികൊണ്ടുവരൂ.

ഹരി—കല്പനപോലെ (എന്നുപോയി)

(അനന്തരം ഭൃതൻ പ്രവേശിക്കുന്നു)

ഇന്ദ്ര—എവിടനാണ്?

ഭൃത—മഹാബലി രാജാവു തിരുമനസ്സിലെ ഒരു തിരു
വെഴുത്തു ഇവിടെ തരുചാനായി കൊണ്ടുവന്നിരിക്കു
യാണ്.

ഇന്ദ്ര—കാണട്ടേ (എന്ന് എഴുത്തുവാങ്ങി കുറെ നേരം
നോക്കിട്ട്) ആരവിടെ?

ഹരി—(പ്രവേശിച്ചു) എറാൻ അടിയൻതന്നെ.

ഇന്ദ്ര—വേഗത്തിൽ ഒരു കണ്ണട കൊണ്ടുവരൂ.

ഹരി—(അപ്രകാരം ചെയ്തു പോയി)

ഇന്ദ്ര—(വിചാരം)

മൃഗാഭയാദിവിരക്തമുദൻനരച്ച
വാൽകൃഷ്ണവടിവിൽവന്നിതുവെള്ളഴുത്തു
ഉജ്ജ്വലപാണ്ഡുതിനുശക്തിയുമോക്ഷിലിനീ
വാല്യുരതോഹംഹമേപ്പടിതന്നെചിത്രം

ഈ വാല്യുരെക്കൊണ്ടു വായിപ്പിച്ചെങ്കിലോ എന്നു വിചാരിച്ചത് അബദ്ധം തന്നെ. ഞാൻ തന്നെ നോക്കട്ടെ. (കണ്ണടവെച്ച് എഴുത്തു നോക്കിത് പ്രകാശം) ഈ കണ്ണട നമുക്ക് നല്ലവണ്ണം പിടിക്കുന്നില്ല. എന്താണ് ചേണ്ടത്. ആട്ടേ കഴിച്ചുകൂടാം—

(വായിക്കുന്നു)

മാന്വൽമഹാബലിമഹാസുരരാജനീട്ട
വൃന്ദാരകേന്ദ്രനരിയേണ്ടമവസ്ഥയെന്നാൽ
ഞാൻനളയുദ്ധമതിനുദ്ധതനായിനാകും
ചേന്നീട്ടമെൻപടകൾവൻപടമാദിയോടും 60

കല്പംനീയാണ്ടതോറുന്തവണതവണയായ്

ത്തീക്കണ്ഠതീർത്തിടാഞ്ഞാൽ

കല്പാന്തത്തിൽ പുറപ്പെട്ടിളകമരിയസം

മാരരുദ്രോപമൻഞാൻ

കല്പിക്കുമണ്ണുകള്ളത്തൊഴിലുകളിനിമേൽ

പറുകില്ലംഗനാസം

കല്പത്തോടങ്ങിരിക്കുംജളജംരജഗ

നിന്ദ്രനിന്നേമടക്കം

61

കരമാടുകിടുകില്ലടനെങ്കിലെൻ

കരമാടുകിടമിന്നമരാദിയെ

കരുണലേശവുമില്ലരികീനമു

ക്കരുണപത്മശരപ്പടയല്ലിത്

62

ബന്ധുതപത്തൊടമാമകാജ്ഞമുഴുവൻ

കേട്ടിങ്ങിരുന്നീടിൽഞാൻ

സ്വസ്തികില്ലൊരുശാട്ടുമാട്ടുമിനിമൽ

കൂടാതെകൂടാസവെ!

അന്ധതപത്തൊടിതൊന്നമരൂബഹുമാ

നിയ്ക്കാക്കിലെന്തൊക്കയോ

സ്വസ്തികുന്നതുരൂപമില്ലതുപാ...

ഞ്ഞൊക്കാമറിഞ്ഞൊക്കണം.

63

ഇയ്യാവണിചതിനാരാം

തിയ്ക്കതികല്ലിച്ചുപേക്കുകായ്സ്ഥൻ

ഹയ്ക്കുനുകയ്ക്കട്ട

ക്കയ്യാപ്പതളിട്ടയപ്പതിപ്പത്രം

64

ബ്രഹ്മ—എഴുത്തു മഹാ കേമംതന്നെ. അവന്റെ ഒരു ഗദ്യം കണ്ടില്ലേ?

ഇത്ര—(സപകായ്മയായി ബ്രഹ്മസ്തതിയോടു കായ്കം ദൃഢമായിട്ടായിരുന്നില്ല. അസുരന്മാരെക്കൊന്നു നമ്മോടിപ്പോൾ എടുത്തതുമായി തീർന്നുവെല്ലാം. നമ്മൾ നിരൂപിച്ചാൽ ഇപ്പോൾ എന്തു കഴിയും? അവർ നമ്മുടെ സ്ഥിതിയൊക്കെ എങ്ങിനെ അറിഞ്ഞു?

ബ്രഹ്മ—(ആലോചിച്ചിട്ട്) എന്റെ ആലോചനയിൽ നാരദൻ ഇപ്പോൾ പല ഭിക്ഷിലും പോയി വന്ന കൂട്ടത്തിൽ മഹാബലി മുതലായ അസുരപ്രധാനികളോടൊക്കെ ചെന്നു കൂട്ടിത്തീർത്ത അവരെ യുദ്ധസന്നദ്ധന്മാരാക്കിച്ചമച്ചുപോന്നു എന്നു തന്നെയാണ് തോന്നുന്നത്. അല്ലാതെ വേരിട്ട ഒരു വഴിയും തോന്നുന്നില്ല.

ഇന്ദ്ര—ഇവിടുത്തെ ആലോചന നല്ല പരമാത്മവഴിക്ക് തന്നെ ചെന്നിരിക്കുന്നു. കാരോരോ കാര്യാലോചനക്കു ഇത്ര ശക്തി മറാക്കാണുള്ളത്? ഇവിടുത്തെ പ്രജ്ഞാ വൈഭവം പ്രസിദ്ധമല്ലേ? ആട്ടേ, നമുക്കു ഈ എഴുത്തിനെങ്ങിനെയാണു മറുപടിയിഴയേണ്ടത്?

ബുദ്ധ—നമുക്കിപ്പോൾ യുദ്ധശക്തിയില്ലെങ്കിലും അഭിമാനക്കുറവില്ലല്ലോ. അതുകൊണ്ടു അവസ്ഥയ്ക്കു താഴ്ന്നു കൂടാതെയുള്ള വാചകരീതിയിൽ എഴുതണമെന്നാണ് എന്റെ പക്ഷം.

ഇന്ദ്ര—എന്റെ അഭിപ്രായവും അങ്ങിനെതന്നെ. എന്നാലിപ്പോൾതന്നെ മറുപടി ഇവന്റെ കയ്യിൽതന്നെ അയച്ചുകൊൾവോ. ആരാണ് പിടെ?

ഹരി—(പ്രവേശിച്ചു) എറാൻ അടിയൻ.

ഇന്ദ്ര—പത്മപക്ഷൻ പോയി രാജഭാസ്കരനോടു വേഗത്തിൽ ഇവിടെ വരുവാൻ പറയൂ.

ഹരി—കല്പനപോലെ (എന്നുപോയി)

അനന്തരം രാജഭാസ്കരൻ വന്നു വന്ദിക്കുന്നു.

ഇന്ദ്ര—രാജഭാസ്കര, എഴുത്തു സാമാനങ്ങളൊക്കെ കയ്യിലില്ലേ?

രാജഭാ—എറാൻ, ഉവ്വ്.

ഇന്ദ്ര—മഹാബലി കരളത്തയച്ചിരിക്കുന്നു. അതിന്നു ഒരു മറുപടി അയക്കണം. വാചകം ഞാൻ പറയാം. അതുപോലെ എഴുതി അയച്ചേക്കൂ (സപകാര്യമായി ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു കൊടുക്കുന്നു.)

രാജശ്രീരമണീയകീർത്തികിളരും

ദീക്ഷപാലനാഥൻമഹാ-

രാജശ്രീശതമസ്ത്രനീട്ടബലിക

ണ്ടെന്നാൽകണക്കെന്നിയേ

രാജിച്ചീടിനഗർവ്വഴന്നൊരയി!നിൻ

കത്തിന്നെതിത്തന്നനം

യോജിച്ചീമറുകത്തിതൊപ്പൊടിവിട്ട

ന്നിപ്പോൾ വിട്ടന്നേനമം

65

നിന്താഴ്പ്പാട്ടിൽനീതിപ്പണവുമഹമട

ച്ചിങ്ങിരിക്കണമെന്നോ-

നിന്താലുയ്ക്കുന്നിനച്ചാൽചതുരമിതുമരി-

ച്ചാലുമുണ്ടാപതുണ്ടോ?

എന്താണിഭ്രാന്തനിയ്യം തവ മുതുമുത-

ത്തപ്പനം കൂടിവന്നാ-

ലെന്നാണൊത്തീട്തോനമ്മൊടുജ്ജ്വതകൾവ-

മ്പിച്ചനിൻപിച്ചുളാട്ടം.

66

വന്നോവലിപ്പമൊടുതക്കിടിയൊന്നുമിപ്പോ-

ളെന്നൊടുക്കുകയതില്ലകുലകുമിപ്പ

കന്നോക്കനീകതികതിക്കുമടൽക്കളത്തി

ലെന്നോത്തടങ്ങിടുകനല്ലതുചൊല്ലിടുന്നു.

67

വന്ദേവെന്നൊരുപാനവപ്രഭമഹാ

രാജാവുകല്പിച്ചുവാ-

റന്വോടാവണിമാസമിങ്ങുപതിനാ-

റായൊത്തൊരത്തിയുതി

കമ്പംവിട്ടൊരുരാജഭാസ്കരനതാം

ഹെഡ് രായസംകയ്യെഴു-

ത്തിമ്പത്താൽതിരുമുദ്രവെച്ചുവിടുമാ-

സ്സത്തായകത്താണിതു

68

തോഷാലിനിയുള്ളവകുപ്പു-

ശേഷംനിന്നോടുഭൂതനോതീടും

ശേഷംവഴിയേനമ്പരി

തീഷലതില്ലോത്തുകാൺകിലൊരുനൂറ്.

69

ഇങ്ങിനെ മതി—കൈയെഴുതിയില്ലേ?

രാജഭാ—ഉവ്വ്.

ഇത്ര—എന്നാൽ ആ കടലാസ്സു കാണട്ടേ. മുദ്രയടിച്ചു കെട്ടിട്ടു തന്നേക്കാം.

രാജഭാ—കല്പനപോലെ (എന്ന് കടലാസ്സു കൊടുക്കുന്നു)

ഇത്ര—(മേടിച്ചു കെട്ടും മുദ്രയും ഇട്ടു കൊടുത്തിട്ട്) എന്നാൽ വേഗം എഴുത്തിവന്റെ കയ്യിൽ തന്നെ കൊടുത്തയയ്ക്കൂ.

രാജഭാ—കല്പനപോലെ (എന്നു പോയി)

ഇത്ര—(ഭൂതനോടു) മറുവടിക്കു അയാളോടു ശത്രു കെട്ടിട്ടുണ്ട്. പിന്നാലെ ചെന്നു വാങ്ങിച്ചു പൊയ്ക്കൊള്ളൂ.

ഭൂതൻ—അങ്ങിനെയൊരു (എന്നു പോയി)

ബൃഹ—കുറുപ്പുവൈരിമുതലായവരൊക്കെനാളെ

ചെന്നെത്തുമ്പുതഗൃഹത്തിലതിന്നുമുമ്പെ

നന്ദ്രാനമുകുവിടെമാജർകൊടുത്തിടണ്ട

യെന്നാലിനിത്ഥടിതിയാത്രപുറപ്പെടണ്ട. 70

ഇന്ദ്ര—വേണം സംശയമില്ല.

ബ്രഹ്മ—എന്നാൽ ഞാൻ ഗൃഹത്തിൽ പോയി കൈ
തെയ്യാറാക്കട്ടെ (എന്നു പോയി)

ഇന്ദ്ര—എയ്, ഇവിടെ ശേഷമുണ്ടായിരുന്ന ആളുകളും
കൈ പോയി. ഇനി ഞാനും നാളത്തെ യാത്രക്ക്
ഉത്സാഹിപ്പാൻ ദേവിയുടെ മണിമന്ദിരത്തിലേക്ക്
പോട്ടെ.

(എന്ന് എല്ലാവരും പോയി)

വൃസനമോചനവിചാരം എന്ന

രണ്ടാമങ്കം.

കാമതിലകം.

ഭാണം.

മന്ദംമാരാരിതൻതുത്തുടയതുകയറി-
പുളികൊള്ളുന്നസാക്ഷാൽ
കുന്നിന്മാതിന്റെകൊക്കത്തടമതിലിഴുകും
കുങ്കുമതങ്കലാക്കി
മിന്നംമാറോടുകൂടിട്ടിളകിനമഹിത-
ശ്രീവിളങ്ങുന്നൊരോമൽ
പൊന്നിന്മാലാവിലാസംകുശലമിഹഭവാ-
നാകുതുണ്ടാക്കിടട്ടേ.

1

ഇത്രമാത്രമതെന്നല്ല ചിത്രമായിനിയുംപരം
വർത്തമാനമുരയ്ക്കുന്നത്രമാനമെഴുന്നത്താം.

2

സോമാകൻഭഗവാന്റെസൗഖ്യവമിയ-
ന്നേരംപ്രകാശിച്ചിടം
വാമാകത്തിലെഴുന്നപാവ്തിപരം
മേളിച്ചുലാളിച്ചുമോ
കാമത്തോടുവളർത്തിടുന്നൊരുകളി-
ത്തത്തക്കിടാവുന്നത-
പ്രേമത്തോടിഹനിങ്ങളിൽകുശലമി-
ന്നേകേണമേകേവലം.

3

മയ്യൂ ശ്രീമലർമാമ്പഴംമധുഗുളം
പാൽനല്ലപഞ്ചാരയ്യം
രഞ്ജിച്ചീടിനപായസംപനസമ-
ങ്ങപ്പംവികല്പംവിനാ
കുഞ്ഞിക്കമ്പനിറച്ചിതൊക്കെയമർചെ-
യ്ക്കീശന്റെറനൽസന്തതി-
ക്കുഞ്ഞെന്നംകുതുകത്തൊടൻകരൾകളി-
ത്തട്ടിൽകളിച്ചീടണം.

4

മുന്നോട്ടേറെച്ചെരിച്ചിട്ടൊരുമുടിയുമുടൻ
ചെച്ചുമാറാം.സനംവെ-
ച്ചിന്നോട്ടേറെപ്രസാദാൽമുഖമതിലപചാ-
ഞ്ചല്യമാച്ചാല്യമേറാം
മന്ദംതേച്ചീവിരൂപാകൃതിയൊട്ഥകഥാ-
സൂചനംചെയ്തുതിന്നായ്
നാമ്പ്യന്തേസൂത്രധാരൻനെയനടനരം-
ഗത്തിൽവന്നെത്തിടുന്നു.

5

നന്ദിച്ചുകൊണ്ടുനടനായകനാമവൻതാ-
ന്നൊന്നിച്ചുനാലുവശവുംവഴിപോലെനോക്കി
മന്ദിച്ചിടാതഥമഹാസഭകണ്ടുതാണു
വന്ദിച്ചൊതുങ്ങിവിനയത്തൊടുടൻവദിച്ചാൻ.

6

ബ്രഹ്മാണധത്തിനകത്തേഴുന്നസകല-
പ്രാണിയ്ക്കുമുൾക്കാമ്പതിൽ
ബ്രഹ്മാനന്ദവുമല്ലലുംപരമണ-
ച്ചേറാംമദിച്ചുങ്ങിനെ

വന്മായാവലതന്നിലിട്ടശതകം
ചൊല്ലിയ്ക്കുമാച്ചിത്തജൻ -
തന്മാമാത്മ്യമതോത്തുനന്മകളിണ -
ങ്ങീടാൻവണങ്ങീടിനേൻ.

7

ഇത്രമാത്രവുമല്ലുണ്ടിങ്ങതിമാത്രമുരയ്ക്കുവാൻ
അതുമൂലമഹംതെല്ലൊന്നതുമോതുന്നസാധ്യതം 8
പാലൊത്തീടിനവാണിമാരൊടെതിരി -

ല്ലിന്നാരുമെന്നാലുമാ
ഹാലത്തോടുമഹോകവിശ്വത്തടമൊടു
തന്മുശാഹാസത്തൊടു
ബാലതപന്തരുണതപമാക്കിരണമ -
ങ്ങിത്യാദികൊണ്ടൊര്മി -
ക്കാലത്തകമിടുമുഗാകനതൊഴു -
ന്നെന്നൊന്നൊഴുന്നൊരുത്താൻ.

9

ഇത്രമാത്രവുമല്ല

ചൊന്നിൻപൂവേണിമാർതങ്ങടപുതുമയെഴും
ചുഞ്ചരികൊഞ്ചൽമന്ദം
ചിന്നംവക്ത്രത്തിന്നുനൽപുതുമഴുചൊഴിയും
വാക്കിന്നുനോക്കിന്നുത്താൻ
മിന്നംകൊക്കയ്ക്കുമെന്നല്ലവകളിൽവിശേ -
ഷിച്ചുസാക്ഷാൽപ്രദേശ -
ത്തിന്നുനൽകുപുകയൊന്നിതുസഭയിലുപാ -
യത്തിലൊപ്പിച്ചിടുന്നേൻ.

10

ഇത്രമാത്രവുമല്ല

കല്പശ്രീകടിച്ചകൃവും കുളർമുഖ-
പ്പൊന്താഴികക്കുടുംഭവും
കല്യാണംകലരുംകരുത്തൊരണിവാർ
കൂന്തൽക്കൊടിക്കൂറയും
ശല്യംവിട്ടിവചേരമാശ്ശശിമുഖ
ത്തേരേരിവിശപത്രയും
ശല്യംവിട്ടജയിച്ചുകുഞ്ജവിശിഖൻ
നമ്മേക്കുടാക്കിക്കണം.

11

ഇതുമാത്രമല്ല . . .
വില്ലീസ്സോടുംവിളങ്ങുന്നതണകിസലയ
ത്തോടുമെത്തിപ്പിണങ്ങി
പ്പൊല്ലീസ്സാടുന്നപ്പുനേൻമൊഴികളുടെനിരം
കത്തുമാക്കെത്തളങ്ങൾ
മെല്ലെസ്സാന്ത്രാനുരാഗാമരധനഹരണ
ത്തിന്നു ചെല്ലും പ്രകാരം
തെല്ലുതത്സാഹായ്തരേതരമൊടനവസൗ
ഭാഗ്യവും ഭാഗ്യവും മേ.

12

ഇതുമാത്രമല്ല
മന്ദാക്ഷശ്രീതടിച്ചുംമണിമലർകഴൽകൊ
ണ്ടാനനാലുംമൊച്ചും.
മന്ദംകൊഞ്ചിച്ചിരിച്ചുംമമതവെരികെയു
ണ്ടെന്നൊട്ടുംനടിച്ചും
മന്നിൽതാനേവരച്ചുംമരുവുമബലമാർ
തണിലുള്ളംലയിച്ചും.
മന്ദൻഞാൻകൂപ്പിടുന്നേൻമമനടനമതി
ന്നിന്നിനിക്കൂപ്പിടുന്നേൻ.

13

പരങ്ങാതീവണ്ണംപരിചിതമലർപ്പിച്ചതൊഴുതി
ദുരണിനാംവന്ദിച്ചുണിയറയിൽനോക്കിറ്റതരം
കരംഗശ്രീനേത്രോപരികനടനത്തിന്നുനലമോ (സം.
ടൊരങ്ങിക്കൊണ്ടെന്നായ്നടിയൊടുനടൻചൊല്ലിസര

വലിയൊരനടവരനേവം
ചിലമൊഴിചിതമോടുമച്ചുസമയമഹോ,
മുലകുറുതുളുമ്പിച്ചുടനേ
നലമൊടുനടിവന്നിടുന്നടനതലെ 15

അരികേ,കാന്തത്താൻവന്നേ
നരികെന്തിനിവേണ്ടത്?
കരളിൽകെഴുതുകാലെനോ—
ടരളിച്ചെയ്യണംഭവാൻ. 16

സൂത്രം—കല്യാണീമണികാന്തിചേർത്തതിരുവൈ
രാണിക്കുളത്തപ്പനീ
യല്ലാസോദയമായൊരസ്സവവിധം
കണ്ടാശുകൊണ്ടാടുവാൻ
കല്യാണംഗികളൊത്തണഞ്ഞുവിലസും
മാലോകരേക്കണ്ടിതോ
കല്പ്യകേളിവർകാമശാസ്ത്രനിപുണ
ന്മാരാണനേരാണിതു. 17

പ്രത്പ്രിയേമഹിതഭാണമൊന്നു—
മപ്രയാസമൊടുമിസ്സുഭാന്തരേ
ഇപ്പൊഴെന്നേഭിനയിച്ചിവക്കു
പ്ലുപ്രമോദമുടനേററമേററണം 18

നടി—

ലക്ഷണമൊത്തൊരുഭാണം
ലക്ഷമതല്ലുണ്ടുവേണ്ടതതിൽറെച്ചു
ശിക്ഷയിലാരുടെഭാണം—
തിക്ഷണമിഹനാംനടിച്ചുകാട്ടേണ്ടു. 19

അവളുടെവാക്കുകേട്ടി—
ദ്രവിടമതിൽത്തന്നെനിന്നിഷ്ടപടം
അവികലമിങ്ങിനെചൊന്നാ—
നവനിയതിൽകീർത്തിനട്ടനടതിലകൻ. 20

നോക്കേണനേർമിഴി! വെട്ടപ്പിൽമനസ്സുനിർത്തി
നോക്കേണമേതിവിടെവേണ്ടുചതെന്നിദാനീം
പാക്കേണമൊന്നുപരിചോടതിനല്ലനേരം
പാക്കേണമെന്നവനരച്ചുനിനച്ചുനിന്നാൻ. 21

കരകയ്യതുതുകിയിട്ടമറെ—
കരമമ്പോടെളിയിൽകൊടുത്തവൻതാൻ
പുരികംപുനരൊന്നുപൊക്കിമേല്ലെ—
ട്ടൊരുനോട്ടത്തോടനിന്നുനിശ്ചയിച്ചു. 22

എന്നിട്ടെരിഞ്ഞകുതുകത്തൊടുണ്ടുമുൻ
മിന്നിട്ടനേരമവനേന്തിയചിന്തയോടെ
നിന്നിട്ടാച്ചതുചിരിച്ചുകമിച്ചുപാരം
തന്നിഷ്ടയായനടിയോടനടപ്രമാണി. 23

മടിയൊത്തോതുവൻമൗനമടിയൊതെമനോഹരേ!
നടി! നീകേൾക്കുകാമാന്തിതടിനീതരണി! പ്രിയേ! 24

എന്തിന്നിങ്ങിനെ സംശയിച്ചുവെരുതേ
നിലുന്നുശങ്കിക്കുവാ -
നെന്നാണിന്നിഹവെണ്ണിങ്ങിതിസുരൻ
കല്പൻകദംബാഭിധൻ
ചന്തത്തോടു ചമച്ചുകാമതിലക
ശ്രീഭാണമുള്ളപ്പൊഴി -

ങ്ങനോമരൊരാളാണമിസ്സുകൊഴു -

പ്പിച്ചാൽകൊഴുത്തീടുമോ?

25

മിന്നുന്നമിത്രകിരണപ്രസരിപ്പിലോക്കിൽ
മിന്നാമിനങ്ങൾകൂതിൻവിളയാട്ടമെല്ലാം
ഇന്നെന്നതുസാരമതുപോലെയാതാണിതെന്നു
ധന്വേ!ധരിച്ചിടുകതാർമിഴിമാർമണേ!നീ

26

പ്രസിദ്ധമാണാക്കവിതന്റെറഭാണം
രസത്തിനൊക്കെത്തികവുണ്ടതിങ്കൽ
അസത്യമല്ലൊട്ടുമതാടിടേണം
ലസത്തരംഗഭൂകടീവിലാസേ!

27

നടിമാരണിയുംമുശലമുടിമാലികയാമവൾ

നടനേവമുരച്ചപ്പോഴുടനേകേട്ടുചൊല്ലിനാൾ. 28

അദ്ദേഹംകേമനാണെന്നങ്ങദ്ദേശിച്ചുവോൻപരം
നിദ്ദേശിച്ചതുമിന്നെന്റെറപ്യദ്ദേശേപററിയില്ലേമോ!
സിതയ്ക്കൊക്കുംമാരാസ്സിതമണിമഹൻനമ്മുടെബൃഹ -
സ്സതിയ്ക്കൊക്കുംമാന്വൻമഹിതകവിതക്കാർകലവരൻ
ഇതല്ലാതെത്തല്ലാംകൃതികൾവിലസീട്ടുണ്ടുവിരവോ -
ടതല്ലാംചൊല്ലേണംനടമകടകൊടീതടമണേ!

30

ഇങ്ങിനെനടിച്ചൊന്നതുകേ -

ട്ടങ്ങിനെകുതുകുനടിച്ചുനടതിലകൻ
ഭംഗമകനുപറഞ്ഞാൻ

ഭംഗിയിലവിടെക്കുരുട്ടുകുതിയൊട്ടം.

81

അനുപമകവിതകളോരോ -

ന്നനുപധിതീർത്തിട്ടുള്ളതിതദ്ദേഹം

കുറിപ്പൊട്ടതൊക്കെയറിഞ്ഞി -

ട്ടനുദിനമെന്നൊന്നുസാധ്യമതസാധ്യം.

82

കഴിയുംവണ്ണമങ്ങപ്പംകഴിച്ചാൽതന്നെപോരെയോ
കഴിയെണ്ണണമോമാഞ്ചമ്മിഴിമാണിമാലികേ!

എന്തിതുവളരെപ്പറയു -

ന്നെന്തിനുസരസംനമുക്കുതിബ്ഭാണം

ചന്തമൊട്ടാടുകനേരം .

പൊന്തനുലതികേ!വുമെവപോകുന്നു.

84

നടനായകവാക്കേവന്നടിമാർമണികേട്ടമോ!

തടവൊന്നുനടിക്കാതെവടിവോടവളോതിനാൾ

നല്ലശിക്ഷതവപക്ഷമൊട്ടമി -

ങ്ങില്ലശിക്ഷകളിതികലെങ്കിലും

വല്ലവണ്ണവുമിതിൽപകിട്ടണം

നല്ലവണ്ണമൊരുപേരുകിട്ടണം.

86

നടിയുടെപക്ഷവുമിങ്ങിനെ

നടതിലകൻകേട്ടനാലുവശമതിലും

ധടിതിയിൽനോക്കിയൊരതുള -

മുടനെനടിച്ചുവമോതിവിരുതനമോ!

87

കാമൻജനങ്ങളിലുണ്ണുവിണങ്ങിടുന്നു
 പൂമഞ്ജുഗംത്രികളതായ് ചിലർചേർന്നിടുന്നു
 നാമംജപിച്ചു ചിലർമുളിയിരുന്നിടുന്നു
 നീമഞ്ഞുകാല്മിതുകാൺകവിളങ്ങിടുന്നു. 88

ഇതുമാത്രവുമല്ല

കരംകെട്ടിപ്പുല്ലിക്കണവരെടുമൊത്തിനിശകളിൽ
 തരംകെട്ടി ടാതേതരുണികൾസുഖിയ്ക്കുന്നുസുതരാം
 പരംചിന്നിച്ചിന്നിട്ടിശിഭിശിമഹാമഞ്ഞുവിലസി-
 ച്ചിരംചീക്കുന്നോരീശ്ശിശിരസമയംവിസ്മയമയം. 89

മുട്ടുന്നമഞ്ഞുവന്നീയുലകിടമഖിലം

മാരനീലാക്കുന്നോക്കി-

പ്പോടുന്നപുഷ്പബാണംപുരുഷരിലതിലാ-

പ്പണ്യമേറുംപുമാനാർ

നേടുന്നനാരിമാരെത്തിസുരതസുഖം

ചെന്നടുപ്പിന്നടുക്കൽ

കൂടുന്നകോച്ചിവല്ലാതിഹചിലർ ചിലരോ

മുക്കിമുക്കിൽപ്പെടുന്നു. 40

ഇതുതന്നെയുമല്ല

വാട്ടംതട്ടുന്നുവല്ലാതിഹവനജമതി-

നെന്നുമല്ലിന്നഹംസ-

കൂട്ടംമട്ടുന്നുവാട്ടുള്ളവനമ'തരനം

സാധകംകൂടിടുന്നു

നാട്യംകാട്ടുന്നുനന്ദാചിലർകളിരതിയായ്

രോഗികൾക്കുപലക്കും

കോട്ടംതട്ടുന്നു കണ്ടീടുക കറിയമതാം

മഞ്ഞിതെൻമഞ്ജു ശീലേ!

41

മഞ്ജുളാംഗിമഹാമോഹമഞ്ഞുകാലമിതൊന്നുനീ!

കണ്ടുരേന്ദ്രഗതേ! പാട്ടായ്ജനാക്ഷി! പുകഴ്ത്തണം.

42

സൂത്രധാരൻറവാക്കേവമാത്തമോദേനകേട്ടവർ

വാഴ്ചിനാൾമഞ്ഞുകാലത്തിൻചാസുവംപാട്ടിലിങ്ങിനെ

ഹിമമിളിതലളിതകുളർപവനനണയുന്ന

കമലമതികറിയമിഹഹഹഹ! കുറിയുന്ന

സുമവിശിഖസുഖമൊടതിസുകൃതികളെഴുന്ന

സമയമിതുമിനുസമിതലവലിവിലസുന്ന.

44

അനുദിനവുമിഹവിരഹദഹനനെയിയുന്ന

മനുജരിതമദനനടമറവിൽമറിയുന്ന

വനിതകളുമണിലവലിപ്പുളമണിയുന്ന

ജനവുമവരുടെനയനപലയിൽപലയുന്ന.

45

മോടിയോടനടിതാരമീവിധം

പാടിയോരളവുസൂത്രധാരനും

പാടീടേണ്ടമതിയെന്നുരമുടൻ

ധാടിയോടവനിവണ്ണമോതിനാൻ.

46

ഇക്കാണെന്നൊരിളംകരംഗമിഴിമാ-

രിൽപാരമിപ്പാരതിൽ

സീൽക്കാരംപുളകാങ്കരംവ്രണഗണം

ചെഞ്ചുണ്ടുരണ്ടിന്മേലും

ഇക്കാലത്തിവചേർത്തുകൊണ്ടുമിളിതാ-

നന്ദനസഞ്ചാരിയാ-

മക്കാരോവിധൂനനാഖ്യവിടനോ
പന്നീടുമിന്നീയിവൻ.

47

കൊണ്ടല്ലൂരിങ്കുഴലി! കേളിവിടത്തിലിനി -
വേണ്ടുന്നകായ്മതിനേതുമമാന്തമെന്നേ
രണ്ടെങ്കിലും രസമിയന്നധുനാനമുക്ക
രണ്ടാൾക്കുമെൻപുരുഷമോഹിനി! പോകയല്ലീ.
നടനേവമുരച്ചാശൂനടന്നാൻനടിയൊത്തമോ!

പ്രസ്താവന.

വടിവോടഥചേരുന്നണ്ടുടനാവിടനായകൻ.

49

മന്ദസ്മിതമൊടുമോരം
മന്ദംതന്നെക്കുറിച്ചുതാൻതന്നേ
നന്ദികലൻമവണ്ണി -
ചൂന്നതകുതുകത്തോടേവമോതുന്നു.

50

അമ്പടാ! മമസൗഭാഗ്യമമ്പൊടാകെനിനയ്ക്കിലോ
വമ്പൊടാരാണതിന്നെൻറമുമ്പിടാനൊരുപുരുഷൻ?

മൽക്കളേബരമതിൽകളിച്ചധിക -

മൊക്കുമീയഴകതൊക്കയും

മുഷ്ടവിട്ടുടനടുക്കൽവന്നുനിജ -

ദൂക്കിലാക്കിടുകിലക്കനം

ഉൽക്കടൻമദനനോക്കിലശപിശശി -

ശക്രനെന്നിവരതൊക്കയും

തക്കമോടഹമാവെക്കുമോടിമല -

പൂക്കിടാതെതലപൊക്കിടാ.

52

ഭ്രമമൊടുനിദ്രാശേഷ -

ശ്രമമൊടുടൻനാലുദിക്കുമതുസമയം

ക്രമമൊടുനോക്കിയുരച്ചാ -

നമിതവിഷാദംവിടൻവിടനുടനേ.

53

രാത്രിയിങ്ങൊരുമിന്നിട്ടമാത്രകൊണ്ടുകഴിഞ്ഞമോ!

എത്രചിത്രതരംനേരമിത്രവേഗംവെളുത്തിതോ!

54

മഹിതഗുണങ്ങളിണങ്ങും

മിഹിരനുദിപ്പാനടുത്തുകൂടിയമോ

ഹഹഹ!നിനയ്ക്കുകിലിന്നീ -

യഹരാരംഭപ്രഭാവമതിചതുരം.

55

എപ്രകാരമതെന്നാകിലപ്രകാരമനാകലം

അല്ലമൊന്നോതിടാമത്കല്പനാശക്തിപോലെത്താൻ

അർക്കൻവന്നങ്ങുചൂച്ചാചലശിരസിവിള -

ങ്ങുനമങ്ങുനചന്ദ്രൻ

വെക്കംവന്നിന്നിന്നിന്നെത്തവതരുണിയമോ!

പൂൽകിടുംമാഴ്കിടാതെ

ഉൾക്കാമ്പിൽകഷ്ടമെന്തിന്നഴലിനിയുമമോ

കോകരേ!കോട്ടമെന്താ -

ണിക്കാലത്തെന്നുകൂകുന്നിതുകൂതുകമൊടാ -

ക്കുക്കടംനിഷ്ടാസനേ.

57

ഇതുമാത്രവുമല്ല

മുഴങ്ങുന്നശബ്ദമുള്ളരവിവിടന്മാർസുഖമരം

പുഴങ്ങുന്നതൊന്നൊന്നാമരകുറുചിലസീടുന്നവിമലം
മിഴങ്ങുന്നമിത്രൻതിമിരതതിയെപ്പക്ഷിനിനദം
കുഴങ്ങുന്നതുകേൾപ്പാൻവിടവതികളുംമുൽചെവികളും

ഇതുമാത്രമല്ല

ഇളംകാർവണ്ടിൻതൃംകൃതികളിതകേൾക്കേണകുളിരോ-
ടിളംകാറുംവീശുന്നിതുപുനരതല്ലിപ്പൊഴുതമോ!
വളംകാമന്നേകംവരമൊഴികൾസപ്തസപരമതാ-
ക്കളുകൂടാതിന്നിതൊടിചൊടിയ്ക്കുന്നസരസം 59

ഇതുമാത്രമല്ല

രാചാകരമണിയ്ക്കുവായമതുവ-

ന്നപ്പോൾസഹിക്കാഞ്ഞുടൻ

ചാവാനോ ചരമാഞ്ചിയിൽ പുലകളി-

പ്പാനോപൊപ്പെട്ടമോ!

ഈവിപ്രാതനതായിടംഹിമകരൻ

കഷ്ടം!നിറംകൈട്ടതി-

ബീഭാവിക്കേണവതെന്നസംശയമെന്തി-

യ്ക്കിന്നേരമിന്നേരയും.

60

ഇതുമാത്രമല്ല

എറൈക്കുതുകുമുള്ളാരണമിഴിയാൽ

താഞ്ചുലഗഭാസ്യയാൽ

കാരാക്കുംകഴൽപിമ്പാത്തഴകിലി-

ട്ടമ്പോടെഴുംപോലവേ

പാരഞ്ചാലദിനേശഗർഭമുഖിയാൽ

ശോണാധരത്താടനൽ

സൈപരംപ്രാചിചിഉങ്ങിടുന്നതിമിര-

കൂട്ടങ്ങരംകാട്ടാതയോ!

61

ഇതുതന്നെയുമല്ല

ദിക്കലൃന്ദ്രീകളെട്ടിന്റെയുമിരുവസനം

തൻകരംകൊണ്ടഴിച്ചു-

ങ്ങൊക്കെപ്രത്യക്ഷമാക്കിശ്ശിശിരമയജല

സേപദവുമാച്ചുമന്ദം

തുകൈചെയ്തുന്നഭാസപാൻവിടനതുസമിയാ

ഞ്ഞബ്ജിനിപ്പെണ്ണുവാവി-

ട്ടിക്കാലംഭംഗസംഘാരചനിലവിളികൂ-

ട്ടുന്നകൂട്ടൊന്നുമെന്നേ.

ഇതുമാത്രവുമല്ല

ത്രാണിപ്പെട്ടോരുതണ്ടാർശരവിരുതിലണി-

പ്പൊട്ടലിഞ്ഞുംകിഴിഞ്ഞും

വേണിക്കൊട്ടൊട്ടഴിഞ്ഞുംകുളർമുലകുളല

ഞ്ഞൊന്നുചാഞ്ഞുംകഴിഞ്ഞും

ക്ഷീണപ്പെട്ടേവമിന്നീരവികരമണയും

പ്രാന്തയിൽസപാന്തമോദാൽ

വാണിക്കുട്ടിക്കരംഗാക്ഷികളിലവെയിൽകൊ-

ള്ളുന്നകൊള്ളാമിതോരം.

62

വല്ലാതിങ്ങുവെളുത്തുനേരമതിനി-

സ്താനാദികമുങ്ങി-

ങ്ങല്ലാംചെയ്തൊരുമോടികൂട്ടിമടവാർ

വീടായവീടാകവേ

ഉല്ലാസത്തോടണഞ്ഞിണങ്ങിയവരെ—
 പ്പിട്ടിൽപകുതിപ്പരം
 സല്ലാപിച്ചുരസിച്ച്മീപുകൽകഴി—
 യ്ക്കുന്നേൻപകയ്ക്കാതെത്താൻ.

64

ഇത്രമാത്രമതല്ല.....

മാനമുള്ളതിനെമാനമാക്കിയും
 മേനിയുള്ളതിനെമേനികേറിയും
 ജ്ഞാനമുള്ളതിനെവിദ്യകൊണ്ടുമീ
 ഞാനുമുള്ളമതിണക്കിവെക്കുവാൻ.

65

കുളുവുള്ളതിനെശുദ്ധംകുളുവായിട്ടു മങ്ങിനെ
 കുളിയല്ലവശത്താക്കിക്കുളിയാടുവനിന്നുത്താൻ.

66

ഇത്യാദിതന്നെമനസ്സിലുറച്ചുനിത്യ—
 കൃത്യാശനാദികൾകഴിച്ചുപ്രമോദികൂട്ടി
 അത്യാദരാൽനിജമഹാവടിപൊന്നുനോക്കി
 പ്രീത്യാവിടേന്ദ്രനുടനിങ്ങിനെപാർത്തുപാരം.

67

ജോടുംജോതിസ്സുകൂടുന്നരുണമണിലസ—

നോതിരശ്രേണിവൈര—

ജോടുംനൽപൂണുനൂലുംതൊടുകുറികുറിമു—

ണ്ടംലസൽപാവുമുണ്ടും

കൂടുംകാർകൂപ്പുമിന്നീക്കുടമയുമിവക—

ണ്ടത്തുകിൽതോറുതുനും—

പാടുംപങ്കേരുമാസ്രുൻതിരുവടിയുമിതെൻ.

ധാടിവനോദിതനെ.

68

ഇത്രമാത്രമതല്ല.....

പൊന്നിൻതുടലതിൽകോത്തു മിന്നുംപൊൻഘടികാര
കണകയ്യിലിരിയ്ക്കട്ടെ നന്നനേരമറിഞ്ഞിടാൻ. (വൃം

ഇത്രമാത്രമതല്ല... ..

വീരശൃംഖലതന്നാണിയൂരിയൊന്നിഹപോകയാൽ
ചേരകില്ലതെടുക്കേണ്ടാ പോരമിന്നിവകൊണ്ടുമോ!

താത്ത്വമെന്തോടികളൊക്കെയായ്നൽ
കൃതാത്മനായ്ഞാനിനിയെന്തുവേണ്ടൂ?
നിതാന്തമേവംനിരവിച്ചുകാമ-
മദാസനായ്നിന്നവനൊന്നുപാർത്താൻ.

71

അയ്യട! ഞാനൊരുകാര്യം
കയ്യേറ്റിട്ടുണ്ടോരാളൊടുതുപോലെ
ഇയ്യിടെയതിനൊരയത്നം
ചെയ്യാനയ്യോ! മറന്നുബഹുകയ്യം!

72

മമതയ്ക്കേറ്റാതാണിന്നീ! മേളിച്ചതുഞാനുമോ
കബളിച്ചാലതുംശുദ്ധ മമളിത്തരമായ്നരം.

73

തീരാണിതെന്നൊടുപറഞ്ഞതുവല്ലൊരേള-
ന്നാരാണതെങ്കിലിളകിപ്പിഹംഞാനിവന്റെ
കുറാണുപാരമതുതന്നെയുമല്ലചൊന്ന-
താരാണതെന്നുകരളിൽകരുതേണമല്ലോ.

74

ശൃംഗാരയോനിയേക്കാളും ശൃംഗാരമിയലുന്നവൻ
ശൃംഗാരകുളഭൻചൊന്ന ശൃംഗാരകഥയാണിത്. 75

ഇതുപോലിനിവേറിട്ടു മതിചേർന്നുമഹീതലേ
അതിബന്ധുനമുക്കിപ്പിന്നതിനാലിതിനോക്കണം 76

എന്തൊഴനെ തിനുചിഷാദമൊടെന്നെമാനി_

ചെന്തോളിലമ്പിലൊക്കുകയതുവെച്ചൊക്കുന്നാൾ

എന്തൊക്കെയൊണ്ടനരച്ചതുതോന്നിയില്ലി_

തെന്തിക്കുന്നകിൽമറചായതു?തോന്നിതോന്നി. 77

ആനന്ദവല്ലിയെക്കാണാൻ ഞാനിന്നാളൊന്നുപോക

മാനിൻനേർമ്മിഴിമല്ലാത്ത മാനംനേടുന്നമുഖം (യാൽ

പൊടിയുന്നതുപൊന്താർവിശിഖശരതാപമെന്നസിതീ_

പിടിയുന്നതുചിപ്പുലരികമമശൃംഗാരലഹരി

നടിയുന്നതുപാരംപ്രണയകലഹംകഷ്ടമതിനാൽ

മടിയുന്നെന്നതിന്നെന്തടചതറിവാൻചോകയിലോൻ.

അറിഞ്ഞതില്ലെന്നുനടിച്ചിണങ്ങി_

ഭൂറിഞ്ഞതില്ലെങ്കിൽനമുക്കുമെച്ചം

പറഞ്ഞപോലുണ്ടതികോപമെങ്കിൽ

പറഞ്ഞുതാനിന്നിതുമാറിടേണം. 80

അല്ലാതെന്തൊരാലംബമില്ലാതായിതിനാൽമേ

കല്പൻതാനിതുതീർത്തനാൽ കല്പംവന്നിടംതവ.

മിണ്ടാറില്ലിഹമീനനേർമിഴിയതി_

ങ്ങെന്നോടുകേളിയുടെ

കണ്ടാൽകണ്ടുപതെന്നനാട്ടുവുമവൾ_

കില്ലൊന്നതെല്ലൊന്നമോ!

ഉണ്ടായിലിതിനെന്തുതാണമതെ_

നിന്നൊന്നമങ്ങുപോയ്

കണ്ടാക്കാമിനിതൻകുടത്തകലഹം

വാക്കാലെതീർക്കേണമേ. 82

- ക്ഷോണീസുരോത്തമ! ഭവാനൊരുലക്ഷ്യമെന്തി-
യേണീകിശോരമിഴിതൻമനതാർമറിപ്പാൻ
വാണീവിലാസമിടതിങ്ങിവിചിത്രമങ്ങു
വാണീവിലാസമണിമംഗളരംഗമല്ലേ? 83
- വിധുനന്ദനനൊത്തൊരു വിധുനന്ദന! ഹേ! ഭവാനു
വിധുനേർമുഖിയെക്കണ്ടി വിധുരതപമകത്തണം. 84
- ചോദ്യത്തിനുണ്ടൊരധികാരമിതിന്നുതാനാ-
ണാദ്യത്തെനാളതിലെനിയ്ക്കുമവൾക്കുമോത്താൽ
വാല്യാനതായ്ക്രിയനടത്തിയതെന്നപോലി-
ന്നാല്യാനമൊന്നിഹനടിച്ചുനടക്കവെക്കും 85
- ശൃംഗാരമിയലുന്നോരീ ശൃംഗാരകളഭദ്രപിജൻ
അംഗജാത്ത്യാമരിച്ചിടാതങ്ങുകാത്തിടണക്കുന്നു. 86
- തെറ്റൊന്നുവേറെയൊരുതെറ്റൊഴിയെപ്പുണൻ
തെറ്റില്ലെന്നിതുകതാരിലസ്യയയാലേ
ചുറ്റിയില്ലവാൻ ചിതമൊടേപ്പണികൊണ്ടൊരുത്തൻ
പാരിച്ചുവിട്ടുപണിയാണിതുപാക്കിലിപ്പോൾ 87
- തവമാനസതാരിലോക്! ഞാൻ ചൊ-
ന്നവ, മാനംകലരുന്നമാന്യകീർത്തി!
അവൾമാനമഴിഞ്ഞിടാക്കിൽ ഞാനീ-
യവമാനത്തൊടിരിയ്ക്കയില്ലൊക്കും. 88
- ആശയ്ക്കുചേരുന്ന ചന്ദ്രയാക്കെനൽകി
കേൾക്കുവാനെന്തിനുപോയിടുന്നു?
വാശിയ്ക്കുവൾക്കില്ലാരികളെന്നാൽ
കാശിക്കുചോകുന്നിതുഞാനുമിപ്പോൾ. 89

അംബുജാക്ഷീജനത്തിന്നൊ രംബുജായുധനാംസഖേ!

നന്മമോതുകയല്ലിന്നീ ബ്രഹ്മനാണിതുസത്യമാം. 90

ഏവംമഹാചപലവാക്കുകളെന്നൊടാക്ഷ്യാ-

ദേവൻമഹാമതിപറഞ്ഞതുപാത്തുകണ്ടാൽ

പൂവമ്പനുള്ളബലമല്ലമതല്ലതോത്തി-

ന്നാചമ്പനമ്പിലഹമമ്പതുകമ്പിടന്നേൻ. 91

വിധുനന്ദനനമ്പോടീ വിധമോത്തവനോടുടൻ

മധുരാനനനായേവം മധുരോക്തികളോതിനാൻ. 92

കണക്കിലാക്കുംകളവാണിമാർത്ത്

പിണക്കമെന്നാണൊരുസാരമുണ്ടോ?

ഇണക്കമായ്നിങ്ങളെയിന്നുകൂട്ടി-

പ്പിണയ്ക്കുവൻഞാൻപിടയായ്ക്കതെല്ലം. 93

ഭീരുക്കളെന്നതുകണക്കിലിതെന്തുവീരൻ

ധീരൻഭവാനവിരതംവൃസനിച്ചിടുന്നു

സാരംഗശാബമിഴിയോടിടചേർന്നിടാമി-

ബ്ദോരങ്ങളെൻതലയിലേററവുമോറുത്താനും. 94

നവനീതാംഗിമാർകോപിച്ചവർനീരസമാകിലോ

അവനെന്തിനിരിക്കുന്നതവനിഞ്ചൊരുനോക്കിനോ? 95

മിടുകിതോരോവിധമോതിയോതി-

ക്കടുക്കമാക്ഷ്യാസുരനുള്ളടുപ്പം

പൊടുകനെപ്പോക്കിയയച്ചുകാൽ

നടക്കുമോരൂപമതില്ലതെല്ലം. 96

പരഭൃതമാഴിയാൾക്കീവിപ്രനിൽക്കിപ്രമേദം

പരിഭവമതുപോക്കാൻവെച്ചുനിഞ്ചെന്നതാമോ?

പുരുതരപുരയൊന്നായ്ത്തന്നെമന്ദമിഴുങ്ങും
പുരുഷനൊരുകവാടംപപ്പടംപോലെയല്ലോ. 97

രണ്ടെങ്കിലുംപരമിതിന്നുചുഴിഞ്ഞുലാക്ക
കണ്ടെങ്കിലുള്ളചിലസൂത്രമെത്തുന്നോക്കാം
പണ്ടെങ്കിലുള്ളരസമിന്നുവെറുക്കതെല്ലാം
ന്നണ്ടെങ്കിലൊക്കെയുമതിങ്ങുജയിച്ചുകാൽ. 98

ക്ഷമാശീലൻകല്പൻഘനമുടയശൃംഗാരകളഭം
ക്ഷമാദേവപ്രൗഢാന്നപയലസിതശൃംഗാരതിലകൻ
മമാധാരംമാന്യൻമമതയൊടുമേല്പിച്ചതിനിനി—
സ്സമാധാനംചെയ്യാതമരുകചിതംപോരനിയതം. 99

ബന്ധുതപമോത്തധികമേറെരാരുകാൽമാണി—
ങ്ങന്ധതപമോടിവിടെനില്ക്കുകിലൊക്കുകില്ല്
എന്താണെന്നിതീതിനുഗണ്യമൊരല്പകാൽ—
മെന്തെങ്കിലുംപുനരതിന്നുപുറപ്പെടുനേൻ. 100

ലാക്കിലേവമുറച്ചുങ്ങ യോഗ്യനാംവിധുനന്ദനൻ
ഡീക്കോടൊന്നുനടന്നത്രേ നോക്കിനിന്നോത്തുസാദരം.

മിന്നംമാറുള്ളകണ്ണാടികളുടയകവാ—

ടങ്ങോട്ടംവിളങ്ങി—

സ്സന്നംമാനത്തുമുട്ടംപടിവടിവുവടി—

ഞ്ഞമ്പിലെൻമുമ്പിലേറാം

പൊന്നിൻമാടൊത്തപൊന്നേടകൾപുതുമയൊടി

കണ്ണുതിണ്ണുന്നതത്തി—

ച്ചിന്നംമാറെണ്ണമില്ലാതുടനിരവരിയാ—

യുണ്ടിതാകണ്ടിടുന്നു.

വീണാവേണമുദംഗതിത്തികൾമുഴു-

ങ്ങീടുന്നഘോഷങ്ങളും

വീണാവാണികൾതൻ ചിലമ്പുകൾപുല

മ്പീടുന്നശബ്ദങ്ങളും

ക്കീണായാസമുടൻകളിക്കിളികളാ-

ക്കൊഞ്ചുന്നനാമങ്ങളും

ചേന്നാന്നിങ്ങിനെവേശവീഥികളിതിൽ

കേൾക്കുന്നകേടെന്നിയേ.

103

ഉഴുറംചെങ്കുഴുശ്രീസുരഭികളഭേനി-

സ്തുലുകസ്തുലിമിത്ര-

ചുറ്റുംചന്താരുമിന്നങ്ങനിയുമബചരാർ

ഗന്ധമാഗ്ന്യചാഹൻ

ഏറ്റുമോദത്തോടേറാങ്ങിനെചിലസിവര-

ന്നുണ്ടതല്ലാചിടന്മാർ

നീറ്റുംചിത്തത്തൊട്ടുംപെൺതെരുവിചിതനട-

ക്കുന്നതെക്കുംവടക്കും.

104

തണ്ടാർബാണന്നധാടിപ്പുതുമയൊടെഴുന്നെ-

ളളിടവാൻമെച്ചമായി-

ടുണ്ടാക്കീട്ടുള്ളദിക്കാണിതുസിതമണലി-

ട്ടെത്രയുപുത്തിയാക്കി

തണ്ടാർതക്കത്തിലിട്ടങ്ങിനെചിലസിടുമാ-

ച്ചുന്തമിങ്ങതുചൊല്ലാം

കണ്ടാചാശ്ചയ്യമാശ്ചയ്യമൊരതിഗുണമൊ-

ത്തേത്തുമിവേശവാടം.

105

അതീടംക്ലേശമോടങ്ങലർവിശിഖനതാം
മുക്കുവൻകാമഭ്രമാ-
പേരീടംപേശപാടപ്പഴയിതിലധുനാ
പുക്കടൻതക്കമോടേ
മാരീടാതങ്ങമാഞ്ചമ്മിഴിമിഴിവലയി-
ട്ടിന്നുപെട്ടന്നുമാറ്റേ
മാരീടംമന്ത്യാമത്സപ്രകരമിതവി-
ടിജ്ഞാനചിത്രംവിചിത്രം.

106

സഗ്ഗത്തിൽസാരമേറുംസരസതരസരോ-
ജാക്ഷിമാർമൗലിമാർതൻ-
വഗ്ഗത്തിൻചാസമാമിത്തൈരവതിനിയലും
മോടികണ്ടീടിലേററം
സപഗ്ഗത്തിൻമേനിയെല്ലാമിതുപൊഴുതുടനേ
വെച്ചുകെട്ടുംവിശേഷാൽ
ഭഗ്ഗത്തിങ്കണ്ണിൽവെന്തിടിനമർന്നു-
ണ്ടാകുമീലോകചിത്തേ.

107

ലാക്കിലേവംവിചാരിച്ചു

ചന്തത്തിൽചാച്ചുകെട്ടീടിനപുരികഴൽകെ-
ട്ടൊട്ടഴിഞ്ഞാത്തുളുമ്പും
പന്തൊക്കുംകൊകമുടിപ്പരിചിന്നൊട്ടമു-
ക്കിച്ചുവപ്പിച്ചുകൊണ്ട്
ചിത്തുംപാടിച്ചിരിച്ചൊന്നവെളുസമതാ-
യിട്ടുടഞ്ഞൊട്ടുടത്തി-

ട്ടന്തമോദംകല്പിണിങ്ങാരുവളിതവരു—

ന്നുണ്ടുവേണ്ടില്ലകൊള്ളാം.

108

(നല്ലവണ്ണം നോക്കിട്ട്)

ചിത്രംശൃംഗാരലഹരിയ്ക്കുത്രയുംസഖിയായിട്ടും

ചിത്രരൂപിണിയാകുന്ന ചിത്രമാലയുതാണിതു. 109

പരംഗിരിയ്ക്കൊത്തുക ചംകലുക്കി—

പുരുഷിടാതെന്നുടനേരെയിപ്പോൾ

സുരാംഗനയ്ക്കൊത്തൊരുസുഭൂപാമീ—

വരാംഗിയാൾവന്നുണയുന്നമന്ദം.

110

വിരവോടവളെക്കണ്ടുവിരതൻവിധുനന്ദനൻ (നാൻ

പെരികെക്കൊതുക്കത്തോടൊന്നരികിൽചെന്നുചൊല്ലി

അല്ലല്ലായെവിടുന്നിതെന്നുകഥയാ

ണാശ്ചയ്യമെങ്ങുനാനീ

യല്ലാസത്തൊടുവന്നിടുന്നതുകുളി

ച്ചില്ലേകരംഗേക്ഷണേ!

കല്യാണാംഗി!കടുപ്പമെത്രദിനമാ—

യാഹന്ത!കണ്ടിട്ടതെ—

നെല്ലാമാണുവിശേഷമെന്റെസുമുഖി—

ത്തയ്യേ!സുഖംതന്നെയോ?

112

പ്രിയംപാരംകൂടാതിഹപാകശൃംഗാരലഹരി! (പമേ

പ്രിയൻപാക്കുംസാക്ഷാൽനിലയമതിൽനിന്നോനിര

കയല്ലുണ്ണാളായോരവൾപുരിയിൽനിന്നോജനമന്ദം

മയക്കിക്കൊണ്ടിന്നീവരവതുവരാംഗീവരമണേ!

113

അതോഭവതിനിന്റെനൽ ചുരമതികൽനിന്നോതിനി
ചുതോതവവരന്റെമന്ദിരമതികൽനിന്നെന്നതൊ
അതോകമലഗന്ധനാംകപടകാന്തഗേഹത്തിൽനി-
ന്നതോവരവിതിപ്പൊഴെൻവരഗുണോദയേ!ചൊല്ലുയേ
“ഏഴന്നീടുംമോദാലടിയനിഹശൃംഗാരലഹരി-
കെഴുന്നീടുന്നോമത്സദനമതിൽനിന്നാണയിവിഭോ
ഏഴന്നേറിന്നേരംവിരവിൽവിടകൊള്ളുന്നതുഭവാ-
നെയെന്നുള്ളെന്നങ്ങോട്ടരുളുകരസംപൂണ്ടുരഭസം 115

ഇല്ലിപ്പാരിൽവിശേഷമൊന്നുമിവിടെ-
ക്കാണായ്ക്കയാൽമാത്രമി-
ങ്ങില്ലിപ്പോരസുഖമോക്കിലീയടിയനെ-
ന്നല്ലാതെയില്ലൊന്നുമേ
നല്ലപ്പോരനലമോടുമീവഴിയതിൽ
കലത്തുടൻകാണുകയാൽ
തെല്ലുപുഷ്പവുളിത്തുകണ്ണിണതൺ-
തെന്തൊന്നുണർത്തുന്നുഞാൻ 116

രസിച്ചീടുംപാത്താൽ തിരുതകൃതിശൃംഗാരകുളഭൻ
ചസിച്ചീടുംഗേഹേവിരവിൽവിടകൊള്ളില്ലടിയനും
ഹസിച്ചീടൊല്ലിപ്പോരവഴികുളുണർത്താതിരുമനം
രസിച്ചീടുംകേട്ടാൽകശപീശകുറച്ചോശിവശിവ! 117

കുറവൊട്ടല്ലവനിന്നീ
തെന്തൊട്ടുകോടിടനുപകലിരവു.
അരിവൊട്ടുംനമ്മിശുദ്ധം
പുറവട്ടാണോത്തുകാണുകധൂന്തനവൻ 118

വിടിയത്തോരവനിപ്പോ -

ഉടിയത്തിൻനേരെയുണ്ടുവെവരം

അടിയനതാണവനുള്ള -

പ്പടികയറില്ലെന്നുചൊന്നതിതന്നേരം 119

കഥയില്ലാത്തവനടയാ -

കഥയോരോന്നെന്തിനിപ്പൊഴുടിയനോ

കഥനംചെയ്യതുമിന്നാ -

കഥയിന്നിക്കാണമപ്പൊളരിയിയ്ക്കാം.” 120

ഈവിധംപറയുന്നോൻ കേവലംപരമപ്രിയേ!

സാധധാനത്തിലങ്ങൊരംസേവനമെന്നൊടുന്നമോ

പരമരസജ്ഞ!ബന്ധു

പ്രരിഷയിലൊന്നാമനാകുമെന്നോട്

പറയുകതെറ്റിപ്പെടുന്ന -

പ്രരിചിനൊടില്ലേനിനക്കവിശ്വാസം? 121

കേറ്റൊമുടതറിവാറിനിയൊന്നുചൊടി -

യ്ക്കുകേലേശമുഖി!ലേശവുമീഷലെന്നേ

വിദ്യേമായവനുമിപ്പികവാണിയാളും

കഷ്ട!കലമ്പുവതിനസ്സനതെന്തുചെയ്യ? 122

കുന്ദംകുളാകുളൻഗുണമുടയശൃംഗാരലഹരി -

യ്ക്കുനിഷ്കൂടാതിപ്പൊഴുതുമവിടെച്ചെന്നൊരുവിധം

അനുഷ്ഠിക്കുന്നുണ്ടോസകലവുമതോപൊങ്ങിയവനി -

കുനിഷ്ഠനാരേപ്പോലശനമതുതെണ്ടിത്തിരികയോ 123

വൃത്രാന്തകുടിരദഗാമിനിസുഭൃസുഷ്ട

വൃത്താന്തമൊക്കെയുമതിന്നുകൂടുകമെന്നേ

- ശുദ്ധാന്തരംഗമൊട്ടുചൊല്ലുകനിൻറനല്ല
സിദ്ധാന്തമൊന്നഴകിൽത്താനമറിഞ്ഞിടട്ടേ 125
വിശ്വപത്തിലേറെവിളികൊണ്ടുവാനൊടൊത്ത
വിശ്വസ്തരില്ലടിയന്നിലർബ്ബാണമുത്തേ!
വിശ്വപംഭരവിബുധ!മേ!വിധുനന്ദ!ശ്രീ
വിശ്വപംഭരാംശ്രീയുഗമാണിതുസത്യമത്രേ. 126
കലശൽഭവാനൊടിച്ചുള്ളിൽ
കലവറവെച്ചോതുമെങ്കിലതുപിന്നെ
നലമൊടനിന്നെന്നോതാ -
നലകതിലോത്താലൊത്തനെവനുള്ളൂ? 127
വിണ്ണോർനാഥൻവിളങ്ങുംപുരിയിൽവിലസുമാ -
പ്പൊൻനിറംചെറിടന്നോ -
രണ്ണോജശ്രീമഹാപത്മിനിയെവിരവിൽവി -
ട്ടിന്നുപോയ്ചെന്നാരന്നം
തിണ്ണത്തിരഞ്ഞഴംജാതിയൊട്ടടനണയും
വണ്ണമാനന്ദവല്ലി -
പ്പെണ്ണിൻപുമേനിയുൽകന്നിതുപുനരിവളെ -
ലിങ്കരിച്ചാക്കരങ്ങൻ 228
എന്നല്ലോറവുമിന്നവർക്കുമുഷിയും
മാറൊന്നുമാരാതെക -
ണ്ടൊന്നല്ലോറിയട്ടുഷണങ്ങൾവഴിയിൽ
കണ്ടോർകളോടൊക്കെയും
മന്ദംലേശമിളച്ചിടാതിഹവിളി -
ച്ചോതുന്നൊൻചെന്നടൻ

നന്നല്ലേ ഷണിയെങ്കിലും സഖിയൊടീ _

ജ്ഞാതിത്തമോതീടിനേൻ

129

കായ്ചെന്നങ്ങുണർത്തി കമലമുഖിസഖി _

യ്ക്കൊടുബോദ്ധ്യം വരുത്തി _

വൈരത്തിയൊന്നുകുത്തി വരമൊഴിയ വനെ

ത്തൽക്കുണം താനുകുത്തി

ശ്രീരുന്നള്ളാനുകുത്തി കുറവിതു ചിലർ _

പ്പാരിലൊക്കെപ്പരത്തി

പാരതേവം വെട്ടുത്തി പണികളിതവിടെ

സ്ഥാനിയാം ഞാനൊരുത്തി.

130

ചപലനവൻ ചതിയൊടുന _

ല്ലവകടമധികം കടന്നു കാണിച്ചു

സപദിയറിഞ്ഞവളവനെ

കുപിതയതായ് കൂസൽ വിട്ടുകൈവിട്ടു.

131

എന്നേജനശ്രുതിയതുളളനിനച്ചുകണ്ടീ _

ടന്നേരമീടിയനാണതിനുള്ളമൂലം

ഇന്നേവനോടുമിതുമിണ്ടരുതേവോനോ _

ടെന്നേവമോതിടുകവേണ്ടറിയാമതല്ലോ.

132

ആരോമല്ലൂ വാണിയാം ളൊടിയെ ച _

ന്നൊക്കെക്കൊടുത്തിപ്പിണ് _

ച്ചീരോഷത്തിനുമേതുവാക്കിയതിനെ _

ന്നോക്കുന്നമൂർഖൻ പരം

നേരോത്താലതുസത്യമാണുപുറമേ

ഭംഗിയ്ക്കുഭംഗം വരാ _

താരായെന്നൊരുനാട്ടുമോടടിയനും

പാക്കുനഭാഗ്യാംബുധേ?

133

ഈവിധം പറയുന്നോ നീ * * * *

തനപിമാക്കൊരുതാർബാണസന്നിഭൻവിധുനന്ദനൻ

മന്ദമൊന്നവിചാരിച്ചീടുന്നുചിത്തത്തിലിത്തരം.

134

ഏട് റത്തമേരുമിവളുകുമയേ ചൂകെട്ടി—

കൂട്ടിക്കുറുപ്പുപറയുന്നതുനിന്തിടാതേ

കേട്ടോറവുംബത! മുഷിഞ്ഞിതുവല്ലപാട—

മാട്ടേനമുക്കിവകൾകൊണ്ടൊരുക്കോട്ടമുണ്ടോ

135

അമ്പമ്പോ! ഒരുനാട്ടുവുംചിരിയുമാ—

കുളുകുടാക്ഷങ്ങും

കമ്പംപോയൊരു കുളുവാക്കുമിവൾതൻ

പുമേനിയുംമേനിയും

കുറുപ്പോലഴകുളുകൊക്കുകൾമറ—

ച്ചീനിൽപ്പുമോത്താൽമന—

സ്സമ്പുറുമാഷനതിട്ടമാണൊരുകൂട്ട—

മ്പോപാക്കിലമ്പോപരം!

136

കുളുത്തിരിയ്ക്കുകറയാത്തൊരുഭാവവുമാ—

നുള്ളത്തിലാളുമൊരസൂയയുമുണ്ടിവൾക്കു

കുള്ളത്തിരിപ്പുമൊരുമട്ടിലതൊക്കെയുണ്ടു

കുള്ളത്തിയാടവിടേണ്ടവിടേണമിപ്പോൾ

മഹാകേമൻമാസ്തൻമഹിതമതിശ്രംഗാരകുളഭൻ

മഹീദേവൻമാരപ്രതിമനൈവിടേവെണ്ണിതെവിടേ?

അമോരാത്രം ചെന്നിവികൃതിയതിടംകോലിടമതി -
 നമോചാദിജ്ഞാതായിവളൊടുതരംപോലെപകരം
 പൊട്ടിജ്ഞാമോഷ്ടൻബുദ്ധിമുട്ടിജ്ഞാചിത്രമാലയെ
 മട്ടിജ്ഞാശ്വരമായ് ചണ്ടകൊട്ടിക്കാംകോട്ടമെന്നിയേ.
 വിധമുള്ളവിടോഡുശ്രീവിധുവായ് വിജ്ഞിടം

വിധുനന്ദനസ്വാമി വിധമാതുനമോഹനൻ.
 ബാലേന്ദുശ്രീസുഖാലേ! ബതപലയിലക -

പ്പെട്ടമീനെന്നപോലെ
 മാലേരിഭൂതിയാലേമറിയണമവനി -
 നത്തമാമുത്തുമാലേ!
 കാലേകഷ്ടംസുശീലേ! കഴിവതിനുവര -
 ത്താഞ്ഞതങ്ങന്തിനാലേ
 ചാലേനീചാലുബാലേ! ചതികളിതുമഹാ
 ചിത്രമെൻ ചിത്രമാലേ!

141

കള്ളകലണാരവനിങ്ങിനെപെട്ടതൊട്ടു
 കൊള്ളാംകരംഗമിഴിനിൻവിരുതംവിചിത്രം
 ഉള്ളംകളിത്തുടനിതോക്കണമുപ്പതിന്നാൽ
 വെള്ളംകുടിയ്ക്കുമതിനന്യനൊരല്ലലുണ്ടോ?
 'വിടവര! വിചുലശ്രീതിങ്ങിവിങ്ങുന്നൊരങ്ങാ -
 ക്കടിലനടയകൂറാമെന്നതോന്നീട്ടതല്ല
 അടിയനധികമിന്നെന്നാലുമീവാക്കുകൊണ്ടി -
 ട്ടുനൊരുദൃശ്യമായെൻപക്ഷമെന്നിക്കുണാനേ'

ഈവിധംപറയുന്നോനീ * * * തന്നപിമാക്കൊരു * * *

സകൃതിസുഭഗനേരംസുരിയാമാദിജേന്ദ്രൻ
വികൃതിവഷളനെന്നുംകഷ്ടമീച്ചേട്ടതന്റെ
പ്രകൃതിമിനുസമെന്നുംപാർക്കുമോത്താൻകടുപ്പം
തകൃതിതകൃതിതന്നേഞ്ചോധമീസ്സാധുതന്റെ
വിധമുള്ള * * * *

നിന്റെപക്ഷമതുവിട്ടുഞാനവൻ
തന്റെപക്ഷമതൊരിക്കലാകുമോ
എന്റെബുദ്ധിമറിയില്ലിതീശപരൻ
തന്റെബുദ്ധിയിനിരൂപമില്ലേമോ!

145

“തെല്ലല്ലൊരൂറാമതുകൊണ്ടുവിടത്തിലിനി-
ച്ചെല്ലുന്നതിന്നൊരിടയാക്കുതത്രയല്ല
അല്ലല്ലെന്നവിധമിട്ടിഹചക്കിചൊക്കി
ചൊല്ലിക്കണത്തിരുമനസ്സതിരുന്നിടേണം”

ഇവിധം * * * വിധമുള്ള * * *

കായ്ക്കുന്നിനയ്ക്കിൽശരിതന്നെനിന്റെ
ഗീരുന്നിനിക്കുഹൃദിബോധ്യമത്രേ
ഏറുന്നതെല്ലൊന്നവിടത്തിലിനി-
ക്കേറുന്നതല്ലെന്നവരുത്തിവെപ്പൻ.

157

ചിന്തിയ്ക്കുംചിത്രമാലേ!ചിതമൊട്ടുചെറുതേൻ
വാണിമാർമൗലിതന്നിൽ
ബന്ധിയ്ക്കുംചിത്രമാലേ!ചിലവഴികളിതി-
ന്നൊക്കുമാറൊക്കെയുംഞാൻ
ചിന്തിയ്ക്കുംചിത്തമാലേതുമാരളവതിനി-
ല്ലോക്കനീയൊക്കെവെക്കും

സന്ധിസ്തം കൃത്യമാലേപനമിവകരുകഴി -

ചാലുമിച്ഛാനുകൂലം.

148

ഇളവൈലിതുകൊണ്ടിടേണ്ടവല്ലാ -

തിളമാൻകണ്ണി! തവാശനാദിയൊന്നും

കളവാണി! കഴിഞ്ഞിടാഞ്ഞെന്നിസ്തം

കളിയല്ലേകരളിൽകനത്തദണ്ഡം.

149

‘വിടകൊള്ളാനമോവൈകിവിടകൊള്ളാമവസ്ഥകൾ
വിടകൊള്ളാമിനിപ്പന്മാവിടകൊള്ളാവദിക്കുവാൻ.’

ഇവിധം * * * തനപിമാകൊരു * * *

ഇത്രനേരമൊരുവസ്തുചൊല്ലിയി -

ല്ലിത്രനാട്ടുവഴിഗുഡമോതുവാൻ

അത്രനല്ലശരിയല്ലതെന്നിവര -

കത്രതോന്നിയതുമിപ്പൊഴെന്തമോ!

151

ആട്ടേകടന്നതിനാലാദ്യമിടേണ്ടവേഗം

പോട്ടേശവിസ്തോരുപരിഭ്രമമില്ലപോവാൻ

കോട്ടംവെടിഞ്ഞകുതുകേനപറഞ്ഞയച്ചി -

ട്ടാട്ടേനമുക്കുമിഹപോവതിനാവതുണ്ടോ?

152

വിധമുള്ള * * * *

ചിത്രമാലേ! വധുവംശചിത്രമാലേ! കളിച്ചിനി

ചിത്രമാലേപനം ചെയ്തിന്നിത്രമാലേറിടാതെനീ

‘എന്നാലടിയൻപോട്ടേ

നിന്നാലൊക്കില്ലചെന്നനന്യട്ടേ

എന്നിലൊരിഷ്ടമതുളളതി -

ലെന്നംസുമതേ! ഭവാനുകരവരുതേ’

154

ഈവിധം * * * വിധമുള്ള * *

വൈകുന്നേരമതുകൊണ്ടാമിപ്പൊഴെന്നാൽ
പോകുന്നമൽസ്തരണയൊന്നിഹവേണമെന്നും
രാകേന്ദ്രമൃദ്ധി! മേലിലഹോ! കണക്കി-
ലാകുന്നിനക്കിനിയടുത്തിഹകണ്ടുകൊള്ളാം.

തനപിമാക്കൊരു * * *

ഈവാശിക്കിങ്ങുത്താൻപിൻബലമണയുമതെ..

നോത്തൊരുത്സാഹമുറക്കൊ..

ണ്ടീവേശ്യപ്പെണ്ണാരേത്താപ്പൊടുവുരികഴൽകെ
ട്ടൊട്ടഴിച്ചിട്ടുമന്ദം

കാൽവാശിക്കുറക്കൊതൊരുകസൃതിനിന..

ചൂന്ധയായ് ചിത്തുവാടി..

ക്കൈവീശിപ്പോണുകൈവിട്ടൊരുകരിണികളി..

ചിന്തപോകുന്നപോലെ.

156

അളവില്ലാതണിറയിൽ..

കളകളരണിതംകളായരുചിരുചിരൻ

കളമൊടുകേട്ടുനിനച്ചാൻ

കളമൊഴിമാർകണ്ണിലുണ്ണിവിടതിലകൻ.

157

പരംപയോരാശികടംകൊടുക്കാ..

ററംപെടുമ്പോൾവിടയുന്നപോലെ

തരിമ്പുഭേദംതടയാതെല്ലര..

ത്തരമ്പലൊന്നുണ്ടിതകേട്ടിടുന്നു.

158

(ചെവിയോർത്തിട്ട്)

കടംകൊടുക്കാററിതിനാൽസമൃദ്ധം

കിടന്നെരമ്പുകലമ്പലല്ല
പടത്തിരക്കോയിതുശബ്ദമെന്നി-
ങ്ങുത്തടുത്തങ്ങിനെകേട്ടിടുന്നു.

159

നിലിമ്പവരനിസ്തുലദിരദകണ്ഠനിധപാനമോ
ജലംപെടുമൊരുതുകടോൽകടവലാഹനിശ്ശോഷമോ
ബലംപരമേശ്വരനകാരധികമുതലാമോഷമോ?
കലമ്പലതിനെന്തോമോകലശലൊട്ടുതല്ലോക്കിലോ
പാത്തിട്ടിതൊന്നമണയാവെടിയുംപെടുപ്പിൽ
പാത്തടുത്തെടുമൊരുകാട്ടുമിയന്നിടുന്നു
പാത്തിട്ടിതൊന്നമിഹകാണതിനില്ലതെല്ല
പാത്തിട്ടിതിന്റെപരമാത്മറിഞ്ഞുപോണം

160

(നല്ലവണ്ണം നോക്കിട്ട്)

ഹോ!ഹോ!എന്തെന്നുതൂത്താണിതുചെകിടയും

വണ്ണമീവണ്ണമേററം

ഹാഹാരാവംശുകിപ്പനരിഹപൊടിയു-

ളിച്ചുമേളിച്ചുകൊണ്ട്?

ഹോ!ഹോ!തിക്കിത്തിരക്കിത്തൂത്തുതെവളരെ-

പ്പൂക്കൊടാറക്കൂട്ടമയ്യോ!

ഇയ്യയെന്നാത്തടക്കുന്നിതുകടൽപിടയും

മട്ടിലിന്നൊട്ടുതല്ലേ!

162

തോക്കുങ്ങൊത്തുപിടിച്ചുതോലിപിണയാ-

തമ്പമ്പടാനോക്കിയാൽ

നോക്കുത്തുനൊരുദിക്കിലോളമവസാ-

നിയ്ക്കാതണിക്കാരോ!

ഡീകൃത്യന്തമിയന്നുകൊണ്ടണിനിര -
നിപ്പോരവരുന്നണ്ടുച -
ന്തികുത്തുവിധമിന്നതിൻനടുവിലെ -
ന്താണൊന്നുകാണുന്നതും?

163

ചന്തഃ ചന്താദ ചന്ദ്രനങ്ങിനെസരൽ
കാലത്തുതാരങ്ങളിൽ
ചിത്തംകാന്തികലൻദിച്ചുവിലസും
വണ്ണവിളങ്ങിപ്പരം
ഭന്തംചെച്ചൊരുദിവ്യമായകനക -
പ്പല്ലകുതാണേകൻ -
ണ്ടന്തമോദമിയന്നകത്തതപര -

ശ്രീകാമനോകാമനോ.

164

വാണീനിൽ തചാചസ്സതിരതിപതിസ -
കാശനെൻകാമശാസ്യ -
ശ്രോണീസാരാത്മഃ പദ്യൻതുഹിനഗിരിസുതാ -
ചാദിവാഥോജഭക്തൻ
ക്ഷോണീഭാഗപ്രസിദ്ധൻമഹിതമുണമഹാ -
രംഗമാംഭുഗഭൂ -

ക്ഷോണീപാലേന്ദ്രനോയിന്നിതുശരിയവനാ
ണില്ലൊരാക്കില്ലൊരല്ലം

165

തന്വോരൂതരമൊത്തകൊമ്പുകഴൽവാ -
കാവല്ലകാളങ്ങളൊ -
ത്തന്വോ!രമ്യമതാംവെരമ്പരയടി -
പ്പിച്ചിന്നവിച്ചെന്നിയേ

വന്ധോരോന്നവളൻവൈരിവരരോ -

ടെത്തിത്തകന്തേറവു -

വന്ധോരിന്നവരുന്നിതോവടിവിനോ -

ടിത്തച്ചിലിത്തമ്പുരാൻ?

166

തുണ്ണാതുണ്ണാതുരപ്പിക്കു തിരകളണിയാ -

യ്യാഞ്ഞുകേറുന്നധാത്രി -

ഖണ്ഡംഖണ്ഡിച്ചുപൊങ്ങിടിനപൊടികളുടൻ

വിങ്ങിമങ്ങുന്നമിത്രൻ

കണ്ണാകണ്ണുന്നിതെല്ലാംയടിതിപൊടിപെടും

മാറുപെട്ടെന്നുപൊട്ടി -

ത്തിണ്ണാത്തിണ്ണാമുഴങ്ങുന്നിതുവെടികൾഗഭീര -

രങ്ങൾഭീരങ്കിയേറാം.

167

ശൃംഗംശൃംഗാരവീന്നാമുദമുരളിമുദം -

ഗങ്ങൾനന്മംഗളീശ്രീ

തിങ്ങാതിത്തിപ്രയോഗംതിമിലതകിൽതര -

പ്പെട്ടതപ്പിൻതകപ്പം

ഭംഗ്യാനല്ലാണ്ടിവാദ്യപ്പടകളൊടിയചേ -

ന്നോരനാഗസപരേഴലം

മംഗല്യസ്രീജനത്തിൻകരവകളിവരേലോ -

ഷിച്ചുപോഷിച്ചിടുന്നു.

168

തങ്കത്താരണിതോരണസ്ഥലവിതാ -

നപ്രേരഡിസൽകൈതുകം

തങ്കംവങ്കലവാഴയെന്നിവകളാ -

യെത്തുന്നപുത്ഥപീഠനെ

തങ്കപ്പൊന്നണിമേടതൻവളഭിയിൽ
തിക്കിത്തിരക്കിക്കട-

ക്കൺകോണങ്ങുകൊടുത്തുകണ്ണമിഴിമാർ
നോക്കുൻചിന്നെന്നുമോ!

169

തങ്കക്കോപ്പകളുണ്ണാദികളുണി-
ഞ്ഞത്തുറകണക്കുമട-

ഹങ്കാരംകലരുന്നവൻകരികളും
വമ്പേറുമമ്പാരിയും

വെൺകററക്കടവേത്രധാരികൾമഹാ
വെള്ളിത്തടിക്കാരും

സംഘക്കാരമിതാവരുന്നകുതുകും

കോലുനുകോലാഹലം

170

പെട്ടന്നിപ്പാരത്തെട്ടും പട്ടഭടപടഹ-

പ്രാഭവപ്രേരഡിമാനും

മുട്ടുതങ്കങ്ങൾതങ്കംകൊടിയകൊടികൊടി

ജ്വരകുറല്ലനേകം

ചട്ടറീടുന്നവെൺചാമരചിതമൊട്ടനൽ

ചേലഴന്നാലവട്ടം

വട്ടംകൊള്ളാമിതെല്ലാംവരവിതുവളരെ-

ശേഷാഷമാശേഷമത്രേ.

171

തരിമണലതുപാരംതെള്ളിമേല്പട്ടെറിഞ്ഞാ-

ലൊരുതരിമണൽപോലുംതാഴെവീഴാത്തവണ്ണം

തെരുവിതിലിടതിങ്ങിത്തള്ളിയൊത്തിന്നുമന്ത്രി-

പ്പരിഷകൾമലവെള്ളക്കുത്തുപോലെത്തിടുന്നു. 172

ചെല്ലുക്കാരും ചെറുഞ്ചോട്ടകളരിയൊരരി -

കാരമാകൂ രരാകം

വില്ലുക്കാരും മിട്ടക്കുണ്ടയൊരുമലയാം

ഗാട്ടുകാർ ഗാട്ടുകാരും

തെല്ലുക്കേറുന്നതേരാളികളൊട്ടമിടചേ -

ന്നിങ്ങടക്കുന്നുദന്ത -

പല്ലുക്കേറിപ്പരസ്ത്രീതതിമതിലതികാ -

ഭംഗമാം ഭംഗഭ്രൂൻ

വിരവോടവനെക്കണ്ടുവിരുതൻ വിധുനന്ദനൻ

പെരികെക്കെഴുതുകത്തോടൊട്ടരികേചെന്നുകൂടിനാൻ

പാരംപ്രീതികലൻ പാത്ഥിപവരൻ

കല്പിച്ചയച്ചിട്ടതി

നേരംസേവകനാകമെന്നരികിലേ -

യ്ക്കോടിക്കിതച്ചുങ്ങിനെ

കൂറുജ്ജോരകുമാരശേഖരനരി -

കാരൻ വരുന്നുണ്ടിതാ

കായ്ക്കുട്ടുഗുലടമായികാരണമിതി -

ന്നെന്നേതോ? പരംതോറുത്താൻ

പൂവമ്പനൊക്കും പുതുമോടിയുജ്ജോ -

രീവമ്പനാകുന്നൊരുതമ്പുരാന്റെ

സേവയ്ക്കു നിസ്കാത്തിരുമുന്ദിലേയ്ക്കു

പോവാതെ പോവാൻ മതില്ലയെങ്കിലും

176

കേട്ടപെണ്ണങ്ങളെല്ലാം കെട്ടുവാനോതുവാനതോ

പട്ടരെപ്പരിചിൽ ചെല്ലി വിട്ടതീവിഷ്ടവേഗപരൻ?

തിവതിരസികശ്രീഭൂവനാനന്ദവല്ലി -
പുതുരതിതരമാക്കാനോതിയിട്ടുണ്ടാരുനാൾ
അതിചപലതവേറിട്ടൊന്നുമീഭംഗഭൂ -
ക്ഷിതിവതിയരുൾചെയ്തില്ലിന്നിതാവാമിതാവാം
അസ്തുവല്ലതുകൂട്ടേ ശുഭനാമിവനോടുത്താൻ
തപമൊന്നുമറിഞ്ഞില്ലെന്നത്രനാട്ടുനടിച്ചിടം 179

വിധമുള്ള

അരിമവെട്ടമരിക്കാരകുമേധാവിയാംതാ -
നരികിലതിജവത്താൽവന്നിട്ടെന്നെന്തുകൊണ്ടോ?
പരികവരികനേരംവൈകിവന്നോരുസാരം
പറകപറകഭൂവൻചൊല്ലിവിട്ടോപകിട്ടോ! 180

“എന്താണതെന്നതൊരുവസ്തുമനസ്സിലായീ -
ലൈന്താർശരോപമനതാഴ്ന്നിലസുംഭവാനെ
എന്തെങ്കിലുംതടയിതികൊണ്ടുവരാനതെന്നെ -
പുത്തംകലൻരുളിവിട്ടിതുവിഷുവേന്ദ്രൻ” 181

ഈവിധംപറയുന്നോനീ

ഇവനെക്കൊണ്ടുചെന്നീടാനവിടുണരുൾചെയ്തിതോ?
ശിവ!രാമ!നമുക്കെന്നാലവിടെപ്പോകുപോകെടോ
പിരവോടവനോടൊത്തുവിരുതൻചിധുനന്ദനൻ
പവർ!കെക്കുതുക്കാൽഭൂവനരികിൽചെന്നുകൂടിനാൻ

ഹരിയോഹരിയെന്നൊരുതൂതംഹേ
ഹരിണാക്കാനനിമത്സവേഭവോൻറ
40

വരവിന്നെവിടുന്നതിത്രനാളും
കരറാനന്ദിച്ചെവിടത്തിലായിരുന്നു”

184

ഈവിധംപറയുന്നോനി...വിധമുള്ള
ഇവിടെക്കൊട്ടുകൊണ്ടിപ്പോളിവിടുന്നരൂപംചെയ്തത്
ലവലേശവുമിന്നെന്റെചെയിയിൽച്ചേർന്നിട്ടില്ലേമോ.
“ചൊല്ലാൻമൃതശരവിഗ്രഹനമ്മൾതമ്മിൽ
ചൊല്ലുന്നതങ്ങുതിരിചാൻതെരുവിന്നിതിങ്കൽ
പല്ലക്കുകൊട്ടവെടിയെന്നവതാൻപറഞ്ഞു
തെല്ലൊക്കെനിന്തു കവെരുത്തകലമ്പലിപ്പോൾ”

ഈവിധംപറയുന്നോനി...തന്നപിമാക്കൊരു.

വഴിപോകുന്നതായത്താൻപറഞ്ഞാൽ
വഴിപോലിപ്പുടമാദിവാദ്യലോഷം
കഴുവേറികൾനിന്തുമോനൂപൻതാ-
നഴകോടെന്നൊട്ടചൊന്നതെന്തുകൊണ്ടോ?
കല്പനാബലമതോക്കിലംഗഭൂ-
കല്പനായനൂപനല്ലമല്ലേമോ!
കെല്പിനാരിവനൊടൊട്ടടുക്കുവാ-
നിപ്പൊൾനാടിനൊരുനാഥനല്ലയോ?
കല്പനാബലമതൊന്നുകൊണ്ടുച-
രരല്ലനാകുമൊരുത്താൻരജ്ജിലും
അപ്പൊഴിക്കലശലുള്ളതൊക്കെയൊ-
ന്നിപ്പൊഴിന്നിവർകുറച്ചിട്ടുണ്ടാം.

189

ഇളച്ചിടാതിന്നബലാമനസ്സിൽ
കുളിച്ചിരിയ്ക്കുംവിധുനന്ദനൻത്താൻ

ഇളിച്ചുനില്ക്കാതിരുന്നിതും വാനായ്
വിളിച്ചുചൊല്ലുന്നവികല്പമെന്നേ. 190

വിധമുള്ള * * * * (തിരഞ്ഞു നിന്നിട്ട്)

അതിയുതികലശലിതെല്ലാം
മതിമതിമതിയാക്കിമാറുവിൻനിങ്ങൾ
ക്ഷിതിപതികല്പനയാണെ—
ന്നിതിമതികരുതിക്കളിപ്പിന്നെപ്പേരും. 191

കനത്തൊരിക്കലുകലമ്പലല്ലാ—
മിനിത്തുടങ്ങാനരുളുംവരെയും
മെനക്കെടുത്തീട്ടിഹനിങ്ങളൊന്ന—
മനക്കിടാതല്പമടങ്ങിനില്പിൻ. 192

തനപിമാക്കൊരു * * * *

ചെങ്കിട്ടിൽത്തറയ്ക്കുന്നകൊട്ടിന്നിതാമൽ
വകിട്ടിൽഭയപ്പെടുനിന്തീഭടന്മാർ
തകപ്പെട്ടമില്ലാതെമാറുന്നതല്ലീ
വകുപ്പിട്ടുകൂടാതെകൂടില്ലുകായ്തും. 193

വാണ്ടിക്കാരതാകുന്നീപ്പോണ്ടന്മാർഗുപവാഹനം
ചേണ്ടുംവണ്ണമിതാമോദംപൂണ്ടിറക്കുന്നുഭൂതലേ. 194

(വിനയത്തോടുകൂടി രാജാവിനോട്)

ത്രാണിപ്പെട്ടധരാധിനാഥ!തിരുമു—
ന്മാകെയ്ക്കുവന്നീടുവാ—

നാണിപ്പട്ടിണിയായ്ഞാനിഹയുതി—
പ്പെട്ടിപ്പറപ്പെട്ടതും

കാണപ്പെട്ടൊരുകാമദേവ! കളിയ് -

ല്ലിന്നേരമീവിധിയിൽ

കാണപ്പെട്ടതുമെന്റെഭാഗ്യമിതുഞാ -

നോക്കാത്തതാണൊട്ടുമേ.

195

ഇപ്പോളിക്കണ്ടകോലാഹലമുടനിച്ചകി -

ശ്രീമഹാരാജ! പാരം

കെല്ലോടു കൈണ്ടമോദാലവിടമതിലെഴു -

ന്നെള്ളിടന്നെന്നതൊന്നും

ഉൾപ്പവിൽ കണ്ടതില്ലിന്നതൾകതൊരുവിവാ -

ഹത്തിനോചിത്രമത്താൽ

നല്ലോരിൽ കണ്ടകന്മാരുടെഗജമരിവാൻ

തന്നയോചിന്നെയൊന്നോ?

196

ആചിശ്ശപ്പെട്ടുഞാനിന്നഴകിലൊരുവിവാ -

ഹത്തിനുംമത്തരായി -

ദീവിശപത്തിങ്കലിറ്റോളൊരുപടയതിനും

പിന്നെയൊന്നിന്നുമല്ല

പൂവിൽപൂർവ്വംപിറന്നോരവളുടെചതിയാം

പത്മനാഭൻവിളങ്ങും

കോവിൽപോയ്ക്കുല്ലുപാനാണിതുപൊഴുതുപുറ -

പ്പെട്ടതെൻപിട്ടൽല്ലേ

197

രാവിലെങ്ങാനതിയായോ -

രാവിലമെന്യേ! കുളിച്ചുകുറിയിട്ട്

കോവിലുടൻപോയ്ക്കരുമെൻ

കോവിലകത്തേയ്ക്കുനിത്യമിതുസത്യം.

അഷ്ടിയുദ്ധമുഖിലഹമന്നപഹമങ്ങുചെന്നു
ചട്ടാരഭക്തിയൊടുചക്രിയെനല്ലവണ്ണം
തുഷ്ട പ്രാതൊഴംപതിവതാണിതുതൽപ്രസാദാൽ
മുട്ടാരതില്ലിഹതനിയ്ക്കുതുരൂപമില്ലേ? 199

ഈവിധം പറയുന്നോ നി * * താപിമക്കൊരു * * *

കായ്തന്നെയതാണുഭൂപതികുടി-
ച്ചിട്ടന്നതോത്തില്ലതി-
ന്നരംവിനെയതെന്തിനെനെചിരവോ
ടിപ്പോൾവിളിപ്പിച്ചതും
സാരംവല്ലതുമുള്ളിലൊന്നുകരുതീ-
ട്ടുണ്ടാകുമല്ലാതിവൻ
കായ്തന്നെയതാണുഭൂപതികുടി
പ്പിപ്പാൻവിളിപ്പിയ്ക്കുമോ? 200
ശ്രീമാനാമിവനന്യകായ്മിവനെ-
ക്കൊണ്ടെന്നുമുഖിൽപരം
ധീമാനാകിയൊന്നിനച്ചവഴിയാ-
മെന്നാണതെന്നാകിലോ
കാമാധീനനതായ്ചമഞ്ഞുകുറിന-
ച്ചിഹ്നങ്ങളീഭൂപതിൽ
കാണാനുണ്ടുചൊല്ലിടുന്നിതുമുഖം
തന്നേമുറയ്ക്കുങ്ങിനെ. 201

ഇക്കഴാനാഥനിലിഷ്ട ചാവവിശിഖാ-
തകുങ്ങുതകുങ്ങുമൊ-
41

ലക്ഷ്യാവസ്ഥകൾ കണ്ടിട്ടുനിൽക്കണം .

കുല്ലാതെ വല്ലാതാമോ!

പക്ഷേധീരനതാകുകൊണ്ടുപോം .

ഞെങ്ങുന്നതിനടിയിൽ .

പ്രിക്ഷേപമോ ദയനാട്യമൊക്കെ വെറുതേ

സാധുക്കൾ ബോധിയിൽ വാൻ

203

വിധമുള്ള * * * *

ഇവിടുത്തെ നെവെ പരുത്താ .

നവകാശം വന്നതെന്തരുളേണം

ഇവനിഹ പലപടിയല്ലേ

ജവമൊടുവിടണം വിശേഷമരുളേണം .

203

തനപിമാക്കൊരു * * * *

വിടൻമോദാലിവിടുനിവൻ ക്ഷണം

വിടുന്നമട്ടല്ലിഹ കണ്ടിട്ടുനതും

വിടേണ്ടനാമെന്നെ വിളിച്ചു സത്തിനി .

കടന്നുചോദിയിക്കിലെന്തലൗകികം?

204

വന്നതുവന്നു പരുത്താ .

തൊന്നതു ചോദിയിക്കുന്നൊരു ചുറ്റുവൻ

ഇന്നൊരു മന്ത്രി നതല്ലേ

കൊന്നിടുമോ പച്ചതെന്നതിന്നിടുമോ?

205

ഭാരമേറിയതില്ലോ ജാക്കായ് മേറാമെന്നിതോ

ധീരനാകും വേണിത്ര ധാരണാശക്തിയില്ലയോ?

തൊന്നതൊന്നരിയ ബന്ധുവതാണെന്നു

മുറുക്കുന്ന ചുമമുറുച്ചു വിടുവോയോ?

ചൊരിഞ്ഞതിൽവിവരമൊന്നറിയാനതാൻ
മരൊന്നുമല്ലവിടവയ്!വിളിച്ചുതുറന്നാൻ 207

‘പെട്ടെന്നുപെണ്ണനമതാമരുണാംബുജത്തിൽ
പെട്ടെന്നൊളിച്ചൊരളിപോലമരുഭവാനെ
ഭട്ടംനമുക്കുപുനരിങ്ങുപുറത്തുകണ്ടു
കിട്ടുന്നതിന്നുവിഷമംവിഷമാസൂര്യമുത്തേ! 208

മുപ്പിച്ചൊട്ടുമുരയ്ക്കയല്ലൊരുമമാ -
കായ്കുംഭവാനോടുത്താ -
നേല്പിച്ചിട്ടൊരുമാസമായതിനുവി -
ന്നെന്താണമാന്തംപരം?
ഈപ്പിച്ചൊട്ടുമാനിസ്സുവേ!ബതകണ് -
ക്കാകില്ലതേച്ചൊരവു -
കൂപ്പിച്ചിട്ടുവിടുന്നുകുന്ദവിശിഖൻ
കൂരമ്പുകൂറെന്നിയേ. 209

ഇന്നാകൂരച്ചൊരവളെത്തരമാക്കുവാൻതാ -
നിന്നാശുപോയ്ക്കരണമോരണമോമ്മയില്ലേ?
അന്യായമിന്നൊരുവളിൽഭ്രമമുള്ളനിസ്സി -
ന്നന്യാംഗനാവരണമോരണമോവിശേഷം?
ഈവിധം പറയുന്നോനീ * * * വിധമുള്ള * * *

എന്നോടിതേല്പിച്ചൊരുനാൾമുതൽ -
ങ്ങിന്നോളമിപ്പേർപെട്ടമിപ്രദേശേ
വന്നില്ലതല്ലാതിരുമുന്ദിലേയ്ക്കും
വന്നില്ലത്തൊന്നെൻവസുധാവലാരേ! 211

ബലപാട്ടുപെരുകയുഞ്ചതവിഭോ!
 കാലംകുറച്ചുകയം
 ബുദ്ധിസ്തുളുപുതക്കുറുസകലവം
 കൂടിട്ടുകുറുളുഞാൻ
 മലാശ്രീശ! മറന്നു കായ്മചളി—
 നേതാണതതേണമീ—
 സ്തിലാപതക്കുറവെന്നുറച്ചതിരുവു—
 ഉളക്കേടതോക്കേണ്ടമോ!

212

‘ചിത്രമിസ്ഥലമതങ്ങുവിട്ടതാ—
 നത്രനാളുമെവിടത്തിലിങ്ങിനെ
 ചിത്തമാദമൊടിരുന്നുസൗഖ്യമി
 നത്രമരൊരിടവുങ്കിടയ്ക്കുമോ?

213

ഈചിധം പറയുന്നോ നി * * * വിധമുള്ള * * *

വിഷാദമില്ലാതെമിത്രനാളും
 വിഷാദനാകംവിഷമാക്കുന്നീശൻ
 വൃഷാധിരാജലപജനാണ്ടഴുന്ന
 വൃഷാചലംതന്നിലതായിരുന്നു.

214

‘ആട്ടേതുശ്ശിവമന്ദിരത്തിലെഴുമാ—
 സ്ത്രീകൾക്കുനൽസൗഖ്യമോ?
 വാട്ടംവിട്ടവർലൗകികങ്ങൾപൊടിവാ—
 റിച്ചോവോനോടമോ!
 കോട്ടയ്ക്കുള്ളുകുലക്കിയോകശലനാ—
 മങ്ങുന്നിതെന്നൊക്കയും

പോട്ടോസ് പ്രതികളെന്തെന്തെന്തെ

തന്നസുഖംതന്നെയോ?

215

തന്നതന്നിമാരെത്തങ്ങളിൽസന്ധിചെല്ലി

തന്നമൊട്ടമിടചെല്ലാൻകേമനാംകാമമുത്തേ!

തന്നമിഴിയതാകുന്നല്ലൊരാനന്ദവല്ലി-

തന്നിമാനിയെയല്ലൊമുന്നമാച്ചൊന്നതുംഞാൻ.

തന്നവല്ലിയചർമമൊരിയ്ക്കലുംചെ-

തന്നമില്ലമനതാരിലതാരുതീർപ്പ്?

തന്നൊന്നമില്ലതിന്നൊരാളുവസാനമെന്നാൽ

തന്നിന്നമല്ലശരമുഷ്ടതിൽമുക്തകുത്തം

217

സമ്മിപ്പാൻവെച്ചില്ലൊരസരസിജശരത്തീയതിലുടൻ

ഭമ്മിപ്പാരായയോ!സുദതിയവളെസ്സുദര!സഖേ!

വമ്മിപ്പാനെൻവക്ഷസ്ഥലമിതുശരിടുന്നിതിഹനി-

വ്മ്മിപ്പാനില്ലെന്നോപറകൊരുതരംവിട്ടതതരം

നല്ലയോജിപ്പതാനവല്ലിയോടവരുത്തുവാൻ

ഇല്ലയോവൈഭവംകല്പനല്ലയോചൊല്ലെഴുംഭവാൻ!

കൃദ്ധിപ്പിടുന്നമദനൻമനതാരിൽമോഹം

വല്പിച്ചിടുന്നിതവരതൻറവരാംഗസംഗം

സിദ്ധിയ്ക്കയില്ലപുനരെങ്കിൽമനസ്സുപുട്ട

സിദ്ധിയ്ക്കകാരണമതാകമതാകലംമേ.

220

ബുദ്ധിമുട്ടുന്നിനമുറക്കമതിന്നമന്ത്ര-

പ്രഭുക്കുമനതവരംപടിവന്നുകൂടി

സ്വല്പപക്ഷജശരൻപകയോടചിത്ത

മല്പിയ്ക്കമാറിപ്പുറിടുന്നവിടേന്ദ്രമെഴലേ!

221

ഇപ്രാകൃതങ്ങളിവിടത്തിലൊരാളൊടുത്തൊൻ
വിപ്രാഗ്രഗണ്യ! വിടനാഥ! നടിച്ചിടാതെ
ഇപ്രാവേത്തൊടുമുഴന്നുകഴിച്ചിടുന്നു
മൽപ്രാണനോബത! കരിഞ്ഞുപൊരിഞ്ഞിടുന്നു.

എന്നതുകാരണമവളോ—

ടിന്നിതുഭംഗ്യാപറഞ്ഞുപരമസഭേ!

എന്നനക്ഷുലയതാക്കി—

പ്പോന്നാൽകൊള്ളാമിതേരാമുപകാരം

ഈവിധംപറയുന്നോനീ * * * വിധമുള്ള * * *

മനസ്സഴിഞ്ഞിന്നരുൾചെയ്തുകൊണ്ടു

മനസ്സിലായ്മനവ! കായ്മമെല്ലാം

ഇനിശ്രമിയ്ക്കാമുടനേകഴിയ്ക്കാ—

മെന്നിയ്ക്ക മാന്തംവരുമോനിതാന്തം?

224

കുരില്ലയോകുറിയതല്ലിതുതന്മുരാന്റെ

ചോരല്ലയോപരമതൊക്കെമാറനിടാമോ?

നൂരില്ലയോവഴികളിന്നിതുനേരയാകും—

മാരല്ലയോപുനരെന്നിയ്ക്കിതുപുല്ലുപുല്ലു.

225

ദോഷംവരാതഴകിലങ്ങതിൽനൂരാട്ടി

ചൈഷമ്യമുള്ളചിലദുഗ്ദ്ധകായ്മമെല്ലാം

തോഷംകലർന്നിഹനടത്തിയവിരനാണു—

നേഷംഭവാനഥപെരുത്തുവരുത്തുവൻത്തൊൻ. 226

അവളുടെവരനാകുകിംശുകാഖ്യഭിജൻതാ—

നവളുടെസവിധത്തിൽതന്നെയങ്ങിത്രനാളും

സുവരതിലക! മോരിന്നിട്ടകംഭംകുളംകൈ
ശ്ലീവ! ശിപ! പിരിയാതേകണ്ടതുണ്ടായിരുന്നു. 227

ഇന്നലെപ്പോയ വൻതാനെന്നിന്നുതാനിവിടെപ്രഭോ!
വന്നുനരത്തുടൻകേട്ടു വന്നറിഞ്ഞിങ്ങുവന്നിടാം. 228

കണ്ടിവാർകഴലിതൻറസമ്മതം
കണ്ടുവാങ്ങുവനതെത്തുടുഗ്ലഭം
ഇണ്ടൽചാഞ്ഞോലകുവിഞ്ഞകയ്യരോ!
രണ്ടുവാക്കു ചിലവേറെവേണ്ടമേ. 229

ഇതിപ്പൊളങ്ങുന്നടത്തിയെന്നാ
ലിതിൽപരംമറുപകാരമൊന്നും
മതിപ്രഭോദത്തൊടുചെല്ലുവാനി
ല്ലതിപ്രയാസംപുനരീതിചാസം. 230

മുഴുത്തുമാദത്തൊടൊരുത്തനോടും
കഴുത്തൊത്താലുമുച്ചിടാതുടൻ
ഏഴുത്തിതങ്ങോട്ടുകൊടുത്തതിൻക
യ്യെഴുത്തിൽവാങ്ങിയ്ക്കണമൊത്തൊരുത്തരും. 231

ഇവിധംപറയുന്നോനീ * * * തന്നപിമാകൊരു *

കടലാസകലംവളഞ്ഞധാത്രി
നടുലാളിപ്പെഴുമീമഹീമഹേന്ദ്രൻ
ചടുലാക്ഷിയിലാശയോടുമഞ്ഞ
കടലാസ്സൊന്നിതമൽകരേതരുന്നു. 232

ഇക്കോട്ടമറെറഴുമെഴുത്തതടക്കിമഞ്ഞ
ലക്കോട്ടമുദയതുവെച്ചുമുറയ്ക്കുവൻ.

ഇക്കൂട്ടുകെട്ടിനിതുഞാനിഹകണ്ടിടംമു-

മ്പിക്കൂട്ടിലിട്ടപശവെച്ചതുപന്തിയായോ? 288

ഒരതെന്തെങ്കിലുമാകട്ടെ ചിതമായിലിതെങ്കിലും
ഇതിന്നുമേൽവിലാസംചെയ്തുടൻനോക്കിടുന്നുഞാൻ.

‘ആനന്ദവല്ലിയ്ക്കുകൊടുപ്പതിന്നാ-

യാനന്ദമോടാളിസുഗന്ധിനിയ്ക്കു’

മാനിച്ചുവന്നീടുമെഴുത്തിതോരം

മാനിച്ചിടേണംവളരൈസപകായ്കും? 285

ശ്രീവിലാസമൊടിക്കുത്തിന്മേൽവിലാസമെഴുത്തുവൻ
മേവിലാസിനിയാൾക്കിട്ട മേൽവിലാസംമനോഹരം.

വിധമുള്ള...

രണ്ടുചിതിനതടിയ്ക്കാതിട്ടൊരിശ്രീവിലാസം

രണ്ടുവിവിചസ്യമിന്നീമെച്ചമാംമേൽവിലാസം

വടിവിന്നൊടവശകണ്ടാൽതന്നെ ചിത്താബ്ജരസം

വടിയുമഥഭവാനിൽതന്നെയൊത്തൻവിലാസം. 287

ഉള്ളിലാഗ്രഹമതുണ്ടെന്ന സ്തിതി-

ന്നുള്ളിലുള്ളവിധമൊന്നുകാണുവാൻ

ഉള്ളതാണതുനിവൃത്തിയില്ലിതി-

ന്നുള്ളമുദ്രകൾപൊളിയ്ക്കു ഭംഗിയോ? 288

അതുകൊണ്ടിതിലെത്തതപം മതികൊണ്ടുമുദാഭവാൻ

ഇതുകണ്ടവിധംചൊല്ലിനതുകൊണ്ടുതുടുഗ്ഗാഭം? 289

ആഭാസമുഹനിധിയാമവശമുലമായി-

ദാഭാസപദ്യമതുരൂന്നിഹമുകൃകുന്തി

ശ്രീഭാസമാന!ബത!തീർത്തിത്തുണാനതാണ
 ഹോസുരാഗ!മമകുത്തിനകത്തതോതാം. 240

ഭൂലാഃസ്തേരത്ഥിതായാസുരഭിസുരതര...

ശ്രീശശാങ്കൈരപങ്കൈഃ

പീതപായാംഗുഡമാസീദരിദലിതഗളോ

രാഹുരാഹന്ത!പൂർവ്വം

യസ്യവാസസ്സരേന്ദ്രാത്തമമണിസദനേ

കോപിമന്ത്യാസ്കപിദാനീം

ഗുഡഃപാതുസുധാന്താംമുഹൂരപിയതതേ

ഹന്തജാത്യസ്സബുദ്ധിഃ.

241

പൊന്നിൻപൂമൊട്ടുപൊങ്ങുപുളിനനളിനമി

നീവരംശംഖചക്രം

മിന്നുന്നതുപിനംമിളദളികൾകരി.

ബലി ചഞ്ചത്തരംഗം

നന്ദിച്ചിത്യാദിചേരംസരസസുരസരി.

ത്തിങ്കലാക്കാനതായോ.

നന്നത്തെപ്പോലെമളിച്ചതിനൊക്കകരിന.

ത്തിന്നകത്തുനകാമം.

242

മറുവടിവേഗംവിടണം

മറിവരുതേമഞ്ജുപദ്യമാകേണം

മറിചിതിനേററംവേണം

മറിമുഗനയനേ!മനസ്സുവെക്കേണം.

243

കഴിഞ്ഞപദ്യങ്ങൾകണക്കിലായോ

വഴിഞ്ഞുപോയോവഷളത്വമായോ?

ഏഴുത്തിലേതെങ്കിലുമിന്നുചേർത്തൻ
മഴത്തകമ്പകൃതിയാണിതെല്ലാം.

244

വമ്പിച്ചീടിനവാസനകുടമയ -

ല്ലിപ്പുല്ലമിപ്പോൾപരം
വമ്പിച്ചൊടുവലിച്ചുകെട്ടിവെച്ചാൽ
കഷ്ടിച്ചുസൃഷ്ടിച്ചതും

അമ്പിൽ ചൂരനതാംഗിയൊമവർത്തിമി.

ത്തത്താൽമദിച്ചംഗജൻ
മുമ്പിൽ ചൂടിയടുത്തയയ്ക്കുമൊരുക്കൂ.
രമ്പിന്റെവമ്പാണെടോ!

245

ഗന്ധാക്ഷതത്തൊടിയുംമഷികൊണ്ടുത്താനും
ഗ്രന്ഥാക്ഷരത്തിലിതിനുള്ളിലണച്ചുപല്ലം
ഗന്ധദിപേന്ദ്രനടയാമവളിന്നതിന്റെ
ഗന്ധംകുറഞ്ഞവകയോവകയുള്ളതാണോ?

246

ഈവിധംപറയുന്നോനീ * * * വിധമുള്ള
ലോകത്തിങ്കലൊരാളുമില്ലകവിത -

യ്ക്കുങ്ങയ്ക്കുനേരെന്നുസ -
ല്ലോകത്തിന്നൊരുസമ്മതംപരമതു -
ണ്ടെന്നല്ലചൊല്ലുന്നതാൻ

ല്ലോകത്തിന്റെമിടുക്കതാണയിഭവാ -
നാകുന്നൊരാകാശമീ -

ല്ലോകത്തിങ്കൽവിടാതെപുണ്ണവടിവാൻ
പൊയല്ലുപൊങ്ങുന്നതും.

247

‘കൃതിയിതിനില്ലൊരുജാത്യം
രതി ചതി മൃതേ! രസജ്ഞ! ശുഭകീർത്തേ!
ഇതിനിതിഭംഗികളിപ്പോൾ
മതിമതിവെറുതേകലമ്പലാക്കരുതേ.

248

ഈ വിധം പറയുന്നോൻ * * * വിധമുള്ള * *
പൊൻപൂർണ്ണാബ്ജപുത്രപ്രകാശമുഖിയാ..
മാനന്ദവല്ലിയിതിൻ
വമ്പെല്ലാമറിയുന്ന. തന്നവിരതി..
ല്ലെന്നാലുമിന്നാശയേ
കമ്പംലേശമതില്ലെന്നിലയാ..
ണോക്കുമൊളൊട്ടംപ്രഭോ!
ഇമ്പില്ലാത്തവളല്ലനിമ്ലകലാ..
വിദ്യയ്ക്കുവെത്തല്ലയോ?

249

‘ശ്ലോകം വെടിഞ്ഞ കുതുകത്തൊട ചരക്കുനല്ലീ..
ശ്ലോകം വെടിഞ്ഞ നസർക്കുറിയോടുകൂടി
വേഗം പകിട്ടി മമകോവിലകത്തു സാര..
നാകുംഭവാൻ വരണമാറുമണിയ്ക്കുകത്ത”

250

ഈ വിധം പറയുന്നോൻ - - - തന്നിമാക്കൊരു -
ശ്രീധാരാധരചക്രകാന്തിയൊടുമി..
ബ്രാഹ്മാണധഭാണധത്തിനി..
ന്നാധാരായിതനായ്മനിവൃജമഹാ
ഘ്നാമര ഞാരിലും
ബാധാരക്കു മന്ത്രപംക്തിയിലുമെൻ
ചിത്തത്തിലും മിന്നിടും

രാധാരമ്യഘനസ്തനൈകസുകൃത
കൂമ്പിനുകൂപ്പുനാണാൻ.

251

വിധമുള്ള * * * * *

തങ്കത്താർമകളായതൻകമലയെ
ത്തന്നകമോറിസ്സുചം
തങ്കയ്ത്താരിടചേർത്തതങ്കമലയെ
കോലുന്നകൊങ്കത്തടം
തങ്കംമോദമണച്ചുഴുന്നഹരിയെ
ത്തങ്കൽഭവൺസന്തതം
സങ്കല്പിയ്ക്കുകസങ്കടംകെടുമുടൻ
കാമങ്ങളുംകൈവരും.

252

‘കൊണ്ടൽനേർചണ്ണനെച്ചിത്തം
കൊണ്ടുകണ്ണതയെന്നിയേ
കൊണ്ടാടിവിരവിൽകൂപ്പു-
ന്നുണ്ടുഞാനിപ്പൊഴെപ്പൊഴും’

253

ഈവിധംപറയുന്നോനീ * * * * * വിധമുള്ള * * * *

എന്നാൽസാധിയ്ക്കയുംചെയ്യമിന്നാശപ്പെട്ടതൊക്കെയും
നന്ത്യാനമിച്ചിടുന്നോക്കു മന്ദാരമരമല്ലയോ?

254

‘പോട്ടുചുവൻരവിഭൂസുരവയ്!ചിന്നെ
യാട്ടേസമസ്തവുമിനിപ്പടമാദിഘോഷം
കൂട്ടംപെടിഞ്ഞുകരയാതെതുടങ്ങുവാനാ-
കൂട്ടംകലൻ പരൊടോതുകവിതകമ്പം’

255

വിധംപറയുന്നോനീ * * * * * വിധമുള്ള * * * *

ചൈതന്യനേരമതുകൊണ്ടാമിപ്പൊഴെന്നാൽ
 പോകുന്നു ഭൽസൂരണയൊന്നിഹവേണമെന്നും
 രാകേന്ദ്രം ചുമവ! മേലിലോരുകണക്കി-
 ലാകുന്നരേന്ദ്ര! യിനിയാമുമണിക്കുകാണാം. 256

(തിരിഞ്ഞുനിന്നു സേനാമുഖം നോക്കിട്ട്)
 കൊട്ടിക്കൊലപിൻ! കലുങ്ങാപടിവെടികൾഗഭീ-
 രങ്ങൾഭീരകിയെല്ലാം
 പൊട്ടിപ്പിൻ! പോന്ദർ ചന്നീപ്പുതുമയടയവ-
 ല്ലക്കെടുപ്പിൻ! നടപ്പിൻ!
 വട്ടക്കാർ പതിരണ്ടായ് നിരയൊടഥനിര-
 പ്പിൻ! ചരിപ്പിൻ! തുറപ്പി-
 പ്പട്ടാളക്കാർ പകുത്തുന ചിതണിനിര-
 നുഗ്രമായഗ്രമാളേ. 257

പൊട്ടിപ്പൊങ്ങിത്തുടങ്ങി പൊടിഭടവടവ-
 .മ്പിപ്പുരമ്പിത്തുടങ്ങി
 പൊട്ടിച്ചിരിത്തുടങ്ങി പൊട്ടുചൊടെവെടിവ-
 ട്ടാളമാട്ടാളതിങ്ങി
 കൊട്ടിൻമോഷത്തുടങ്ങി കുടുകടെയുചകൊ-
 ട്ടോഞ്ഞെട്ടിത്തുടങ്ങി
 ദിഷ്ടുഗ്രാപപുക്കിലങ്ങിന ചതിക്കുടിമിതം
 പോലെപോയിത്തുടങ്ങി. 258

പാകാന്തകപ്രമുഖസേചിതനായസാക്ഷാൽ
 ശ്രീകാന്തനെത്തൊഴുവതിന്നത! ഘോഷമോടെ
 44

ലോകം നടുക്കിയണിയിട്ടുകോടുവേഗം
പോകുന്നഭൂപതിയിതാവുകവണ്ടിപോലെ.

ഭദ്രശീലനതാംഭംഗഭദ്രഭൂപതിതന്നുടെ
യാത്രോത്സവമതിലോകനേത്രോത്സവകരപരം

കുടിലാക്ഷികരാതന്നസ്പെടുപ്പാൻ
കുടിലാകംവിധുനന്ദനൻവിടേന്ദ്രൻ
കുടലാസ്സുതടക്കിടന്നുവെള്ള -
കുടലാസ്സൊത്തൊരുമുണ്ടിലിണ്ടലെന്ത്യ!

കൊള്ളാമിക്കോപ്പുകൊണ്ടല്ലഴലിയതിനരോ!
രാഗമിങ്ങോട്ടുമാന്താൽ

കൊള്ളാമലപാനമെന്നാൽകരയുമിതിനുവ...
ല്ലെങ്കിലുംശങ്കയില്ല

കൊള്ളിയ്ക്കാംകായ്മെന്നല്ലവളെയുമഴകിൽ
കണ്ടിടാമിപ്പൊഴും

കൊള്ളാം പാവുകൾക്കുംസുഖമതിനവിടെ
യ്ക്കേകനായ്ക്കോകതന്നേ.

262

ലാക്കിലേവമുറച്ചുങ്ങ * * *

ചീറ്റിക്കൊണ്ടാത്തിചീർത്തങ്ങൊരുചുവശുവിൻ
വാലതിൻമുഖഭാഗം

നാറ്റിക്കൊണ്ടാട്ടിണക്കിളമളിയൊടുമതിൻ
മെയിലാക്കയുരണ്ടും

കേറ്റിക്കൊണ്ടാശ്ശുഘ്രഘ്രപനിയോടുകയറി
കുത്തുമാക്കാമദണ്ഡം

മാററിക്കൊണ്ടുകൊടിയൊട്ടൊരുവൃഷഭമേടു

ത്തിന്നടൻവന്നിടുന്നു

263

വട്ടക്കണ്ണുംവഴിയ്ക്കുള്ളകിഴകളിതുക

ത്തീട്ടുചെമ്മണ്ണുചേരും

മൊട്ടക്കൊമ്പുംകുളമ്പുംകുടിലനടെതുളി

മ്പുന്നവമ്പുംകൊടുമ്പും

കുടുംപുവാലുമെന്നീവകകലരുമൊരീ

ക്കുററനെക്കാണുകിലുള്ളം

ഞെട്ടിപ്പോകല്ലതന്നീടിലുമുടനൈദമി

യ്ക്കുംദമിയ്ക്കുംത്തവന്നും.

264

വട്ടച്ചുട്ടുംകുറുംവലിയതലയെടു

പ്ലാനടപ്പുവെടുപ്പും

പൊട്ടിച്ചുള്ളജനക്കല്ലൊടിയൊടുകിടയാം

വകുറുപ്പുംനിരപ്പും

പൊട്ടിച്ചോരുന്നഗവുശിവ!ശിവ!ശിവനേ

വൈക്കളെച്ചെന്നുകത്തി

ക്കട്ടിച്ചോരുംവരുത്തുന്നിവനടെതടിയും

താടയുവേടിയാകും

ധൂന്തോടിലുംഉിയൂളിച്ചുരമിഹചരമാ

ന്നിപ്പുച്ചുച്ചുംതാളച്ചും

നേന്തോടിച്ചെന്നുനേരിട്ടിണയൊടുടനടു

ഞെത്തായുംകത്തിയിട്ടും

കൂത്താടിക്കുസൽവിട്ടുംകൊടിയമദമൊടാ

പ്പെക്കളോടൊത്തുകാമ

കൂത്താടിക്കൊണ്ടുനിലൂന്നിവനിതൊരുടയോ

കൂറാനോകൂറാനത്രേ.

266

വന്മലയൊത്തിടുമിപനൊടു

തമ്മിലിടഞ്ഞാൽ കണക്കിലാക്കിവിടും

ശമ്മലയായിത്തീർന്നിതു

നിമ്മലമാറ്റുകടന്നുപോവതിനും.

267

കൂറാകുത്തിടുമിന്നീ

കൂറാൻ കുത്തിക്കലമ്പലാക്കിടുമോ?

ഏറാകുത്തിനൊരുക്കാ...

നേറാകുത്തിനൊത്തൊത്തൊത്തിടുമോ?

268

ബ്രഹ്മാഞ്ചലങ്ങൾമുഴക്കിമുക്രയുമതി...

ട്ടുകോടടുത്തിടുമീ

ബ്രഹ്മാഞ്ചലംവരുമീപഴിയൊരഭിമാ

നത്താലതിൽതാലമോ!

ബ്രഹ്മണ്യപരമുണ്ടിവന്നൊഴിയണം.

ത്തൊന്നെന്തിനോക്കിപ്പിതിൻ...

ചെമ്മണ്ണാടിനകൊമ്പുകൾക്കൊരിരയോ

മിന്നേരമിന്നേപ്പൊൻ.

269

ഗുരുതലമണിയുംമണിയും

കിണികിണിരവയുംമിനുത്തതടിയുംതടിയും

ക്കണമൊരുനടയുംനടയും

പണിപണിപാപാനിതോക്കിൽമിനുസംമിനുസം.

വിക്രമനിവനെക്കെട്ടും

നല്ലയറുംചൊന്തിടുന്നച്ചുഞ്ഞിക്കെട്ടും

വൈക്കുളോടുള്ളൊരു കെട്ടം
മുക്തയുചിതം മുഴങ്ങുമിട്ടിനെട്ടം.

271

ഈക്കാട്ടെന്നാരിവൻറ മുഷ്ടകളുവാ
നാരിപ്പൊരും മൂരപ്പിതാ
ക്കാക്കാട്ടാഞ്ഞുക വിഞ്ഞ താണിതു ചക -

ചോട്ടുന്നിതുടെന്നിയേ
ഈക്കാട്ടോകൊടുതായ കൊമ്പുകുളിവൻ
വെക്കുമയക്കംകട -

നാൽക്കിട്ടോകരുതിപ്രയോഗമതിവൻ
കുട്ടിപ്പുകുട്ടംഭൃം.

272

സ്നാനം ചെയ്തു വരുന്നവങ്കുതിരയും
സന്നിദയോടകുര -

ജ്ഞാനം ചെന്നൊരു ശുഭനം ചട്ടമി -
മ്പാടുള്ള നല്ലാനയും

ഗാനം ചെന്നൊരു പട്ടരം പരമട്ട -
ത്താലുണ്ടനത്ത് സുരാ -

പാനം ചെയ്തു വരും സുരാത്തികരളിൽ
കാളുന്നൊരാക്കുളയും.

273

അനന്തമിവരോടൊത്താൽ കനത്തിൽ വരുമെന്നഹോ
മനുസ്മൃതിയതുണ്ടിന്നമനസ്സിലതു മോക്ഷം.

274

മടിമതിയിലെനിക്കില്ല പ്രമാണം പിടിച്ചു -
ങ്ങടവിലൊഴികയാണൊന്ന സുപോട്ടേ വളയ്ക്കും

(നല്ലവണ്ണം നോക്കിട്ട്)

പട്ടവൃഷമുടനല്ലുപോയിനിച്ചൊച്ചൊടിന്നീ
നടവഴിയിൽ നടക്കാമാവുദൈവാനുകൂലം!

ലാക്കിലേവം വിചാരിച്ചു * * * * *

ശ്രീകൊണ്ടംസുമനോവിലാസവിഭവം

കൊണ്ടംവയോവിഭമ -

ശ്രീകൊണ്ടംവിടവാളിസങ്കതിയതുകൊ..

ണ്ടംകേളികൊണ്ടംപരം

ആകാരാദികൾകൊണ്ടമഞ്ചിതലതാ -

ജാലത്തൊടിട്ടികെഴും

രാകാരമൃഗാങ്കബിംബമുഖിമാ -

രോത്തീടിലൊത്തിട്ടമേ.

276

അടവോടൊന്നുമുന്മാക്കമടനംചെയ്തനന്തരം

ഉടനൊന്നുവലംപാത്തു വിടനോക്കുന്നവിശ്രുതൻ. 277

കാണായ്മുന്മാക്കകുണ്ഡസൂത്രമിയലും

കല്യാണിയെപ്പിന്നെനൽ -

ക്ഷോണീപാലനനന്തരംകയറുമായ്

മുഷ്ടാളമുക്കാളയും

ചേണാന്നിങ്ങിതിരായണത്തുടനെയ്ത -

ത്തിട്ടാലതാപ്പന്തിര -

ണ്ടാണിന്നൊക്കെയുമോക്കിലെൻറശങ്കനം

കൊള്ളാംകഴുകിലുമോ!

278

നന്ത്യാനന്മകലാവിലാസരചിപ്പു -

ണ്ടത്യാപ്തരൊത്തൊപ്പാഴും

നന്നായ്നന്മകലാവിലാസിനിയെഴും

പൊന്നേടചമ്മേവരം
ഇന്നേരത്തിതകണ്ടിടുന്നകയറി-
ച്ചെന്നാൽ വരൻ വാമനൻ
വന്നേറെക്കലികൊണ്ടുപോലെകയറി-
ക്കമ്പംകലമ്പിടുമോ?

279

അരിമയെഴുവനുള്ളോരപ്പനങ്കേകിടത്തീ
ട്ടുസമുഖനതെന്നാണിട്ടുപേർതിട്ടമത്രേ
പരമതൊരുയഥാർത്ഥതന്നെയായവൻതാൻ
പരിചിനൊടഭിവാദ്യംചെയ്തുകേൾപ്പുണ്ടുതുംഞാൻ
വാമനൻതാനതെന്നുള്ളതോമനപ്പേരതാണതും
കേമനാണിട്ടതോക്കുന്ധോളീമനുഷ്യന്നിണങ്ങിട്ടും
ഉത്തമനേപ്പോലിരിക്കുന്ന വാമനപ്രീതിയോമമ
കാമനപ്പെൺകൊടിയ്ക്കുള്ളോരാമനഃപ്രീതിയോഗുണം?

മാടമ്പുമുലയുള്ളമാനിനിയതിൽ
സ്നേഹപ്പെടുത്താതെയീ
മാടാംപൊണ്ണനിലെന്തിനാണതുനമു-
ക്കേറെസ്സുഖക്കേടिनോ?
മാടംപറുമിരുട്ടുപോയ്നിശിവിള-
ക്കേറംവിളങ്ങീടുവാൻ
മാടമ്പിത്തടിതന്നിലോതിരിയിലോ
കോലെണ്ണകോലേണ്ടതും.

288

നിത്യംനിസ്തുലമോദമോടവളുമി-
പ്പൊന്നേടപുകേററവു

നിത്യമാരാടുമൊത്തു രാപ്പകൽതക -

ഇതുളളംകുളിർത്തങ്ങിരേ

വർത്തിയ്ക്കുന്നൊരവസ്ഥവാക്കിലവിടെ -

ചെല്ലാമെന്നിട്തുംകരേ

നിത്യൻതന്നെയതാണൊരമവനെ -

ക്കുന്നിട്തുംകരേണമോ?

288

അവനിന്നവിടെച്ചെല്ലമവരെസ്സുവുണ്ടുമോ.

അവിശ്വാസമതിൻവണ്ണമവനെനെയുമാകിടും

കയറിച്ചെല്ലണംചോറുകയറൊന്നിവനില്ലയോ

കയർമവനെനാലും കയല്ക്കുന്നിരസിപ്പിടും.

289

ആരണമാക്കാരേടത്തു ചേരണംചെന്നതെങ്കിലോ

കാരണംചേണ്ടവെക്കത്തു വാരണംവഴിവെടുകൾ.

വിടൻമാദത്തൊടിവണ്ണമോത്തു

വിടൻനടന്നാചേരപ്പടിയിൽ

മടുത്തിടാതെത്തിമറിഞ്ഞുനോക്കി -

പ്പടുതപമോടിങ്ങിനെപാർത്തിടുന്നു.

290

നാകസ്ത്രീമണിയൊത്തനമകലവാൽ -

കണ്ണാടിയൊത്തങ്ങുതൻ

പാകത്തിൽസഖിതന്റെകയ്യതിൽവെട്ടു -

പ്പായ്ത്താൻവിടിപ്പിച്ചുമോ

ശ്രീകത്തുപടിപല്ലതേച്ചിതവസി -

ച്ചിടുന്നുമന്ദസ്ഥിതം

തുകിത്തമുഖഭംഗിപാത്തുമിരയ -

ത്തിപ്പോളനല്ലോത്സവം.

291

വിരോധാഭിമുഖീകരണ * * * * * (112)

‘ഹരിഹരിയെഴുന്നേറ്റുനിന്നുണ്ടുമേളി -
ചുരുതരസപൂർവ്വം വന്നുചേരുന്നതിപ്പോൾ?
നിറമെഴുമിറയത്തേക്കിങ്ങുകോമിരിയ്ക്കാം
വരവിതിഹവിചാരിച്ചിട്ടതില്ലൊടുമേഞ്ഞാൻ. 290

അപ്പൂർവ്വം നാം കൊണ്ടിന്നപ്പൂർവ്വം കരുതും
അപാരമുഖവാകുനാ കൃപാരസനിയേ! മമ’ 291

ഈവിധം പറയുന്നോൻ * * * * * വിചമുള്ള * * * * *

അതു രണ്ടാം കേമിന്നൊപ്പമിനന്തരമേന്തുമോ
അതുകൊണ്ടി ചകബ്ദം ഗിമതിയെൻറമനോഹരേ!

(ഇറയത്തു കയറീട്ട്) തന്നപിമാക്കോരു * * * * *

സുരതസു ചന്ദി! ദൃഷ്ടമിപ്പൊഴെൻ -
കരമതിൽ ബതതന്നി മചെന്നുനീ
കരകസാലയെടുത്തിടുകെന്നതി -
ത്തരുണിതാൻ പറയുന്ന പരിഭ്രമം 293

ശ്രീചാണിയെ തിരാംശിരീഷമുദലാം
ഗിത്തയലോതിടീനോ -
രീചാണിയെഴുമതം മൊക്കെയുമറി -
ഞ്ഞിത്തച്ചിലിത്തോഴിയും
ഈവാലുള്ളൊരു ദൃഷ്ടം ബതകൊടു
ത്തന്തർഗ്രഹം ചെന്നെടു
ത്തീചെയ്ലത്തിറയത്തിടുന്നിതുരസാ -
ലമ്പിൽക്കസാലാസനം 294

ഇഷ്ടമോടി ഉപേലിപ്പോളൊട്ടുകൊള്ളാം ഹിമോദയേ
അഷ്ടാംഗഹൃദയേ കേൾപ്പണൊട്ടുകൊള്ളാമതെന്നുമോ

പ്രസാദമുൾക്കൊണ്ടു കേരിടുംവാ -

കുസാരമുറന്നു ഭവാനിദാനീം

കുസാലതന്നിൽ കരയേരിമേളി -

മുസാരമൊന്നിങ്ങു പോടിരിയ്ക്കാം

296

പല്ലതേപ്പിനിമിഷം കഴിച്ചിടാ -

മില്ലതാമസമടക്കു വന്നിടാം

അല്ല വിട്ടൊരുമയായ് മുറിക്കിടാ -

മല്ലതെങ്കിലതുടൻതുടങ്ങിടാം

297

ഇവിധം പറയുന്നോനീ * * * * (കുസാലയിൽ ഇരു
നിട്ട്) വിധമുള്ള * * * *

മുരുകുവാനെൻമുറിയിൽ വേണി! തെല്ലും

മുരുകുമി:ല്ലാക്കുകിലിപ്പൊരാനിന്റെ

മുറയ്ക്കിതൊക്കെക്കഴിയട്ടെ പിന്നെ

മുരുകുനന്ദിപ്പൊരുമിച്ചുതന്നെ

298

പല്ലതേപ്പിന്റെ വിസ്കാരം പല്ലവാധരി! പാക്കിലോ

തെല്ലതല്ലിനിതിൻ വട്ടം ചൊല്ലേണം നല്ലയോഗമോ

ചിത്തമോദത്തൊടിച്ചേടി ചെത്തിടും ചിലതൊക്കയും

ചിത്തയോനല്ലതോയോഗമോത്തിത്തോനുമോതിടാം

തിപ്പലിമുളകും ചുക്കും

കർപ്പൂരസ്സത്തുമൊത്തുപൊടിയാക്കി

ഇപ്പൊഴു മിക്കരിതന്നിൽ

കെല്ലൊട്ടുട്ടിപ്പൊടിപ്പുതാണിതുമോ!

301

വാക്കിൽ മാവിലകൾ പഞ്ചസാരത്തേൻ
പൂക്കുലപ്പതു കൊലഞ്ഞലിഞ്ചയും
ലാക്കിൽ നല്ലകടലാടിവേരുമു-
ണ്ടീക്കലിപ്പൊളിയുമുണ്ടു കണ്ടിരോ?

302

ഇക്കാലത്തിലവംഗമിഞ്ചിയിലനൽ
ജാതിയ്ക്കു രാമച്ചയും

തക്കോലംസുലവകമങ്ങകിലുമാ...

കസ്തുരികർപ്പരയും
പുക്കുലത്തരി ചന്ദനാദികളുമായ്

വെട്ടിത്തിളപ്പിച്ചിടം
തക്കോലംതരമായ്ക്കു പുക്കുഴിയുവാ -
നുള്ളോരുവെള്ളംവിഭോ!

303

ഈവിധം പറയുന്നോനീ * * * *

നല്ലയോഗമിതു നല്ലസൗഖ്യവും
നല്ലയോഗ്യതയുമുണ്ടതെങ്കിലും
അപ്പയോഭവതിചൊല്ലു ബുദ്ധിമുട്ട് -

ട്ടല്ലയോനീ പപമാംഗി! നിത്യവും.

304

‘സുരചിരാംഗസുഖം പണിയെത്തുമൽ
സുരതസുചനിയായിട്ടമിസ്സവി
വീരവിലിങ്ങിനെ വട്ടമൊരുക്കിടം
വീരസയല്ലിചരം വീരശിഖാമണേ!’

305

ഈവിധം പറയുന്നോനീ * * * *

രാജസമന്വേഷാദിജ -

രാജസമാനപ്രസന്നതരസഹിതേ!

രാജസമല്ലിതസദിജ -

രാജസമാനപ്രശസ്തഗുണവസതേ!

306

‘നഭസ്ഥനക്ഷത്രകദംബനാഥ

ഗഭസ്തീമങ്ങളെന്നൊരുതുംഗകീർത്തേ!

ശുഭത്തിനും ശുദ്ധമതിനുംമാണെൻ

പ്രഭുതപമല്ലീവകതെല്ലുപോലും’

307

ഇവിധം പറയുന്നോ നീ * * * തന്നപിമാക്കൊരു * * *

ഇത്രരജോഗുണമൊത്തി -

ദിത്തരണിയൊത്തുനാസ്തിവേറെയൊരുത്തി

ഏത്രയുഷകവരുത്തി -

ദുത്രയെഴുന്നന്നിതിന്റെവേശ്യാവൃത്തി.

308

വിധമുള്ള * * * * *

മതിനേർമുഖി! പിന്നാരും മതിനിൻപല്ലതേപ്പിത്
മതിയാക്കുകവന്നാലും മതിമോദാൽമനോഹരേ

തന്നപിമാക്കൊരു * * * *

പരന്നമോദത്തൊടുപല്ലതേപ്പി

മരന്ദനേർവാണികഴിച്ചുകൂട്ടി

ഇരുന്നദിക്കീനെഴുന്നേറുമന്ദം

വരുന്നവക്രതംവടിവോടുതോത്തി.

310

കല്യാത്മൻകളുമോടടുത്തഹമിരു -

നീടട്ടെയെന്നോതിനൽ

കല്യാണീമണിയാളിരുന്നിതവിള -

ചുറ്റത്തോഷമിത്തോഴിയേ

തെല്ലൊത്താമസിയാതെതെക്കുകടമാ

. കൂർത്തിത്തൊരൻപിച്ചു—

ചെല്ലൊക്കൊണ്ടിഹചന്നിടെന്നിവരനിയോ

ഗിയ്ക്കുന്നനിസ്സംശയം.

311

‘കാണാറില്ലിത്രനാളുംകനിവിനൊടെവിടെ

പോയ്ഭവാൻ’ത്താൻകനിഞ്ഞാ

ക്കാമാരിശ്രീപുരേപോയ്വിടമതിൽവിശേ-

ഷങ്ങളെന്തൊ’ന്നമില്ല

‘സാമാന്യംസൗഖ്യമല്ലേസരസമദനല-

ക്ഷിയ്ക്കമിന്നാത്മജയ്ക്കം

ക്കേമതെന്നെന്നിനച്ചാൽകെടുതിപറവതി

ന്നില്ലവരക്കുംമകൾക്കും.

312

മോദിച്ചുനല്ലകശലങ്ങളിതിന്റെമാത്രം

ചോദിച്ചതെന്തവിടെനാരികളോയില്ലേ?

വാദിച്ചിടേണ്ടബഹുചമ്യമതാണതാണ

ചോദിച്ചതിപ്പൊളുണമാത്രമിതിന്റെമാത്രം

തന്നപിമാക്കൊരു * * * *

കല്യാണാംഗിയതായൊരിക്കമനിതാൻ

കല്പിയ്ക്കാൽചെന്നെടു

ത്തല്ലാസേനമുരുകവാൻമുദിതയാ

യുദ്ധമുരുകമിച്ഛേടിയും

ചെല്ലൊക്കൊണ്ടിഹവെച്ചിടുന്നിതമുര-

ക്കാമെന്നനമ്മോടുടൻ

മെല്ലെപ്പുഞ്ചിരിതൂകിനമ്കലയും

ചൊല്ലുന്നുകില്ലെന്നിയേ.

314

നമ്കലേ!ബതനീയും

നന്മയിലധുനാമുറക്കുകെന്നേവം

നമ്മൊടോതിവിടേന്റൻ

നന്മതിയോടുംമുറക്കുതുടരുന്നു.

315

തന്നപിമാക്കൊരു * * *

കൊണ്ടാടിമേളിച്ചിവളുംമുറക്കി—

കൊണ്ടാശുകണ്ണാടിയെടുത്തുനോക്കി

പുണ്ടുംനനച്ചിങ്ങമരുന്തത്ത—

ചൂണ്ടുന്നപോലൊന്നുചൂകുന്നുചിത്രം.

316

പട്ടണിസ്തനി!സുഖംമുറക്കിതിൻ—

പട്ടമെത്രമിനുസംമുഗേക്ഷണേ!

കിട്ടുകില്ലിതിന്നുതുല്യമെങ്ങുമെൻ—

വിട്ടതല്ലപികവാണിമാർമണേ!

317

ചൊട്ടയാണമുറക്കിന്റെ വട്ടമൊക്കെയുമെങ്കിലും

തുഷ്ടനാകേണമീഭംഗിതട്ടിടുന്നെന്തിനാണഹോ!

ഈവിധംപറയുന്നോനീ * * * വിധമുള്ള * * *

ചന്ദ്രൻതാണതൊഴുന്നചാരവദനേ!

സ്നാനാദികൾക്കേറാമി—

ങ്ങിന്നെന്താണൊരമാന്തമായിഹവസി—

പ്പാനിത്തണുപ്പാകയോ.

എന്നല്ലേകളിയിന്നലെപ്പൊടിചൊടി—

ചൂണ്ടായുരങ്ങീലത്താ—

നിന്നെൻകണ്ണുപുളിച്ചിടുന്നപൊളിയ -

ല്ലിപ്പോഴുമയ്യോ! പരം

ഇപ്പൊഴേങ്ങാനെന്നുള്ള കെല്ലെഴുന്നവിടപ്രഭോ!

ഇപ്രകാരമതായിടാൻ വിപ്ര! മറെറാനുമല്ലയോ!

ഈവിധംപറയുന്നോനീ * * * വിധമുള്ള * * *

ഇന്നലെക്കളിയുണ്ടായോനന്നായോമിശ്രമായിതോ?.

നന്ദിയിൽകഥയേതെന്നുചൊന്നാലുംശുകവാണി!നീ.

സർവ്വംചൊല്ലുവനംബരീഷചരിതം

സാക്ഷാലതിൽബ്രാഹ്മണൻ

ഭവ്യൻതാൻനവകുഞ്ചനംനവരസാ...

ഖ്യൻതാൻനവാധംബരൻ

ദുഷ്ടാസാവതുമംബരീഷനവനാ -

രെന്നോമഹാബുദ്ധിമാ -

നവ്യാജൻദിജഭക്തനീക്കളിവെട്ട

പ്പായെൻവിടപ്രൗഢഭോ!

322

പരയാംനവകുഞ്ചന്റെ പറയൻതുളളലിന്നമേ

പരമഞ്ചത്തിലുണ്ടിങ്ങു പരണംരാത്രിയിൽഭവാൻ

ഈവിധംപറയുന്നോനീ * * * വിധമുള്ള * * *

നാളികതുല്യമിഴി!നമ്കലേ!മനസ്സി -

ലാളീടണം രസമതെങ്കിൽദിനങ്ങൾതോറും

കേളീവിധങ്ങളുതുവല്ലതുമൊന്നുവേണം

കേളീവിധത്തിലതുനമുടെശീലമല്ലേ?

323

പരവാണീമണേ!രാത്രി പരവാണിനിദ്രഗ്ലഭം

പരവണ്ണിനി!യെന്നാലുംപരവൻവഷളാകിലും.

ഇതെല്ലാമിരിയ്ക്കട്ടെരംഭോരു! നിങ്ങൾ -
കുതെല്ലാംനിതാന്തംസുഖംതന്നെയല്ലേ?
ഇതെന്തു ജ്ഞാനിസ്സാരമിപ്പോൾ വിശേഷി -
ച്ചതെന്തു ജ്ഞാപാപാലമിന്നായതെല്ലാം

326

മല്ലാതിതൻതിരുമനസ്സുകൊണ്ടുണ്ടാ
കെല്ലാമതീവസുഖമാണുസമാസ്രമുതേ!
ഇല്ലാവിശേഷവിധിയൊന്നുമതിപ്പെൊളു
ചൊല്ലാംഭവാനമിഹസമ്പ്രതിസൗഖ്യമല്ലേ!

ഈധിധംപറയുന്നോനി * * * വിധമുള്ള * *

നിങ്ങൾക്കുസുഖമാണെങ്കിൽ ഞങ്ങൾക്കായമാകുമോ?
അംഗംരണ്ടുനമുക്കുന്തരംഗമൊന്നുചമല്ലയോ?

ലളിതസിതയതാകുന്നിനകൾക്കിപ്പൊളാരാ -
ജ്ജളരതനതായോരാണൻതന്നെയല്ലേ?
അളികുഴപ്പിയവൾക്കിന്നാജ്ഞവെന്നാ -
ജ്ജളതയൊഴികെവേറിട്ടൊക്കെയുംസൗഖ്യമല്ലേ?

‘ആമുർഖന്റെവിധങ്ങളെപ്പൊടിവിവു -

ണ്ടല്ലോമഹാസൗഖ്യമു -

ണ്ടാമോഭർത്തൃസുഖംകുറഞ്ഞതരുണി -

യ്ക്കേന്തെസുഖംതോന്നുമോ?

നാമോതുനതുമെന്തിനീചിഷയമ -

ല്ലാതുള്ളതെല്ലാംസുഖം

സാമോദാലവൾപെറ്റൊരുണ്ണിയുളവായ്

ശേഷംവിശേഷംവിഭോ!

330

അതുപോന്നനായി കഥയൊഴിഞ്ഞിരിക്കുകയും ചെയ്തു -
 പിൽത്തന്നെ അങ്ങനെയൊരു വനമിതിൻമുമ്പിലെ
 ഹിതംപോലിന്നോണപ്പടവഭവതിയ്ക്കൊന്നിതിനവി -
 ദൃതംതന്നെകിടേണ്ടതുമതിഹലാഭംബഹുസുഖം

ഏതൊരുവിതകിടാവിനുംസുഖം
 തന്നെയോബതകൾക്കുമിന്നമോ?

‘ധന്യശീല!ധനമംസമാദ്യമാ -

ണൊന്നമില്ലാരുവിശേഷമോതുവാൻ

പാർത്തിടിൽപ്പലതുണ്ടുവാത്തതരമ -

പിപ്പോൾകുളിയ്ക്കാതിനി -

പാർത്താൽപന്തിയതല്ലരാത്രികുളും

പാർത്താൽമോകാണമോ?’

കാർത്താൽജോലിയൊന്നമില്ലകുളി -

യ്ക്കില്ലിന്നതിബ്രഹ്മനാ -

ണാത്താമോദമുടൻവരാം‘വരികിലോ

ചൊല്ലാമതെല്ലാമഹം’

338

വൈകുന്നേരമതുകൊണ്ടിനിത്താനമെന്നാൽ

പോകുന്നമൽസൂരണയൊന്നിതുവേണമെന്നും

രാകേന്ദ്രമുമ്പി!മേലിലമോകണക്കി -

ലാകുന്നിനക്കതിനിരാത്രിയിൽവന്നുകൊള്ളാം

മന്ദമഴക്കാറിൽമാഞ്ഞൊളിച്ചി -

ടുന്നോരുചന്ദ്രക്കലയെന്നപോലെ

ഇന്നീയകത്തേയ്ക്കിവരുംപോയിടുന്നു

നന്ദിച്ചുത്താനെന്നുകൊണ്ടിടുന്നു.

339

പാരാതിങ്ങിനെപാത്തുപത്തടിനട -

ന്നപ്പോൾപഴമ്പുവു -

ത്താരാണിങ്ങിയുന്നതിത്രബഹുമാ -

നിക്കാതിനിക്കായത്

നേരായിട്ടറിയേണമെന്നുകരുതി -

പ്പെട്ടുനത്തെട്ടിത്തിരി -

ഞ്ഞാരാലങ്ങിനെനോക്കിനിന്നുവിചാ -

രിക്കുന്നവീരൻവിടൻ

336

ഞാനിത്രനേരമിരുന്നൊരുനല്ലുകുഡു -

സ്ഥാനത്തുതെല്ലരികിൽനമുകലാസമീപേ

മാനിച്ചുതിന്നുതണയായിഹനിക്കുന്ന

സുനാംഗിയാംസുരതസു ചനിയാണിതല്ലോ.

എന്താണടക്കലിതുവന്നുപുറത്തുപുവു

സന്തോഷമോടുടനെയിത്തുകമ്പമുണ്ടോ?

എന്തൊരുഗുഡമതിനെന്നുനടിച്ചിടുന്നു -

ണ്ടെന്തെങ്കിലുംചിലതുചോദ്യമിടുന്നുഞാനും

ഇപ്രകാരംവിചാരിച്ചുനൽപ്രവളാംഗിയോടമോ!

ക്കിപ്രമേവമുരയ്ക്കുന്നുവിപ്രവയ്ക്കൻചിടേശപരൻ

അഭുകേശിനി!പരിഭ്രമിച്ചുകൊ -

ണ്ടഭുവാരണഗതേ!മമാന്തികേ

വിഭ്രമത്തൊടിഹവന്നതെന്തെടോ!

സുഭൃഹേസുരതസു ചനി!പ്രിയേ!

340

‘അല്പംഗുഡംകഥിപ്പാനാ

ണിപ്പോൾഞാൻവിന്നിൽവന്നത്’

ക്ഷിപ്രമെന്നാൽപറഞ്ഞാലും
സുപ്രസന്നതരാനനേ!

341

‘വന്നിഷ്ടത്തിനുവല്ലതുംപറകയ
ല്ലെൻപത്തനത്തിൽഭവാൻ
വന്നിട്ടില്ലൊളൊരാണ്ടുപോരമമത -
യ്ക്കിമ്മട്ടകമ്മിട്ടതോ
ഇന്നൊട്ടുംവിഷമിച്ചിടേണ്ടിവിടെവ -
ന്നീരാത്രിയിൽത്തുള്ളക -
ണ്ടെന്നിട്ടെന്റെപുരത്തിലേയ്ക്കു മകട -
ന്നീടാങ്കിടന്നീടുവാൻ

342

അല്ലാതെവിടത്തിൽവന്നഥവര -
ങ്ങിടിൽക്കിടപ്പാൻകിട -
യ്ക്കില്ലാതെല്ലൊരുപായയുഞ്ചതപുത -
പ്പുഞ്ചന്തണുപ്പല്ലയോ?’
ചൊല്ലാംനമ്കലയ്ക്കുഹന്തമുഷിയേ -
ണ്ടെന്നോത്തുടൻചൊന്നതാ -
ണല്ലാതുണ്ടൊരുകായ്മിങ്ങുവരികി -
ല്ലീരാത്രിപുഗാത്രിത്താൻ

343

അക്കായ്മമ്പൊടുകഴിച്ചൊരുപാതിരയ്ക്കു
നല്ലൊറണിക്കുഴലി!നിൻനിലയത്തിലെത്താൻ
നോക്കാമുപായമൊരുപേക്കുയതില്ലിതെന്റെ
ഭോഷ്കല്ലനമ്കലയോടുപറഞ്ഞുപോലെ.
‘അല്ലതിലല്ലലൊടിവിടെ -
കല്പമതേ! വന്നുവെളിമുട്ടേണ്ട

നല്ലതാണത്രേനം

കിപ്തനിനോമനസ്സിൽ മടിയുണ്ടോ? 345

ഭൂതാണവരൻദരാഗ്രാഹമെന്നി-

യ്ക്കില്ലൊട്ടുമമ്മയ്ക്കുമി-

ങ്ങൊരപ്രീതിയതുണ്ടതല്ലതപണ-

യ്ക്കാരാമാരാമാണിങ്ങുമ

ആരാജ്ഞാസമെന്നിയ്ക്കുഗർഭമവിടെ

ശപാവില്ലവേറിട്ടുമി-

ല്ലാരുമൽപടിഞ്ഞാനടയ്ക്കുകയുമി-

ല്ലിന്നിത്രപോരേപ്പരേ?

346

ധാരാളമായിനിന്നിനയ്ക്കൊരുവസ്തുവേണ്ട

നീരാളനിസ്തുലഭവേ!നലമോടനമ്മെ

ആരാജവന്നുചിടിക്കൂട്ടമതാണശല്യം

വാരാളമുൽക്കടവലാഹകവേണിയാളേ!

347

തനപിമാക്കൊരു * * *

വരിചോടിഹവേരെന്നിയ്ക്കിതെന്നീ

പ്രായുന്നോരിവരതന്റെറവാക്കുതന്നെ

വരമാത്മതാക്കിടന്നുവിനെ-

പ്രരഞ്ചോധത്തിനുവേറെയൊന്നുവേണോ?

വിധമുള്ള * * *

ഒരുനിപുത്തിയതുണ്ടിതിനെകിൽത്താൻ

വരുമിനിത്തികവാക്കുകവേണ്ടനീ

ഒരുകഴക്കൊരുവേളവേയ്ക്കിലും

വരിഭവിയ്ക്കൊലവകജലോചനേ.

349

പാദംഭയത്തൊടുപറഞ്ഞൊരുമൽവകിട്ടു
നേരെന്നർച്ചിതരസിച്ഛമദിച്ഛമദം
ഏറുന്നഭംഗിയൊടുപോയ്ക്കുതന്നകത്തെ -
യ്ക്കേറുന്നനന്ദിയൊടുനന്നിപരാനാരിയല്ലേ?

ഏവംപരംഹൃദിനിനച്ചവിടൻധരിത്രി -
ദേവൻപടിപ്പുരപുറത്തുകടന്നുപാരം
ആവീതിയോടുവിലസുന്നവിശേഷവേഷ്യം -
സ്മിതീർഥിതന്നിലഥനിന്നുനിനച്ചിടുന്നു.

351

എന്നാലെന്താണകർത്തവ്യമെന്നാലൊന്നിനിയെന്നുമോ
നന്നായ്ത്തോന്നിച്ചിട്ടേഗോവിന്ദൻഗോപീകചപ്രിയ

ലാക്കിലേവമുറച്ചുങ്ങ * * *

(ൻ

ഗൌരീശങ്കരമൊന്നതൻഗളമതിൽ

കെട്ടിട്ടുടൻമഞ്ഞളി -

പ്പേരിടണൊരുപടുത്തുവരിയായ്

ഭസ്മംധരിച്ചങ്ങിനെ

പാരിരേഴുമുലയ്ക്കുമാറുവെറിയാ -

യച്ചത്തിലോരോന്നര -

ച്ചാരിവന്നണയുന്നതമ്പട!വസ്യ -

രിക്കത്തുമത്യൽക്കടം

353

മന്നൻഘണ്ടാകരാളക്ഷിതിവിബുധനത

ല്ലേയിതെത്തുന്നുനേരി -

ട്ടന്നംഭീമൻകണക്കെച്ചിലചരവരസം -

സാരമാസ്സാരമെന്നേ

നിന്നു ചുത്തിൽതുടങ്ങു ധൃമിനിയിതൊരാൾ -

പത്തുപോകട്ടെമിണ്ടു -

ണ്ടൊന്നിച്ചില്ലെന്തതാവോ! പിറകിലതിമഹാ

തുഷ്ഠരായ് ശിഷ്യരാകും

354

അല്ലാവിടപാനടുത്തത്തിയല്ലേകാൽ കഴങ്ങിത്താൻ

നില്ലാതില്ലോരുകടന്നൊന്നും ചൊല്ലാതേപോകിലുത്ത

കണ്ടില്ലെന്നു നടിച്ചുകൂളൊടയിഭവാ -

(മം

നെങ്ങുപോകുന്നതമ്മിൽ

കണ്ടിട്ടൊട്ടായികാലം മകൾകൾസഖേ!

ഹന്ത! ചിന്തിക്കൂ യില്ലേ?

കണ്ടിക്കാർവേണിമാക്കിനൊരുതൊടുകുറിയം

സത്യശീലാവിലാസം

കണ്ടാക്കാമാഗ്നികത്തിട്ടവിരതമകു -

ഷ്ടിച്ചുകുഷ്ടിച്ചിടുന്നു?

355

ആദ്യേവ ചാരിയ്ക്കുമതിപ്പൊളെന്നാൽ

പോട്ടേതിടക്കം പലതുണ്ടിതോത്താൻ

കേട്ടേനതിജ്ജാലകജ്ഞാനതീർന്നി -

ട്ടാട്ടേനടത്താം വൃസനംകെടുത്താം

357

ഈവണ്ണമോതിയവനെഞ്ചുത! വിട്ടുനല്ല

ഭൂവിണ്ണവർക്കുവിലസും കുറിയം വിടേണ്ടുൻ

ഭാവംതെളിഞ്ഞുകൊയങ്ങുനടന്നുവിന്നീ -

ടേവംതിരിഞ്ഞവിടെനിന്നുനിന്നു ചിടുന്നു

358

മൽക്കൂളവാക്കുപൊടുകേട്ടിവൻതാ -

നരംകൊള്ളുമുത്സാഹമിയന്നിദാനീം

ചിതെന്നു ചീറ്റിച്ചിലശബ്ദമിട്ടു
നിലത്തുതെപോകുന്നിതുപോർക്കുപോലേ

359

ലാക്കിലേവമുറച്ചു * * * *

പാരംഭംഗ്യാവിളങ്ങുന്നിളമതിലതിളം
പൂമലക്കാവുരാജ -

പാരംഭ പാരാധതിയ്ക്കൊത്തൊരുപാലിമപുതു

പ്രൗഢിയിലാടിയോടേ

നേരകാണുന്നേരരൊരുമഹിതമഹാ

ഹമ്യമേതാണിതയ്യോ!

സാരംകിട്ടീസമസ്തംലളിതസിതയെഴും

രമ്യമാംഹമ്യമല്ലോ.

360

പോണോപൂണ്ണരസത്തൊടിപ്പൊളവിടെ -

യ്ക്കൊന്നെന്തിനാണിന്നതോ

പോണോസാധ്യമതില്ലവല്ലതുമിനി -

പോയെങ്കിലായെങ്കിലോ

പോണോസംശയമായുറപ്പതിനു പാ -

യംകണ്ടുരണ്ടെങ്കിലും

പൂണുൽപ്രസ്തമതാണിരട്ടചരികിൽ

ചൊവ്വല്ലപോവില്ലത്താൻ

361

തെറ്റാന്നിത്ഥമുറച്ചുകൈവിരലിൽ

തൻപൂണുരൂപങ്ങടൻ

പുറിച്ചുറിയതെണ്ണിയങ്ങമവിഴ -

ച്ചീടാതഴിച്ചപ്പൊഴേ

കറപ്പെട്ടിതുശങ്കതീൻവഴിയിൽ
സന്നദ്ധനായ്നിന്നടൻ
ചെറോർക്കുന്നതാംഗിയിൽകെതിവിടേ-
തേവംവാടാധീശപരൻ. 362

ജളഭരതനതെന്നകാത്തനിപ്പോരും
ജളതപരഞ്ഞുണ്ടെളിഞ്ഞൊഴിഞ്ഞിടാതെ
നളിനശരനവീനകീർത്തിയായോ-
രളികഴലാളവരതന്നടക്കലുണ്ടോ? 363

ഉണ്ടെങ്കിലെന്താണവിടെയ്ക്കുപോണം
രണ്ടെങ്കിലുംതാണലസുന്നതല്ലേ
കണ്ടെങ്കിലെന്താണവനിന്നുദേപച്ചും
കൊണ്ടെങ്കിലെന്താണതുതേങ്ങയാണ്. 364

ഇവിടെച്ചെന്നുകടന്നി-
ട്ടിവളെപ്പിട്ടിൽപകിട്ടിടേണമമോ
ഇവചിന്തിച്ചുമചെന്നി
ട്ടവളെത്താൻപാത്തുപാത്തുപാത്തുവിടൻ.
വെള്ളക്കണ്ണാടിവെള്ളസ്ഫടികമണിവിള-
ക്കച്ചടിശ്ശീലമേലാ-

പുള്ളംകാൽതെറിവിഴുഞ്ഞൊരനിലമണിനീർ-
പ്പുമുഖിപ്പുമുഖാനേ
കൊള്ളാമിക്കണ്ടകോപ്പെങ്കിലുമൊരസമി-
ല്ലിങ്ങുനില്പാനകുത്തി-

ങ്ങുള്ളോരീയുള്ളിനാരോശിവമയമിനിമേ-
ലൊക്കെമേലൊക്കെനാറും. 365

എന്നാലുമസ്തു ചിടനിർത്തിനെപാത്തുതന്ന പി
തന്നെത്തിരഞ്ഞ പിടയൊക്കെ നടന്നു നാക്കി
എന്നിട്ടകാമതിനുപൊങ്ങിമറഞ്ഞ കത്തു
പെന്നിട്ടകണ്ടു പുനരിത്തരമാർത്തിടുന്നു. 367

തൈലംതാൻതന്നെപൊത്തിത്തലമുടിമുറകെ
ക്കെട്ടിനിർത്തിട്ടുവട്ട -

ശ്ലീലക്കൊട്ടൊന്നുകെട്ടീട്ടുടന്നുടനൈമുറ -

ക്കിടക്കരിയുണ്ടുമാക്കി

മാലപ്രസാദമഞ്ഞരംചെന്നോരുട്ടുപുടവമുല -

കുച്ചയോടുംമലന്നം -

കാലുംനീട്ടിക്കിടപ്പാണിവരംചരിയകയർ -

ക്കുട്ടിലിൽക്കുട്ടിയുണ്ടു.

കിണ്ണ കിടികരണ്ടിയുള്ളിചെറുപി -

ഞ്ഞാണമഹാരക്ഷയം

വണ്ണകാച്ചിയമോരുകത്തിലമെഴു -

ക്കോലുംകുളിപ്പാക്കുമോ

എണ്ണക്കുപ്പികൾതേക്കിലപ്പൊതികളി -

നൊട്ടപ്പനന്നീവക -

കണ്ണിൽകണ്ടാരുശപ്പശിപ്പുചവറി

ക്കുട്ടിൻചുവട്ടിൽസുഖം. 370

‘ഇതെന്തു കഥയാണോക്കിലിതിപ്പൊളെഴുനേറുത്താൻ
അതിസന്തോഷമായ് ഞ്ഞുതിയല്ലിതുകേവലം’

മതിമതിസമയോചിതകേണക്കാ -

യിതുമതിനിന്നുടൈചുകികോപചാരം

മതിയതിലതിതുഷ്ടിയായിടാനിം

രതിപതിരാജവിരാജരത്നഗഭേ!

372

ഭവിജ്ഞിതീതിസിതേ!

ഭവുകഭണിതാവധൂതലളിതസിതേ!

ഭവതുമഹാഗുണലസിതേ!

ഭവഭൂഷാരത്നരമ്യകരലസിതേ!

343

* * * * *

* * * * *

അത്യന്തമൃഗതയൈഴന്നവർചെയ്തിടുന്നു

വൃത്താന്തമൊക്കെയുമഹോവിടനിപ്രകാരം

ചിത്തത്തിലോത്തമനടന്നുവലത്തുഭാഗ-

മത്തവിലമ്പിനൊടുകണ്ടുനിനച്ചിതേവം.

374

കന്നൽപേണിയതായിടം തന്നപിസംഗീതമഞ്ജരി

ഉന്നതപ്രമദംവാഴം ധന്യമാംധാമമാണിത്.

375

വീണാപാണികളായതുംബുരുമഹാ

ശ്രീനാരദനാരെയും

ചേണാന്നീടിനരംഭമേനകയുമാ-

യൊത്തുളുഗുത്തത്തെയും

വാണീഭേവിയെയുംകദംബവിപനേ

ചിത്രത്തിലിപ്പൊളിതാ

കാണുന്നീപ്പടിചൊല്ലിടുന്നിതിവരതൻ

വീടെന്നുകേടെന്നിയേ.

376

നടന്നുപിന്നീടിതിനങ്ങകത്തു

കടന്നുകെട്ടുതാലമോടുകൂടി

വിടൻപുരോഭാഗമതിങ്കൽനോക്കി—
 ടുടൻനിനച്ചാനവരതൻവിലാസം. 377

വീണാതന്ത്രികരാമീട്ടിട്ടുഞ്ചൊല്ലുകൾ
 കൈമോതിരത്തിൻമണി—
 ശ്രേണീശോഭകരമിന്നൽപോലെസതതം
 ചിന്നിച്ചുകൊണ്ടേററവു
 കാണിയ്ക്കുന്നവൾകണ്ണടച്ചുകുളമായ്
 പാടിപ്പാരംതന്നിലി—

ക്കാണുന്നോക്കുസുഖംകൊടുത്തുതരമേൽ
 മേവുന്നിതാവിമ്ബദം. 378

ചിന്നെയുംകാമമോടോമൽത്തനപിയെക്കണ്ടുകൊണ്ടവ
 നന്നനന്നിവരവാഴുന്നതെന്നുകല്പിച്ചിതേററവു. (ൻ

സൗരഭ്യംപാർത്തണഞ്ഞുള്ളിയാടുമുടികെ—
 ടുററോ!ദക്ഷിണാംസേ—

ചേരുന്നപൊന്നണിത്തക്കകുളയൊരണി—
 കാതുഴിഞ്ഞാലുപോലെ
 പാരാതാടുന്നിടത്തേമുലമലയജവു
 ചേൻമിന്നുന്നവീണ—

യ്ക്കാരോമനമൃദാഗേപുതുമയൊടിടചേ—
 ത്തുള്ളൊരാലാബുപോലെ. 380

അതുതമിന്നിവളെന്നെ—
 കെല്ലോടേകാൺകകൊണ്ടുചേരുന്ന
 അല്പമാനംചെയ്യ—
 നിപ്പോളതിനാലിവണ്ണമോതുനേൻ. 381

മതിമതിയുപചാരംപാരമീവണ്ണമെല്ലാ -
മതിരചികലങ്കനീയെന്തിനായേറ്റിടുന്നു?
ഇതുപൊഴുതുവിശേഷാൽനല്ലചിത്രാപ്രയോഗേ
മതമിതുസകലകുമാനാനിമൗലിമാലേ!
നല്ലാർകലമണേ!പാരം നല്ലോരീപ്പിറമായതിൽ
ഉല്ലാസേനവസിയ്ക്കാമെന്നല്ലയോചൊല്ലിടുന്നുനീ
പിന്നെപ്പൊന്നുണിപീഠഗുന്തന്നിലമ്പോടിക്കുനാചൻ
കുന്തമന്ദസ്തിതംതുകിച്ചൊന്നാൻനന്ദിയൊടിക്കിടന്നു.
എന്താണിപ്പോൾകഥിയ്ക്കുന്നതുബഹുശുഭം
തന്നെയല്ലേ?ഭവാനുരൂപം -
സന്തോഷത്താൽനമുക്കിന്നിതുസുദിനമതാ
യെന്നിതോചൊന്നതുംനീ
സന്തോഷത്താൽനമുക്കിന്നിതുസുദിനമതാ...
യെന്നുഞാൻചൊല്ലിടേണ്ടും
ചന്തംചേരുന്നവാക്യംമധുരമൊഴി!ബഹു
കൊണ്ടുനീകൊണ്ടുപോയാൾ. 885
എന്നാൽപരംസുദിനമായിതുണ്ടുപേക്ഷ -
മെന്നോപയോജനയനേ!പറയുന്നതിപ്പോൾ
നന്നായതീവനിപുണതപമെഴുന്നനീയി -
ചൊന്നോരുവാക്യമിവിടെബൃഹദയുക്തമത്രേ. 886
അസിതാക്ഷി!നിനക്കിന്ദുഹസിതേ!സുഖമല്ലയോ?
വസുധേദുന്നനിൻകാന്തൻവസുശർമ്മാവിനംബ്രിയേ!
സുഖമെന്നുകഥിയ്ക്കുന്നോ സുകുമാരാംഗിമാർമണേ!
സുഖിയായവനെങ്ങിപ്പോൾതുകവാണി!ചരിപ്പതും?

ഇട്ടി കിളിപ്പൂവിജവാസഗൃഹത്തിലാണി
ന്നദ്ദേഹമെന്നു പരിചിൽ പറയുന്നുവെങ്കിൽ
ചോദ്യംനമുക്കിനിയുമൊന്നിഹനാവിൽ വന്നു
വിദ്യാവിഭാസനിലയേ! വിളയാടിടുന്നു. 390

തിങ്ങുന്നമോദമൊഴു ചാലുക ചോദ്യമെല്ലാം.
മങ്ങുന്നതെന്നു പരിചിൽ പറയുന്നിതോ നീ
സംഗീതമഞ്ജരിതവപ്രിയജാരനായ
സംഗീതകേതുവിനമിനയി! സൗഖ്യമല്ലേ?
ഏങ്ങുന്നണ്ടായതിപ്പോളിതു ശിവ! ശിവ! ഞാൻ
കേട്ടതില്ലിശ്ശശ്ശത്തിൻ -

ശൃംഗം നല്ലംബരപ്പു വിവയൊടു ശരിയാ -
യൊത്തൊരി ചത്തമാനം
ഭംഗ്യാനീയിതമമോതിക്കഥകളിതു മറ -
യ്ക്കുന്നുവെന്നാകിലോ ഞാ -
നെന്നും കേട്ടീലകണ്ടീലയിസുമുഖി! തെളി -
ഞ്ഞിന്നമരൊറൊന്നു ചൊല്ലാം. 391

നേരം പോക്കിനിവേണ്ടതെല്ലാമപര -
സ്രീലോകമോടുമുദാ
ചേരമ്പോളിവചെയ്തിടാകളികളെൻ -
കല്യാണഗാത്രി! പ്രിയേ!
പാരംപ്രിതിയൊടൊന്നൊന്നൽച്ചെവികളിർ -
പ്പിക്കേണമേനീസുധാ -
സാരം പഞ്ചായപലുകീഗളരവ -
ത്താലിന്നുമാലെന്നിയേ! 392

ചൊല്ലുന്നതുപോലെപ്പോലെയുമാണു്

ചെയ്യാമതുതന്നെയു് ..

ല്ലെല്ലാവിദ്യയെഴുംപോലെപ്പോലെ ..

ഭാഗ്യപ്രയോഗിഷ്ടകിൽ

മെല്ലെന്നു് വിദ്യനല്ലാത്ത ചിയം

പൊന്നിന്നു ചെന്തിയിലാ

ണല്ലോഭാഷഗുണങ്ങൾകാണുതമതെ ..

നോതുനിതോനീപ്രിയേ!

393

അതിരസികതചേരുന്നിന്റെഗീതങ്ങൾകേൾപ്പാൻ

മധുരമൊഴി!യിതെല്ലാംനന്മയിൽസമ്മതിക്കും

ഇതിരസമൊടുചൊല്ലീട്ടായവൻനല്ലവീണ് ..

ചതുരരവമൊടൊത്തുപാട്ടുടൻകേട്ടുപാത്താൻ.

ചിത്രംവീണാനിനാദത്തൊടുസദശമതാ ..

കുന്ദശാരിരനാദം

ചിത്രംചിത്രംസപരംസർവ്വവ്യക്തതരം

വ്യക്തമാകുന്നുവ്യക്തം

ചിത്രംതാഴെപാടിത്തുന്നതിനരിയമഹാ ..

കൈശലംപാത്തുകണ്ടാ ..

ലിത്രൈലോക്യത്തിലിപ്പോളിവളൊടുശരിയാ ..

യ്നാരിമാരാരുമില്ല.

395

അന്യനവിദ്യയുമഹേ!കളവാരകാണി ..

മിന്നുന്നമേനിയുമിവർക്കിടചേർത്തോത്താൽ

ചിന്നുന്നശോഭകലരംമണികൾകൊരുന്നാൾ

വന്നീടുമേമണവുമെന്നിനച്ചിടുന്നേൻ.

പാട്ടുകേട്ടുടനീവണ്ണം പെട്ടന്നോത്തിതമാനസേ
പുഷ്പമോദമവൻപിന്നെസ്സുഷുമായിട്ടുചൊല്ലിനാൻ.
കളിഗാനങ്ങൾകൊണ്ടിപ്പോൾ തളുത്തുനിത്യനീപരം
തെളിവോടായതെന്തെന്നു കളവാണികഥിച്ചിടാം

ബാലേപൊട്ടലിയുന്നുമലമ്ജലമേ

രേരരംശപസിജ്ജംവിധൗ

മാലേയ്ക്കിതമായകൊങ്കകളിതാ

ഭഗ്യാകുലുങ്ങുന്നമോ!

ബാലേ!പൊന്നണിമോതിരങ്ങൾവിലസും

നല്ലംഗുലംകമ്പിയിൽ

ചാലേമീട്ടുകയാലിരട്ടിവീരവോ -

ടാരകതമാകുന്നുതേ.

399

പരംമഹാബുദ്ധിയെഴുംഭവാന്റെ

പരംഗിതജ്ഞാനമതെന്തുചൊൽവു

പരന്നകെഴുത്തുഫലമോടിവണ്ണം

പറഞ്ഞിട്ടന്നോപരപുഷ്പവാണീ!

400

എന്നാലടങ്ങിയാലുംനീയിന്ദുബിംബസമാനനേ!

കുന്ദാണിന്നുനിന്നോടനന്നായ്പ്രാർത്ഥിച്ചിടുന്നുകേൾ

വണ്ടിൻകൂട്ടമണിഞ്ഞിടംപരിമളം -

കൊണ്ടുമനോജ്ഞാംഗകം -

കൊണ്ടുനല്ലൊരുപാട്ടുകൊണ്ടുമയിതേ

മൂന്നിന്ദ്രിയങ്ങൾക്കുമേ

ഉണ്ടായോദമതിന്നിറങ്ങഴൽപെട്ട -

നിപ്പോളതിന്നുതരം

കണ്ടാൽ സുന്ദരി! തൂപ്പി ചെല്ലുപാവാ...

നൊന്തുള്ള പൂക്കുന്തരേ?

402

നന്ദാഭയം പാതകം ചെല്ലതോത്താൽ

പുണ്ടാമിളിന്നൊരനഗ്രഹംമേ

എന്നുപരാധീനനതല്ലമോ! ഞാ...

നെന്നോകമില്ലെന്നുകരീന്ദ്രയാനേ!

403

പോകുന്നകാലമതിമോദസുധാരസത്തെ

തുരുന്നഗാനമതിനാലറിയുന്നതില്ല

ഏകുന്നിതതുതരസംമമ, തേ കുളിപ്പാൻ

വൈകുന്നേരമിതുകാണുകകണ്ഠനേത്ര!

404

മന്ദംചെമ്പുകലങ്ങളായിൽവെ...

ചൂമ്പോടനാലാമരം

നന്ദിച്ചിട്ടൊരുകാഞ്ഞവെള്ളമിതച്ചു-

ടാററുനചേടിജനം

പൊന്നിൻകിണ്ണമതിൽസുഗന്ധതിലജം

കൈക്കൊണ്ടുവന്നാളിമാർ

മിന്നംകുന്തലഴിച്ചു ചിങ്ങുവതിനായ്

ചിക്കുന്നില്ലെന്നതേ.

405

എന്നാലിപ്പോൾഗമിയ്ക്കട്ടേസുന്ദരാംഗികൾമാലികേ!

എന്നുമെന്നെമാനീടാഞ്ഞെന്നോനീചൊന്നതുംപ്രിയേ!

ചാലേകമിയ്ക്കുന്നതുമെന്തിവണ്ണം

ബാലേ! നമുക്കുണ്ടിഹജീവനിപ്പോൾ

മാലൊത്തുപോകുന്നിതുമന്ത! നാളെ...

കാലത്തുകാണാംകുന്നിയെന്നുപോലെ.

407

വെണ്മണികൃതികൾ.

വില്പനയ്ക്കു തയ്യാർ !!

വെണ്മണികൃതികൾ	1-ാംഭാഗം	...	2	0	0
"	2-ാംഭാഗം	...	1	8	0
"	3-ാംഭാഗം	...	1	8	0
"	4-ാംഭാഗം	...	1	8	0
"	പൂരപ്രബന്ധം	...	1	0	0
"	കൈകൊട്ടി കളിപ്പാട്ട്	...	0	6	0

സെറുകൾ ഒന്നിച്ചു എടുക്കുന്നവയ്ക്ക് വില
ഏഴുരൂപിക മാത്രം.

വാഴ്ചകുന്നംകൃതികൾ.

വാസുദേവകണ്ഠാമൃതം	0	8	0
ഭാഗവതം സംഗ്രഹം	1	8	0
ലഘുഭാഗവതം ഭാഷാ(അദ്ധ്യായശ്ലോകങ്ങൾ)	1	4	0
ഭാഗവതമകരണം	0	9	0
തിരുവുള്ളക്കാവിലെ കാമക്കുറിപ്പ്	0	12	0
രാമകഥാസൂയ (വാല്മീകി രാമായണസംഗ്രഹം)	1	0	0

മാനേജർ,

വെണ്മണി ബുക്കഡിപ്പോ വെള്ളാരപ്പിള്ളി,

A. O. & P. O. ചൊവ്വര,

കൊച്ചിൻ ഏറന്റ്.

